

**SCHVRFLEISCHI
ANA**

EX
SCHOLIS
CELEBERR. ILLIVS POLYHISTORIS
COLLECTA
QVORVM SPECIMEN
ORBI LITERATO DARE
INSTITVIT
IPSIVS
ETIAM POST MORTEM
ADMIRATOR PERPETVVS
ET OLIM AVDITOR
IRENÆVS SINCERVS)

SCHWARTZ FISCHE

ANA

SCHOLIS

CELEBR. ILLVS POLYHISTORIS

COLLECTA

OVORVM SPECIMEN

ORBI LITERATO DARE

INSTITUIT

IPSIVS

ETIAM POST MORTEM

ADMIRATIONE PERPETVVS

ET OMNIVM

RENAEVS 21 ACERVS

VIRIS
NOBILISSIMIS CLARISSIMIS DO
CTISSIMISQVE

DOMINO
M·HENR·AVGVSTO
SCHVMACHERO

ILLVSTR·SCHOLAE PROVINC·GRIMMENS.
PRORECTORI

DOMINO
M·THEOPHILO
GRABNERO

ILLVSTRIS SCHOLAE PROVINC·MISE
NENSIS COLL·III

ET

DOMINO
M·IOANNI SAMVELL
BEYERO

PERCEL·GYMN·FRIBERG·COLL·III
ET CHORI MYNIC·IBID·DIRECTORI

**VIRIS DE LITERIS ET SCHOLIS
IN DIES EGREGIE MERENTIBVS
FAVTOBIBVS ATQVE AMICIS SVIS
PLVRIMVM COLENDIS**

**SCHVRZFLEISCHIANA HAEC
MEMORIAE HONORISQVE CAUSA
CVM ARDENTISS. PRO PERPETVA IPSO
RVM SALVTE ATQVE INCOLVMI
TATE VOTO**

OFFERT ET CONSECRAT

EDITOR

DOMINO
CASPARI TRENDLENBURG

CAMERARIO
NOBILISSIMO AMPLISSIMOQVE

DOMINO
FRID. DETHL. VVILDIO

PRÆTORIS MVNERE MAXIME CONSPICVO
VIRO

AMPLISSIMO AC PRVDENTISSIMO

DOMINIS
IOANNI KRVGERO
IACOBO VVITTON
CHRISTIANO STOLTZ
IOAN. GVST. BALTHASARI
EMANVELI ENGELBRECHT

SENATORIBVS
NOBILISSIMIS SPECTATISSIMIS
AC SAPIENTISSIMIS
MAECENATIBVS SVMMIS
PATRONIS MAXIMIS FAVTORIBVS
HONORATISSIMIS

QVORVM EGREGIA
IN REMPVBLICAM EXSTANT MERITA
QVAE

NULLA OBLITERABIT AETAS
IN BONAS LITTERAS AMOR
QVAS IN DELICIIIS HABENT
DVM

DOMICILIVM PATRIAE ACADEMIAE
MVSISQVE GRTPHICIS
PRAEBENT

GRATVM LAETVM DVLCISSIMVMQVE
HIS OMNIBVS

VIGILANTISSIMIS SALVTIS PVBLICAE
PATRIAE CIVITATIS CONSERVATORIBVS
SVMMO STVDIO COLENDIS
MONVMENTVM HOCCE ERIGERE
PIETATIS IVBET OFFICIVM
LEVEM ITAQVE OPELLAM HANCCE
IN

LVCVLENTVM OBSERVANTIAE DOCUMENTVM
OFFERT DICAT CONSECRAT
AC DENIQVE SE SVOSQVE
EO QVO DECET
COMMENDAT CVLTV

GEORG. VVILH. OVERKAMPF.

REIPUBLICAE GRYPHICAE
PATRIBVS CONSCRIPTIS
NOBILISSIMIS / CONSVLTISSIMIS
EXCELLENTISSIMIS
RERVVM GERENDARVM PRVDENTIA
AC
DEXTERITATE SPECTATISSIMIS
D O M I N O
DAVIDI GEORGIO
GERDESIO
V I R O
IN REBVS AD PROVINCIAM SPECTANTIBVS
CONSILIARIO SPLENDIDISSIMO
VT ET
CONSVLARIBVS HONORIBVS ILLVSTRI
PATRIAE CIVITATIS PATRI
EXOPTATISSIMO
SINGVLARI IVRIS RERVVMQVE CIVILIVM
PATRIÆ MAXIME PERITIA PRVDENTIAQVE
NEC MINVS
IN REBVS GERENDIS
INDVSTRIA AC FIDELITATE

NEC NON
DOMINO
IACOBO DROYSEN
REIPUBLICAE GRYPHICAE CONSVLI
GRAVISSIMO
MAXIMISQUE MERITIS CONSPICVO
VT ET
CIVITATIS STNDICO
NOBILISSIMO CONSVLTISSIMOQVE

DOMINIS
GEORGIO BVNSOVV
MICHAELI CHRISTOPH.
CVMMEROVV
CAMERARIIS SPLENDIDISSIMIS AMPLISSIMIS
AC PROVIDENTISSIMIS

DOMINO
IOANNI MATTHIAE
GESTERDINGIO
NOBILISSIMI SENATORII ORDINIS
VIRO
CONSVLTISSIMO PRVDENTISSIMOQVE

ADOLESCENTI GENEROSISSIMO

D O M I N O

RVDOLFO A BVNAV

EXCELLENTISSIMI DOMINI

D O M I N I

HENRICI A BVNAV

CANCELLARII ET CONSILIARII IN-

TIMI REG. POLON. ELECT. SAXON.

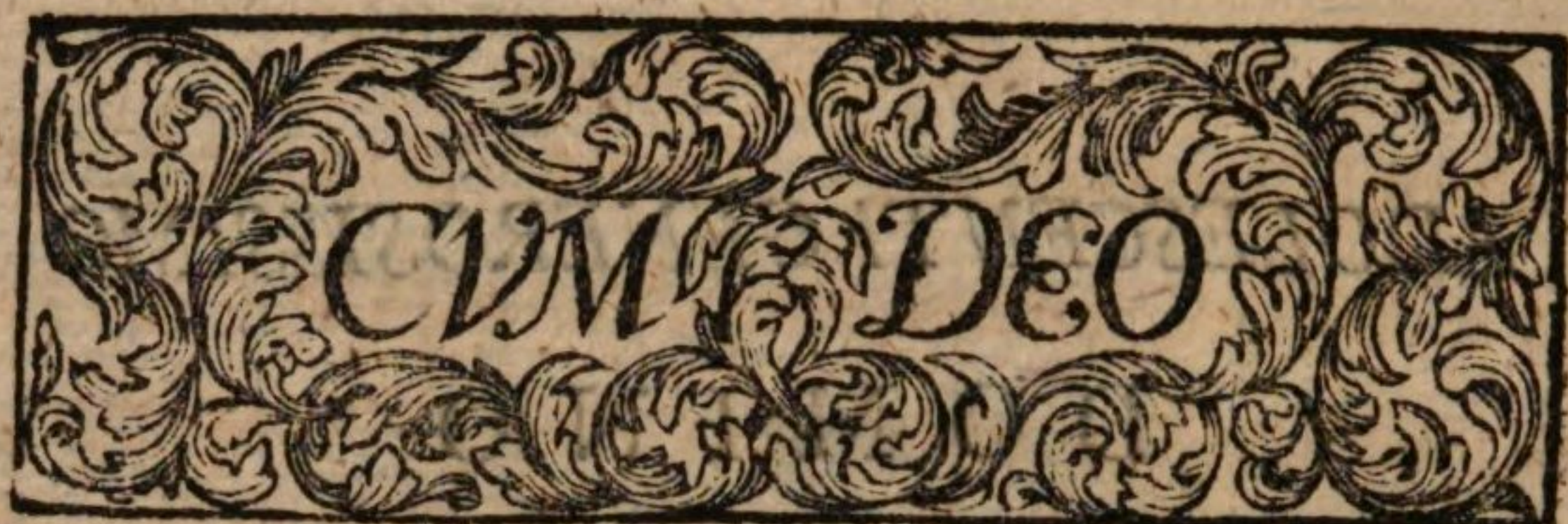
ETC. ETC.

FILIO DIGNISSIMO

DOMINO SVO GRATIOSO

S. P. D.

AVCTOR."

GENEROSISSIME DOMINE.

VT prisco in Latia omnes Musarum fautores
a MAECENATE nomen acceperunt:
sic & proles illa futurorum hominum BVNA-
VIOS salutabit, quos doctis favere Pindi in-
colis animadvertet. Quos fumosa ætas & an-
tiqua Saxonum fides composuit fastos & annales,
BVNAVIO RVM virtutes laudesque cele-
brant. Tuus vero idemque patriæ Parens, Ge-
nerose Rodolfe, adeo gentis Tuæ famam au-
xit, ut una omnium maxime florere in patriæ
videatur. Magnus, imo vero etiam immortalis
erit PATER Optimus, duos qui terris nostris
dedit gnatos, quibus adhuc superstitibus excede-
re illum posse, nunquam credet gens Saxonum fi-
da. Stirpem Tuam si negare velles, DOMI-
NE, vultus tamen Te summo BVNAVIO
geni-

genitum loqueretur ; tanta enim ex Genitore
in Te transiit formæ similitudo , sæpe ut miratus
fuerim eandem in fronte mansuetudinem , in
oculis gravitatem, in ore tranquillitatem, & in
vultu humanitatem. Agedum, clara clarissimi
Patris propago, nostræque patriæ Te nobili
prognatum sanguine ostende : Enitere Fratris
amplissimi gloriam exæquare & laudes, gaudebit
certe in sinu, se a Te non modo exæquatum,
imo & si fieri posset, superatum esse. Non mo-
neo, Domine, sed quæ dudum facis aliis tradere
atque commendare, sedulo annitor. His fretus,
obtutui Tuo, Gratiose Rodolfe, hæc ex antiquis-
sima Ellade rudera, multo pulvere olim sepulta,
subjicio. Leviora forte, nec summorum viro-
rum personis digna satis judicent, qui litera-
rum Græcarum expertes, id unum magni facere
consuescunt, quod lepidis sæculi moribus conve-
nit. Ego vero Te has amare literas probe te-
neo, Teque justum pariter & æquum Græciæ
æstimatorem fore, non spero, quin etiam confi-
do. Te, Generosissime Domine, præsidem
litis famosissimæ elegi ; Quod si me præsidio Tuo

ut & gratia dignum habueris, voti me damna-
tum ex animo gaudebo, Tibique, quod Mæcenati
olim Horatius, mente demissa acclamabo:
Quod spiro & placeo, si placeo, Tuum
est. Faxis igitur, quod omnibus quibus pos-
sum precibus contendo, meque Gratia tutelaque
Tua dignare. Sancte polliceor, nec me pietati
meæ defuturum, & pro Gentis BVNAVIAE
incolumitate omnia suscepturum vota. Tuea-
tur Te divinum Numen, huic enim & pietas
Tua & musa cordi est: Sic & ego habebō
semper, de quo mihi meisque Musis congratuler.
Vale.

Lipsiæ, e museo.

d. 12. Aug.

clō lō cc xxix.

LECTOR BENEVOLE,

Magnopere interest, atque, inter praecipua eruditionis subsidia numerari, meretur, bonos cognosci libros, propterea, quod egregium hoc studii genus non oblectat solum, sed commoda quoque haud una ei, cui placet, afferre consuevit. Neque uero, sufficere, puto, inscriptiones tantum nosse librorum quod bibliopolarum est, sed, bonas editiones a malis discernere, librosque ipsos, ex ipsis rerum argumentis, et genere scribendi, rite diiudicare, posse, permultum sane refert. Nam, si quis ex uno typorum, chartarum ue, nitore diiudicare librorum editiones cupit, eum falli uehementer,

):(2

ter,

ter, reor, quandoquidem, etsi formae se elegantia non raro commendent libri, adeo tamen plerunque sunt referti mendis, ut taedii plus eorum lectio, quam delectationis, afferre videatur. Alioquin hoc studium, tot ac tantis refertum esse utilitatibus, existimo, uix ut, ac ne uix quidem, uerbis a me res exprimi queat. Quare optandum esset, ut operam, in hoc doctrinae genere excolendo, maiorem plures ponerent, id quod a plerisque negligitur, a paucissimis pro dignitate tractatur, cum tamen utramque ubiuis paginam faciat, et alia doctrinae studia utique soleat amplificare. Quamuis autem periculosae plenum opus aleae suscipiunt, QVINTILIANO iudice, qui de uiris doctis, eorum ue libris, iudicium ferre conantur, eamque ob causam inuidiae non parum

rum

rum sibi contrahunt, tamen, si limati
et acris iudicii uir id faciat, permagni
hanc operam esse faciendam, nemo
temere infitias ibit. Neque enim o-
mnibus, sed iis tantum, quorum de
fide iam satis constat, fidem esse ha-
bendam, credo. Ante omnia qui-
dem ipsa scriptorum Iudicia, ex Eru-
ditorum libris, ex eorumque potissi-
mum Epistolis, (*) colligi debent,
cum

(*) Omnes quidem, qui Epistolas scripserunt, huc non
faciunt, e. c. *Petri Bembi, Jac. Sadoleti, Christoph.
Langolii, Pauli Manutii*, aliorumque, numero non
paucorum, Epistolae, at multae magnaeque ta-
men in re literaria utilitatis sunt, praeter ceteras,
Franc. PETRARCHAE, Angeli POLITIANI,
ERASMI R., Philippi MELANCHTHONIS, bonae
frugis plenae, quas edidit *Ioannes MANLIUS*, sed
inepta farragine, *Caspar PEVCERVS, Philippi gener,*
Ioachimus CAMERARIUS, Philippi intimus, Chri-
stophorus REZELIVS, Ioannes SAVBERTVS,
Ludouicus CAMERARIUS, magni illius *Ioachimi*
depos, etc., omnes in 8, ipsius *Ioach. CAMERA-*
R11

cum praesertim paucissimi extent, qui
de hoc perutili argumento libros ex
in-

RII, *Iosephi Iusti* SCALIGERI, *Isaaci et Merici* CASAVBONI, *Hugonis* GROTH, *Gerardi Ioannis* VOSSII, *Iani Nicii* ERYTHRAEI, *Gabrielis* NAVDAEI, *Rolandi* MARESII, haud inepti quidem in iudicando viri, sed audacis nimium, et in exteros, praesertim Germanos, iniqui, *Georgii* RICHTERI, *Georgii Hieronymi* VVELSCHII, *Hermani* CONRINGII, *Ioannis Christiani* L. B. de BOINEBURG, *Marquardi* GVDII, *Petri* BAE-LII, *Variorum* per *Petrum* BVRMANNVM, C. S. SCHVRZFLEISCHII, quae stylo et rebus praestant, etc. Permultum etiam huc conferunt Scripta illa in ANA., de quibus vid. D. G. MORHOFIVS, in Polyh., *Burc. Gotth.* STRVVIVS, *Introduc.* p. 397, sqq., et *Supplem.* p. 129, sq., *Io. Christoph.* COLERVS, *Analectorum* ad eandem *Introd.* p. 156, sq., *Io. Christoph.* VVOLFIVS, in *praef.* ad *Casauboniana*, *Michael* LILIENTHALIVS, *Select. Histor. Liter.* T. I, qui uberius de hoc argumento egerunt. Qua vero ratione de Scriptoribus iudicium ferre conueniat, vid. apud *Theoph. Raynaudum*, in *Erotematibus*, de bonis et malis Libris, *Thomam Bartholinum*, de legendis Libris, *Vil.* SALDENVM, de Libris, uarioque eorum usu et abusu, *R. Maresium*, P. I., ep. 41, sqq., *Carolus Fridericus Budaeum*, in *Disp.*, de *Criteriis boni Libri*, aliosque complures,

instituto reliquerunt. Non desunt
tamen, qui, ex uariis doctorum scri-
ptis, Iudicia colligere sunt ausi. Sic,
ne Veteres illos, DIONYSIVM
HALICARNASSENSEM, DIO-
NYSIVM LONGINVM, et in hoc
genere facile principem, PHOTIVM,
hic attingam, TOBIAS MAGIRVS
Eponymologicum scripsit Criticum,
quod initio Francofurti, A. MDCC XLIII,
in 4, longe uero auctius, cura studio-
que CHRISTIANI VILELMI EYBE-
NII, ibidem, A. MDCC XXXVII, eadem
forma, exiit, de quo tamen ipso libro
in primis obseruari meretur, in eo non
uera *Iudicia* semper, sed *Encomia*
potius, inueniri. Edidit quoque
THOMAS POPE-BLOUNT,
Britannus, Censuram celebri-
rum Autorum, Londini et Gene-
uae, in f., semel iam et iterum, re-

culam. Certe haud est inutilis labor iste, et, in annotandis Scriptorum Censuris, fundamenti loco esse potest, ut privato cuiusque studio suppleatur. Extant praeterea GEORGII RICHTERI Iudicia florentis Scholae Melanchthonis, de Lectione bonorum Autorum, Vittembergae, A. cio 13 xcii, et, Illebiae, A. cio 13 c xcv, 8, sed alia libri inscriptione. Ex quibus Iudiciis facile colligi potest, quam Socratica prorsus iudicandi facultate abundaverit communis ille Germanorum praeceptor. Mihi uero, in praesentia, B. L., pace Tua, eiusmodi Aristarchum in medium liceat proferre, qui, facili negotio, complura huius generis Volumina cum erudito orbe communicare potuisset, Polyhistorum illum, post fata etiam, longe celeberrimum, CONRADVM SAMME.

MVELEM SCHVRZFLEISCHIVM,
in omnibus doctrinae eruditae spatiis
multo uerlatissimum, limatissimoque
iudicio, uirum. Hic enim illustris
uir omnem semper mouit lapidem,
ut, in Scholis suis, breuissimam certis-
simamque auditoribus demonstra-
ret uiam et rationem, qua uiros eru-
ditos, ipsorumque libros, non solum
noscere, sed de iis etiam, aliisque ad
exquisitam eruditionem pertinentibus
rebus, uerum germanumque iudici-
um ferre, possent, quem ad modum
id ipsum ex hac qualicunque Syluula,
quam, Speciminis loco, Tibi, sine or-
dine, exhibeo, clare satis superque pa-
tebit. Antequam uero ad rem ipsam
aggrediar, maiorem in modum oro
abs Te atque contendo, uti conatum
hunc meum aequi bonique consulere
uelis. Nam, si intellexero, hoc Tibi

meum institutum haud displicuisse,
alia complura, lectu cognituque digna,
ex Praelectionibus Varronis illius, Te-
cum proxime communicare non in-
termittam. Dabam in Museo,
III Cal. Ianuarias Anni C.

CID ID CC XXIX

SCHVRZ-

SCHVRZFEI SCHIANA

L *Ingua Aegyptiaca* tota periit, et quidem maximo cum detrimento antiquitatis, quia adhuc multa Hieroglyphica, inultaeque Inscriptiones, passim extant, quas tamen nemo uel legere potest, uel explicare. *Lingua Coptica* non est uera lingua Aegyptiaca.

Institutiones Graecae Grammaticae multi, sed dissimili studio, tradiderunt, in quibus non praecepta, sed usum requiro. Vnus, post Graecos, repertus est *Nicolaus CLENARDVS*, qui negotium Grammaticum optime administravit, quem secutus est *Alexander SCOTVS*. Vtrumque scriptores noui, tametsi non iisdem doctrinae lectionisque subsidiis confirmati, plerunque sequantur. *CLENARDI Institutiones* retinet *Gerardus Ioannis VOSSIUS*, senior, castigatasque edidit, sed illae tamen simul retinendae et adhibendae sunt, cum ob notas *Friderici SYLBVRGII*, quae rationibus Grammaticis conducunt, tum ob Scholia *Petri*

ANTESIGNANI. Videtur tamen cum his accessionibus *Iac.* GRETSERO prolixior, iuuentutis autem interest, breviorē planiorēque inire viam. Hinc GRETSEVS, siue quis alius, sub eius nomine, Institutiones Linguae Graecae, non spernendo labore, concinnauit, quibus D. *Iac.* VVELLERVS noster usus est, et ingeniose subtiliterque praecepta composuit, adeo, ut Grammatica eius *Philosophia* dici possit, tironumque fere captum excedat, qui non tam iudicio, quam sensu et natura duce, feruntur potissimum et excitantur. *Theophilus* quoque GOLIVS facilitate et perspicuitate, post GRETSEVM, se commendat, quae ratio causaque iam pridem *Ioanni Friderico* KOEBERO idonea est uisa, quam ob rem, utramque, GOLII et VVELLERI, Grammaticam usu coniungendam, putaret, quem conatum improbare nolim, ut tirones cum Graeca VVELLERI Grammatica in gratiam redeant, propositaque facilitatis specie, ad studium hoc denuo alliciantur.

Non facile uero reperiamus Grammaticos, qui omnes Grammaticae partes aequali industria complexi fuerint ac pertractarint. Summus rei Grammaticae auctor, *Apolonius* ALEXANDRINVS, priorem Grammaticae partem omisit, de Constitutione orationis, contentus. Plerique Grammaticam

cam in scholiis et uocabulorum Commen-
tariis, Etymologicis et Lexicis, ex instituto
operis, atque ex occasione argumenti, ex-
ponunt. Ex APOLLONIO dein GAZA et
Recentiores Graeci sua fere collegerunt et
compilarunt. Qui superiori seculo instau-
rauit Linguae Graecae studium, uniuersae
excelluit CLENARDVS, alii tamen post
eum in singulis Grammaticae partibus pal-
mam tulerunt. In Profodia, *Franciscus* VER-
GARA, Hispanus, in Accentuum doctrina,
BAILIUS, in Particulis, *Marcus* DEVA-
RIVS, in Syntaxi, *Ioannes* VARENIVS,
aliique, etiam *Angelus* CANINIVS.

Grammatici sunt Antiquarii, Historici,
Literatores, Scholiorum Scriptores atque In-
terpretes, Philologi, quales fuerunt apud
Graecos et Latinos. Hoc modo SVETO-
NIVS de Illustribus Grammaticis scripsit, a
quibus differunt *Grammatistae*, ut mediocri-
ter docti, ab exquisitis doctis.

PLATO, *Aristonis* et *Potonae* filius, *Socratisque* di-
scipulus, Aegyptum et Italiam adiit, familia-
riterque fuit cum sacerdotibus illius gentis,
a quibus multa et reconditae doctrinae ca-
pita didicit, nec minus Pythagoricos audi-
uit. Ante utrosque *Cratylum* et *Hermogenem*,
Philosophos, atque in primis *Euclidem*, Me-
garae, sibi deuinxit. Scriptor diuinus ac

sublimis, et geometriae peritus, non Aegyptiorum modo, sed etiam Hebraeorum, monumenta perquisiuit, Mosenque legit, ut existimat Clemens *Alexandrinus*, et ante eum *Iustinus Martyr*. Decessit A. aetatis **xxci**. Stylo usus est graui et Philosophiae modum excedente, puro tamen et uere Attico, in quo cernitur imago ingenii profundi. Editio Basileensis cum Procli Commentario, interprete Serrano, A. **cio io lxxiix**, in f. Gr. et Lat. apud Henr. Stephanum, rara, etsi interpretatio saepe uitiosa. Francof. ex officina VVechel. A. **cio io c lii**, Geneuenfis, A. **cio io xc**, in f. Platonis Comparatio cum Aristotele, Parisiis, A. **cio io lxxiii**, in 4, per *Io. Carpenterium*.

ARISTOTELES, patria Stagirites, Nicomachi et Paestiadis filius, **PLATONIS** discipulus, ingenio acri praeditus, disciplinisque Mathematicis excultus, ac deinde in Philippi aula uersatus, Alexandro in bellum profecto, scholam Peripateticam, cuius princeps fuit, auspicatus est. Stylo utitur facili eoque Attico, et ad docendum accommodatissimo, etsi ueteribus uisus est saepe obscurus, forte ob inscitiam illorum temporum, quae literarum elegantia ac nitore carebant. De eo affirmat *Daniel BARBARVS*, se, nisi Christianus esset, **ARISTOTELIS** doctrinam, per omnia et in omnibus, amplexurum

rum esse. Antiquitus lectio ARISTOTELIS praecedebat lectionem PLATONIS, ut ab his quasi gradibus Philosophiae Aristotelicae animi ad doctrinam reconditamque *Platonis* sapientiam praepararentur. Vid. *Marinus*, in *Vita Procli*.

ISOCRATES, omnium, quotquot in Graecia floruerunt, oratorum princeps, nec tamen in republica, sed domi, in honesto liberalique otio uersatus, patria Atheniensis fuit, et, magno ciuium applausu, artem dicendi tradidit, uerborumque luminibus et ornamentis, et apta atque artificiosa numeri oratorii concinnitate, omnes Graeciae oratores uicit. Ex cuius schola, uelut ex seminario, uiri elegantes et in docendo exercitati exiuerunt, maxime *Aeschines*, *Dinarchus*, *Theopompus*, quorum nemo tamen omnes ISOCRATIS uirtutes expressit digne, uel aequauit prorsus. Neque uero ISOCRATES alios, quam diuites ac nobiles, ad suam disciplinam admisit, et in laudationibus ita excelluit, ut facile omnes admiratione afficeret, et sine dubitatione cunctos successores anteeret, discipulosque sic instrueret, ut hi alios quoque superarent. *Plutarchus*, eum, ait, centum annos habuisse, et certe nonagenario maior adhuc, dicendi studio incubuit, orationemque composuit, ornatam in primis

atque elaboratam. Numeri adeo studiosus fuit, ut aliquoties ei uersus exciderent, quod et *Ciceroni* usu uenisse, constat. Circumscriptione periodorum elegans et plane admirabilis censeretur debet, ut ab eo huius compositionis, in genere Attico, optime exemplum peti debeat, quod uel duae eius luculentissimae orationes indicant, quarum altera Panegyricus, altera Panathenacius, inscribitur. In illa plures, quam decem, annos consumpsit, hanc aetate grandis, et comparatis omnibus doctrinae elegantiaeque subsidiis scripsit habuitque. Oratio autem, quae Paraenesis dicitur, uel styli argumento ISOCRATEM quendam iuniorem praefert, quem, existimo, fuisse *Isocratem Apolloniatem*, quorsum uid. Harpocration, qui ex hoc iuniore *Isocrate* sententiam laudat. Praeter numerum, circumductae amplificationes in ISOCRATE iure meritoque laudantur in oratione, quam habuit de Pace. Vid. *Aristides*, *Philostratus* et *Pausanias*.

ARISTOPHANES, Comicorum princeps, et Atticae delictum linguae, lepore et gratia omnibus praestat. De eius patria nihil certi constat, etsi pro ciue Atheniensi se gessit, et iure Atticae ciuitatis est donatus, tanto quidem dignius, quanto elegantius ueneres in comoedia expressit. Maxime ualuit

luit ingenio, et praeter ceteros plurimum
salis habet in congruendis et deridendis A-
theniensium moribus, quos hac ratione cor-
rexit prudenter et castigavit. Maiori mo-
deratione et iudicio usus est, quam *Cratinus*
et *Eupolis*, qui acerbi nimis et inuerecundi
erant. Nouam primus comoediam reperit,
eiusque modum et exemplum ab ipso mu-
tuati sunt *Philemon* et *Menander*.

T. LIVIVS, ingenue, ornate et copio-
se, scripsit, in quo pietas, prudentia et gra-
uitas, certant, quae apud alios non perinde
reperiuntur, de illa uid. Praef. I, 4, III, 20,
de ista I, 18, ubi modeste iudicium interpo-
nit, de hac I, 4. Nihil enim, de quo ei non
manifeste constaret, affirmat, et dubia, ne-
que explorata, ex aliorum monumentis re-
fert. Sub Augusto Historiam composuit,
adeo libere, ut nihil daret amoris et studio
in Augustum, qui, ob laudes, quibus Pom-
peium affecit, Pompeianum appellavit, ut
ex Tacito constat, Annal. III, 34, n. 4. Vberta-
tem lacteam tribuit LIVIO *Quintilianus*, In-
stit. Orat. X, 1. Eodem iudice, a LIVIO
potius, quam a *Sallustio*, initium legendi fa-
ciendum est, II, 8. Disertissimum uocat
Seneca, *Plinius Maior* autorem celeberr-
mum, in Hist. Nat., *Georgius Trapezuntius*
Historicorum Ciceronem, *Scaliger* mare tran-
quil-

quillum, appellauit. *Paulus Cortesius* profluentem eius ubertatem commendabat. *Solus Asinus Pollio* ei Patauinitatem obiiciebat, et *Caligula*, ut uerbosum atque in historia negligentem, carpebat, apud *Suetonium* in *Caligula*, c. XXXIIII, sed neutrius iudicium admittimus, alterumque maleuolentiae, alterum stultitiae, postulamus. Vid *G. I. Vossius*, de Hist. Lat. XIX, 1. De Patauinitate uid *Claud. Salmasius*, in Funere Linguae Hellenisticae, p. CCXXXVI, nouissimae *Dan. Georgius Morhofius*, qui tamen id usque quaque confectum dare non potuerunt. *Polybium* diligenter multumque secutus est, et auctoritatem eius magnificat, quod ad eum reprehendendum arripuit. *Henricus Valesius* et *Polybii* simiam, liberiori sententia, appellauit, in Not. ad Excerpta *Polybii*, p. 18. Nam, tametsi *LIVIVS* in plerisque libris ordinem rerumque structuram *Polybii* seruare uoluit, non ideo tamen de eius laude detrahitur quicquam, sed integritas potius et diligentia hic cognoscitur et merito laudatur, perinde ac *Ciceroni* id nemo obiecit temere, quod *Gracos* sibi sequendos proponeret, eorumque insignem partem in orationes et libros suos transferret. Certe autem *LIVIVS* magis pulchre Latinitatem expressit, quam *Graecismum Polybius*, quod

quod ante omnia iudices Liuianae Latinitatis obferuare debuissent. Tum nominauit cum elogio *Polybium*, et non spernendum autorem extulit, non, ut laudem eius imminueret, sed more Latii ueteris, quod uirtutes magis, quam titulos, aestimabat et grauitatem in primis in simplicibus elogiis retinebat. Omnino igitur princeps historicorum fuit LIVIVS, et styli elegantia, et dictionis copia, et compositionis demum concinnitate, maior omnibus, qui post eum in historia, Latine scribenda, elaborarunt, et nemo adhuc reperiri potuit, qui in fide, industria atque incorrupto LIVII iudicio, aliquid desideraret, nisi, quod a *Vilelmo Budaeo* notatus est LIVIVS, tanquam iniquior in Gallos, quod reuellet *Bernardinus Scardeonius*, de Antiquitate urbis Patauinae, et Claris Ciuibus Pat., L. I, p. 40. Sed miror ego, cur id non peraeque in *Cicero* reprehenderit, qui in oratione sua, pro Cornelio Balbo, barbaros appellauit Gallos, qui, procedente tempore cultiores facti, barbariem mutarunt. Vitam LIVII scripsit *Scardeonius*, et, post eum, libello singulari ac erudito, *Luc. Philippus Thimosinus*. LIVII Conciones edidit cum notis *Ioach. Perionius*, Basileae, A. MDIOXLV, et apprime utiles sunt tiro-nibus, LIVIO initiandis. Etsi autem, iudice *Scaligero*, Liuianae Conciones non ab iis, quibus tri-

buuntur, habitae sint, tamen personae illorum, qui res pace belloque gesserunt, bene conueniunt, et tempori locoque congruunt, et insignia morum prudentiaeque capita complectuntur.

T. PHAEDRVS, Augusti libertus, sub Tiberio fati concessit. Poeta lepidus, elegans et ingenuus, festiuus idem et sapiens fabulator, sed in numeris Iambici carminis negligentior, a Seiano sceleris anquisitus, et iniquo iudicio uexatus. Scripsit concinnauitque Aesopicas Fabulas, quarum primus meminit *Auianus*, in praefat. Fabul. Aesopic. ad Theodosium. Meminit quidem PHAEDRI *Martialis*, sed hunc eruditi fere omnes a liberto diuersum putant. Fuit noster patria Thrax et domo ac natione barbarus, sed cultu, educatione et disciplina, Romanus.

Aur. Cornelius CELSVS infra aetatem Augusti scripsit, sed inter Medicos idem est, quod *Luuius* inter Historicos, qui *Hippocratem* diligenter legit, ut eum prope conuerterit in linguam Latinam, ex eoque cognominatus fuerit *Hippocrates* Latinus. Vid. *Ioannes Bapt. Egnatius*, in praefat. edit. Aldinae.

APOLLONIUS, Alexandrinus, summus rei Grammaticae autor, et Antonini aequalis, *Difficilis* cognomine appellatus, qui scripsit de Octo Orationis partibus, et de Syntaxi. Quem legit et laudauit *Priscianus*, cum quo iungatur

gatur Suidas, et scriptor uitae eius anonymus. Ed. Aldina, A. cio cccc xcvi, VVechelina, A. cio io xc, Francof. cum notis *Aem. Porri* et *Frid. Sylburgii*, rara, et inter optimas habenda.

AELIANVS, nomine et origine Romanus, lepidus suauisque scriptor, et, in genere sermonis Attici, exquisitus et purus, Graecos Latinosque ueteres diligenter euoluit, in primis *Strabonem*, *Plinium* et *historicos antiquos*. *Pausaniae* et *Herodis*, Sophistae, auditor, Variam Historiam, non certa ordinis lege, composuit, sed, prout legenti exempla occurrebant. Historiam Animalium ex *Aristotele*, *Leonide*, *Byzantio*, *Rbegio*, aliisque, collegit. Vid *Philostratus*, de *Viris Sophistarum*, L. II, itemque *Suidas*.

Julius POLLUX, seculo post natum Christum II floruit, et *Galen*i, *Medici*, aequalis fuit, cuius extat *Onomasticon*. ms. Cod. extat in *Bibliotheca Palatina*. Illud de *POLLUCE* addi et admoneri debet, quod nec a mendis repurgatus sit, neque interpretatio Latina congruat satis. Fuit *Commodi*, Imperatoris, praeceptor.

LIBANIVS, Sophista, princeps Rhetorum sec. III, et priscis ferme Atticis comporandus, *Iuliani*, *Caesaris*, praeceptor, et optimus disertissimusque declamator, cuius extant elegantissimae Orationes, cum *Praeludiis*, seu *Progymnasmatibus*, quae ante hac in situ ac pul-

pulvere delituerunt. Eo pertinent uarii argumenti Epistolae, in quibus et stylus, et argumenti dignitas, certare uidentur. In primis laude afficienda est Oratio, in obitum Iuliani, quae admirabilis est. etsi in desertore nominis Christiani occupatur. Extant et alia eius Declamationes, quibus tum hoc seculum, tum aliae res, ad forum pertinentes, illustrantur. Harum quinque excerptit et cum notis edidit *Iacobus Godofredi*, clariss. iureconsultus. Laudes Libanii memorauit *Eunapius*, quo et spectant Elogia Graecorum Patrum, qui LIBANIVM decus et lumen eloquentiae Atticae, uere meritoque, appellarunt, inter quos Basilus M. cum eo literas commutauit, et Iulianus, Imperator, cum eo, tanquam par et priuatus, uitae doctrinaeque consuetudinem habuit, ac subinde ad eum epistolas perscripsit, eumque, in aula, et conuictu, et consiliis, praesto sibi esse, uoluit, sed LIBANIVS, pro modestia, in munere superstitit, aulaeque molestias declinauit prudenti sane ratione et consilio, cum, Iuliani imperium non diuturnum fore, praeuideret. Vid. *Eunapius* et *Suidas*.

LONGINVS elegantem atque eruditum librum, quem de Sublimitate orationis inscripsit, posteritati reliquit, et multa diligenter

genterque aecurateque annotavit, quorum permagnus in re Critica usus est. Tanto magis cum *Dionysio* et *Hermogene*, Rhetore, conferri et coniungi debet, ut locupletior huius argumenti apparatus habeatur. Sane hoc, quod laudaui, opusculum non minus utile, quam admirabile, mihi uidetur, nisi, quod doleo, cenforem hunc criticum aliquando in mendosos codices incidisse. Hinc multa deprauata in eo loca extant. Vid. de eo *Eunapius*, *Vossius*, *Tanaq. Faber*, et post hunc perplures, ut et *Photius*, in Biblioth.

Valerius HARPOCRATION, Rhetor Alexandrinus, Aelii Veri, ut uulgo putant, praeceptor, sed temporis non congruit, et, uitae spatio remotior, IIII demum seculo uixit, cuius meminit *Libanius* in Epistolis, et bonum poetam, melioremque informatorem, uocat. Scripsit Lexicon in decem Rhetoras, utile perquam et lectu dignum. De eo uid. *Suidas* et *Photius*, in Biblioth. ex recentioribus *Philip. Iac. Maussacus*, *Vossius* aliique.

Vixit Q. *Aurelius* SYMMACHVS sec. IIII, quamuis, alii putant, eum uixisse sec. VI. Eum uero hoc seculo non uixisse, ostendo, a), quia scripsit ad *Ausonius*, Poetam, de quo certum, est hoc seculo uixisse, b) quod *Prosper*, summae fidei uir, in Chronico suo, ostendit, A. CCC XCIII, Consulem Romanum factum esse,

se, c) quod stylus sec. VI erat multo rudior
 sec. IIII. symmachi Epistolae, pro captu sec. IIII,
 quo Latina maiestas iam tum desideratur,
 omnino sunt ferendae, sed, quia nimis con-
 cise scribit, et comminiscitur formulas, quas
 cum cura et iudicio imitari debuit, nec anti-
 quam Romani styli dignitatem attingit,
 formandi styli causa omnium minime est le-
 gendus, et iuventuti non, nisi ab asinis prae-
 ceptoribus, proponitur.

APHTHONIVS, Sophista eruditus, et ab
 artis Rhetoricae praeludiis, siue progymna-
 smatis, celebratus, praecepta atque exempla,
 Chriis apte componendis, suppeditavit, ea-
 que ad concisam Atticamque elegantiam sci-
 te direxit. Vid. in eo *Suidas*.

c. *Sollius Apollinaris* SIDONIUS, Arue-
 norum Antistes, et parentibus Aruernis pro-
 gnatus, poeta Christianus, adolescens, in
 poeticam incubuit, tum Philosophiae studia,
 excoluit, hinc miles stipendia meruit, post-
 ea Praetorio Galliarum praefectus et patri-
 tius, postremo Episcopus evasit, gratiamque
 ab Augustis iniit, ut magnos honores capef-
 feret, et Comitatus dignitate ornaretur. Tan-
 dem seculo renunciavit, poesinque missam
 fecit, et sacris studiis se addixit.

HESYCHIVS, uetus pariter ac doctus
 Grammaticus, sub Anastasio, Imperatore,
 vixit,

nixit, et non modo ueterum locos, sed etiam libros, in Lexicon retulit, atque hac diligentiae laude magnam a posteritate gratiam iniit, multaque, temporum iniuria dudum amissa, seruauit. Sed et magna HESYCHIANI Lexici pars deperdita est, et codex ipse plurimis in locis corruptus aut interpolatus. Scriptores, per quos profecit, consulto reticet interdum, legentique molestiam exhibet, multa etiam non Graeca, sed barbara et peregrina, atque ex Graecismo uulgari desumpta, attulit, atque in Lexici uolumen redegit, quae probe distinguenda sunt, nisi autoritate eius abuti uolueris, quod cum ignorantiae labe coniunctum foret. Nemo adhuc repertus est, qui HESYCHIVM plene repurgaret. *Schreuelius* lines duxit quasdam, corpori tanto non suffecturas.

Martinus HOFMANNVS, uir historiae et iuris peritus, nec minus poeta bonus, et in studio sapientiae uersatus, carmine elegiaco Urbem Bambergensem descripsit, additis in ora, seu margine, explicationibus eruditis, quae ad origines urbis et res gestas pertinent, in primis Henrici II et Kunegundis. Subiecta est Abbatum Montis Monachorum prope Bambergam series, digna lectu, hinc Annales Bambergenses citantur. Fuit tempo-
rum

rum spatio coniunctus Nithardo, Episcopo. Hic non est ille, qui tempore Caroli M. uixit, aut Ludouici Pii, sed, qui superiori demum seculo uixit, uir doctus et magnus.

Ludou. u. CAELIVS, patria Rhodiginus, acri ingenio et mira industria praeditus, neglecta artis criticae studia in Italia excitauit denuo atque instaurauit, omnemque operam et aetatem in Inscriptionibus antiquis diiudicandis consumpsit, atque eruditum et multa lectione insignitum opus in lucem emisit, nec minus antiquitates et historiam ueterem, quam Philosophiam, excoluit, autores tamen, quibus perfecit, non commemorauit semper, nec oratione, philologo digna, in explicandis antiquorum monumentis, usus est, officio tamen boni et diligentis uiri est perfunctus. Laudi CAELIO ducitur, quod *Iulium Caesarem Scaligerum* literis erudiuit, atque disciplina sua formauit ac ornauit. Omnes fere de eo praeclare existimant, si paucos excipias, et in his *Delrium*, uirum non quidem eruditionis expertem, sed aliquando in iudicando praecipitem et iniquum, quamuis et ipse iniquas subierit censuras. Elogia CAELII passim extant apud *Aldum, Erasmus, Viuem, Dempsterum, Vossium, Bonifacium*, uirum longe eruditissimum, et alios huius seculi scriptores, sigillatim

Mer-

Morbofum. Stylus CAELII nullius est pretii, sed res omnes, propter summam, quam in se habent, eruditionem merito aestimandae sunt quam maxime. Sunt enim incomparabilis eruditionis. Editiones sunt uariae, inter quas tamen optima VVecheliana, quae prodiit, A. CIO IO XCIX. Recentior enim, Basileensis, admodum mendosa est, rancida et hiulca, Francofurtensis recentior itidem erroribus et mendis scatet.

Iacobus SADOLETUS, praeful eruditus et elegans, et multa lectione ueterum, cum in sapientiae studiis, tum in politico scribendi genere, confirmatus.

Ioannes Ludouicus VIVES, Valentia Hispanus; miro literarum amore captus, ingenium docile habuit, idque, post *Laurentium Vallam*, et *Aelium Antonium Nebrissensem*, gnauiter excoluit, et literarum studia, ante neglecta in Hispania, excitauit. Ex Hispania profectus in Belgium, cum *Desiderio Erasmo* iunxit amicitiam, ac ibi perplura scripsit, excussis passim Belgii Bibliothecis, in quibus ueteres, et Graecos classicosque, scriptores desiderauit. Stylo permultum tribuit, et eruditam scribendi rationem adhibuit, procedente tamen aetate, genus scribendi emendauit magis, atque in huius doctrinae parte *Erasmum* facile superauit. Decessit Brugis Flandriae,

driae, quorum, uoletudinis causa, se conuer-
tit, A. c15 15 xli. Elogia eius extant apud
Jacobum Marchantium, L. I Descriptionis
Flandriae, *Iouium*, in Elogiis, *Tbuanum*, ali-
os. Opera et scripta eius uaria sunt, atque
omnia uno uolumine, quod Basileae prodiit,
in fol., comprehensa. In Hollandia sunt recu-
sa, sed non omnia in 12. v i v e s et melius, et
aequabilius, scribebat, quam *Erasmus*, sed in Poly-
mathia et eruditione superauit eum *Erasmus*.

Petrus BEMBVVS, patria Venetus, et ele-
gans rerum Venetarum scriptor, purus in
uerbis et in compositione perspicuus, prin-
ceps eruditorum, purpurae honores adepto-
rum. *Lipsius* de eo haud praeclare existimat,
et in imitandi arte seruile quoddam ingenium
reprehendit.

Georgius AGRICOLA, Glaucha Misnicus,
Medicinae D. et Chemnicensis, in Misnia,
Consul, reliquit eruditissimum librum de Re
Metallica, Basileae, A. c15 15 lvi, in fol.,
per *Philip. Becchium*, Medic. D. et Prof. Basi-
leensem Germanice translatus, Basil., A.
c15 15 cxxi, item, de Ortu et Causis Subter-
raneorum, Libros V, A. c15 15 xliiii. At-
que ille primus inter Germanos cum cura
hoc argumentum tractauit. Nam *GESNERVS*,
in libro de Fossilibus, obiter tantum hoc labo-
re

re defunctus est. Conf. P. Albini Chron. Misn., p. 353, sqq. *

* Liceat mihi, B. L., sequentem epistolam manu *Christiani Daumii*, ex *Steph. Rothii* αὐτογράφῳ descriptam, et typis nondum exscriptam, adiicere, cum et ratione argumenti, et eruditione, se commendet.

Prudentissimo Grauiſſimoque
SENATVI ZVVICCAVIO
Georgius Agricola

S. P. D

Stephanus Rufus, Senator et primus scribarum, Viri ornatissimi, nuper me convenit nomine uestro, primum multis verbis, quae est eius eruditio et facundia, commemorans, me optime de rep. uestra meritum, quod apud vos ludum aperuerim, in quo Graece et Latinae literae una cum bonis moribus docerentur, unde ex eo praeter alios non indoctos, egressum Gregorium Holandrum, singulare civitatis uestrae decus, qui, ad communem hominum utilitatem, iura civilia emendando, aeternum nomen sibi vobisque pepererit. Ea vero de causa saepe numero bonam mei fieri mentionem, mibique gratias agi quam maximas. Deinde vos aiebat meum erga rempublicam uestram animum constantem ex hoc non obscure intelligere,

ligere, quod, in exteris regionibus constitutus, ea studiosius inquirere non praetermiserim, quae ad uos maxime spectarent, nempe, quid sibi uellent ignotae literarum figurae, quibus illa uestra Crux aurea est inscripta. Quam interpretationem uos magnopere cupere rogareque uebementer, ut quam primum mittam. Nam timere, ne, si aliquo casu, ex hac breui et incerta uita abriperer, mecum intermoriatur. Pergrata mihi haec hominis docti et facundi fuit oratio, gestiebatque animus meus prae eximia quadam laetitia. Quis enim non gauderet, se beneficio diuino id egisse, quod profuerit plurimis? Sed profecto mihi, rem recte consideranti, maximae gratiae deberi uidentur, in primis ordini uestro honestissimo, cuius prudenti consilio, sententia concordi, forti animo, non exiguis impensis, ludus fuit institutus, tum non exiguae Stephano Rufo. Is enim, tunc ueteris ludi magister, me in uestram urbem adduxit. Quo nemo, quod saepe mirati sumus, minus aegre iulit, nouum operiri ludum, cum nemini ea res magis esset damno. Fecit certe, quod uiri boni facere solent, qui suae utilitati patriae rationes et commoda libenter praeferunt. Non autem in eam spem facile adducor, ut, ludum bene feliciterque progressurum, existimem, praesertim, cum senatus uester tam doctis, tam praecclaris, uiris sit refertus, cum Osbaldus Lasanus, patriae maximus amator, consulem agat, cum ludum regat Peter Plateanus, cum Leon-

Leonardus Natherus eundem curet et iueatur, cum denique seminet uerbum diuinum Christophorus Eringius. Sed de ludo plus satis. Iam, antequam ad inscriptionis interpretationem, quam, pro uestris in me beneficiis, mitto libentissime, ueniam, libet referre, quos uiros de ea conuenerim. Id enim iucundum est reuocasse in memoriam, uobis audire, quod spero, non erit ingratum. Cognoscetis namque meum in rebus uestris studium et diligentiam. Vt Bononiam, nobilem et antiquam Italiae urbem, ueni, non uisum est mihi quenquam, Graecae linguae doctum, qui natione non esset Graecus, de literis incognitis interrogare, quod ipse certo scirem, puras non esse Graecas. Itaque nec tum Lazaro Bonamico, neque postea Romulo Amafaeo, uiris doctis eas ostendi, sed accedo ad Petrum Aginetam, Graecum, suae linguae scriptores publice profitentem, et interrogo, num uulgaris Graecorum lingua hisce figuris scribatur. Negat. Vulgus enim et docti literis iisdem utuntur, id quod postea Venetiis ipse quoque aduertit. Quin etiam ex eo quaero, num sint certis Graecis literae tales maiusculae. Pernegat, et ait, maiores a minoribus non tam figura differre, quam accentu, qui nullus ipsis adiciatur, quibus, in eadem Venetorum urbe, apud Dandalum, patricium, uidi libros aliquot Oribasii scriptos. Annus iam praeterierat, cum audio, Iacobum Mantinum, Iudaeum, plerosque medicos Arabes in He-

braicam linguam translatos habere. De non nullis itaque locis Auicennae consulturus, eum adeo. Erat ipse Hebraicae linguae et Chaldaicae doctissimus, Latinae et Graecae non ineruditus, vulgarem etiam Italorum linguam, item Hispanorum, callebat. Coepi magnam spem, hominem tot linguis loquentem posse notas obscuras interpretari, sed frustra. Discebat eo tempore Mantinus Arabicam quoque linguam ex Baptista Leone, Mauro, qui uitas Arabum medicorum ipsi reddebat Italice. Maurus ille, non unius proprietatis Arabicae linguae peritus, propterea Mahumeticae impietatis et philosophiae, fuerat in mari captus a praefecto classis Papae Leonis decimi, Romamque ductus. Ibidem sacro regenerationis lauacro tinctum adeo magni Papa fecit, ut ei suum indiderit nomen, adeo singulari illa sua liberalitate complexus est, ut uitae necessaria abunde praebuerit. Mortuo uero Leone, cum Hadrianus, eius successor, Maurum negligeret, ab Hercule Gonzaga, Marchione Mantuano, ad preces Furni nobilis cuiusdam, Bononiam accersitur. Hebraei itaque fretus auctoritate, Mauro literas propono, quas cum nec cognosceret ipse, de spe prorsus decidi, quenquam inuentum iri, qui eas intelligeret. Contuli me post aliquot menses Venetias, ut medicos sectarer, et Galenum Graece legerem. Annum ferme in aedibus Andreae Asulani, soceri Aldi Manutii, egeram, nihil amplius sollicitus de literis

ris ignotis, cum praeter omnem spem, librum, ab
 Afulano iisdem characteribus excusum, conspicio.
 Profero literas ignotas. Easdem uideo. Percon-
 tor, quorum sint. Dicunt, Croatarum esse. Num
 Croatae Venetiis agant, interrogo. Respondent, Io-
 annem Tryphonem, Dalmatum, in Academi-
 cis eruditissimum, eius linguae non ignarum. Gau-
 deo plurimum, nec differo ire ad Tryphonem.
 Quid multa? Literas agnoscit, et Cyrilli ait es-
 se. Quis tandem, dico, fuit ille Cyrillus? Di-
 uus, inquit, ut nostri Presbyteri sentiunt, asseren-
 tes, cum Venedicas gentes, id est Croatas, babi-
 tantes partim in Dalmatia, partim in inferiori
 Pannonia, Bosinenses et Seruios in superiori Mylia,
 Schuinos in Illyria conuertisse ad Christi fidem, et
 proprias eas literas, quibus sacra scriberent, ipsis
 inuenisse. Rogo, ut interpretetur. Inscriptionem
 diligentius eam considerans, inquit, omnes dictio-
 nes non intelligo. Post aliquot dies ad me uentu-
 ri sunt sacerdotes Croatae, tunc te uocabo, nec du-
 bito, quin sensum tibi omnem aperient. Cum ita-
 que uenissent, uocor a Typhone, sed nec ipsi sa-
 tis intelligunt, aiunt uero, Seruiorum esse idioma.
 Nunquis Seruius, inquam, reperitur Venetiis?
 Respondent, se neminem literarum peritum nosse,
 nec ullum melius inueniri posse consilium, quam,
 ut secum inscriptionem auferant ac mittant Ser-
 uiiis. Dico, me ea de re deliberaturum, et sic
 moestus et incertus animi discedo, uixque limen e-

gressus eram, cum reuocor a Tryphone. Tunc uero unus e Presbyteris inquit, Stephanus Paschalis, patricius Venetus, quinti canalis accola, multos annos egit in Seruia, proprietatis loquendi gnarus. Is tibi dubio procul quod tantopere quaeris, declarabit. Crastina luce ducam mecum Tryphonem ad uirum, et cum eo hisce de rebus colloquemur. Quod ab ipsis factum est diligenter. Non post multos dies in bibliopolium Aldinum conuenimus. Ibi Stephanus Paschalis, inscriptione uisa, statim maximam intelligit partem, fert tamen eam secum domum, accuratius literas inspecturus. Altera die refert, una cum huius sententiae interpretatione. Haec ueneranda Crux est fabricata iussu reginae N - - - et in aedem Sanctae Trinitatis ad foueam posita. Insunt in ea quinque frusta uenerandi ligni integra, et quatuor gemmae. Lignea frusta sunt empti duobus millibus nummum. Gemmae et aurum mille nummum ualent. Quicumque partem ligni huius Crucis uiolenter ex aede Sanctae Trinitatis auferet, diuinae maledictioni, subiaceat, et Crux perimat eum ueneranda. Vbicunque uero locorum quis ablatam reperiet, eam restituat aedi Sanctae Trinitatis. Non restituentem perimat Deus et Crux Veneranda.

Voluit autem hac imprecatione pia regina praepotentes homines absterrene, ne, pro libitu suo, uel partem Crucis auferrent, uel totam alio

ponerent. Graecum autem illum, qui, Constantinopoli iam expugnata, uel forte Seruium, (id enim, ob linguae proprietatem, quam refert inscriptio, suspicari quis possit) qui postea Sinderouia, capite regni Bosinae, capta, e spurcissimis Turcarum manibus rapuit Crucem, et Martino Romano, cui uestro celeberrimo, uendidit, regina non modo non deuouisset diris, sed summis laudibus euexisset. Ceterum reginae nomen legere non quiuit Venetus, quod literae, ab eo, qui descripsit, positaе, in dictionem non coirent. Dixi tum, Quid si, Reginae Helenae, legendum esset, ut nostri ferunt? Inquit, non sibi uerisimile uideri, sed reginam fuisse potius filiam principis Seruiorum, nuptam forte Constantinopolitano Imperatori, uel, uxorem regis Bosinae, quae, suae gentis literis inscriptionem fieri, iusserit. Nec dissentire possumus a Veneto, quin Helena, Constantii, Imperatoris, uxor, magni Constantini mater, ut historiae loquuntur, Dominicam Crucem, Hierosolymis repertam, ibidem in loco Golgata, ab hominum supplicio affectorum caluariis dicto, reliquit, solummodo partem auferens, quam, ex Hierosolymis deportatam, Romam attulit, atque in theatrum Sestorianum, quod hinc Sanctae Crucis appellarunt aedem, reposuit. Post annos trecentos, Cosroes, rex Persarum, Mesopotamiam armis subegit, et, profligato Phocae, Caesaris, exercitu, Hierosol. usque Persarum arma processerunt,

unde uictor lignum Dominicae Crucis in Persidem transtulit. Quod Heraclium contra, deuictis Persis, Latini tradunt, retulisse Hierosol., Graeci, Constantinopolim attulisse. Ex qua scriptorum discordia, meo iudicio, datur intelligi, partem Crucis ab Heraclio Hierosolymis esse relictam, partem Constantinopolim, in celebre illud σοφίας, id est, Sapientiae, templum, illatam. A qua haec strusta ueneranda, longo tempore post desecta, uidentur, et in aedem Sanctae Trinitatis reposita. Ceterum Nummos, si aureos intelligimus, qui Graecis et finitimis gentibus sunt pondere drachmae, dedit regina, in compensationem deserti ligni uenerandi, tria millia nummum aureorum Rhenanorum. Gemmae uero et aurum ualuerunt mille et quingentos aureos Rhenanos. Quanto enim auri minus est, tanto maioris illo tempore aestimatae sunt Gemmae. Locus autem indicatus, inscriptio, pretium, Veneto fidem fecerunt, ut crederet, uenerandum lignum esse, nec satis rationis mihi uideor habere, cur cum ipso consentire non debeam, quod Graecis perpaucae semper, et non, nisi certissimae, fuerint reliquiae; item Venedicis gentibus, maxima ex parte. Quo magis, si uerum fateri uolumus, damnandi fuerunt homines impii, qui uulgo simplici ossa quaeuis, e polyandrio desumpta, ueneranda obtulerunt, uel stramen aut foenum, ex horreo siue stabulo collectum, praebuerunt osculandum. Sed tantum pretium nemo debet mirari. Quid enim, praerer sancta nostrae

strae

strae religionis arcana, pretiosius esse potest ligno, super quod extrusus est Christus, qui suo conspersit sanguine, in quo nos a servitute Diaboli liberauit? Ipse enim, inquit Petrus, peccata nostra pertulit in corpore suo super lignum, quo peccatis mortui, iustitiae uiueremus. Vile igitur est omne argentum, uile aurum purissimum, uile pretiosissimae quaeque gemmae, huic nobilissimo ligno collatae. Ne plura, Thesaurus est, qualis non, opinor, in nostra Misena reperitur. Quid dico? Vix in tota Germania. Quis enim hoc uenerandum lignum inspiciet, Dominicae passionis immemor? Quis cernet, non memor suae salutis, immo, totius generis humani? Quis uidebit, non mox agens gratias Christo, Seruatori nostro? Recte fecerunt maiores uestri, qui coram eo laudes meritissimas Christo frequenter cecinerunt. Quos hac parte, quia in primis egerunt pie sancteque, nos maxime debetis imitari. Valete, Viri optimi. Chemnicii, Cal. Febr. Anni A. CIO IO XXXVI. Senatus Zuiccauiensis dono dedit D. Georgio Agricolae argenteum scyphum, ualentem, ni fallor, XV aureos, in quo exsculptum erat hoc Elegiacum,

*Cygnaei Patres, Lasio cum Consule, mittunt
Agricolae, doctis pocula digna labris. P. P.
Extant alia duo.*

*Haec tibi Cycnaei uenerunt dona Senatus,
Reddita pro meritis, docte George, tuis. P. P.
Item S. R.*

Candida

*Candida donavit Cygnaea hoc munere doctum
Agricolam, grates pro Cruce, iure ferens.*
De hac S. Cruce *Laurentius Vilelmus*, in De-
script. Urbis Cygnaeae, p. LXXVI, haec
nobis suppeditat, *Vnter der Bobr-Kirchen bis
an Schuler Chor seyn V Schwibbogen -- in diesen
Schwibbogen ist ein Bebaelnis, darin veruabret
vworden das Heilige Creutz. P. CC, A. CCCC
LXXIX, ist das guldene Creutz, darinnen die IIII
Stuck nom Heiligen Creutz Christi eingefast, durch
Martin Roemer, den Reichen, der Zeit Hauptmann
albier, in diese Stadt erkauffet vworden.*

Ioachimus CAMERARIUS, Papebergensis, Fran-
ciae ocellus, Germaniae decus, cum *Philippo*,
duumuir literatorum et communis praece-
ptor, uindex labentium literarum, maxime
Graecarum, ab Anglo quodam et *Petro Mo-
sellano* in literarum studiis adiutus. Ab illis
instaurata eruditio, non a Belgis, qui orna-
menta prope omnia a Gallis acceperunt. Plus
curae, quam ingenii, contra, *Philippus* plus
ingenii, quam artis, habuit. Ille bonus inter-
pres, criticus exquisitus, in utraque lingua
purus et perspicuus fuit, nec, distrahi se
Musis superioribus, permisit, et sacris cer-
taminibus abstinuit prudens, *Melanchthoni* ta-
men, quam aliis, addictior, odium sibi con-
flauit, praecipue in aula. Plurima edidit, quae
seorsim et sparsim prodierunt.

Phi-

Philippus MELANCHTHON, ingenio, doctrina
 et uaria eruditione, maxime in Germania, elu-
 xit, et humanitatis studia emendauit idem ac
 instaurauit, ob eamque causam *Germaniae Prae-*
ceptor dictus est. *Lutberi* in rebus summis ad-
 iutor, cum prima emendatae religionis cer-
 tamina instituerentur. Postea, non malitia,
 sed metu, non nihil mutatus, et in cautione
 timidus, atque in primis futuri sollicitus, ra-
 tiones suas nimis ad humana consilia accom-
 modauit, nec tamen mala eius intentio fuit,
 ac pietate curas leniuit, atque, in extremo
 uitae, fidei et animi uoluntatisque consensum
 declarauit. Indole miti et optima, eruditio-
 ne exquisitissima, et prudentia, moderatione,
 solertia, circumspectione, singulari. Ab ipsis
 etiam aduersariis, propter doctrinam et man-
 suetudinem, collaudatus est. Dictio eius pla-
 na ac perspicua, ad interpretandum apta, at-
 que emendata et aequabilis, qua *Erasmm*
 uicit, denique morata et ad mouendum effi-
 cax, sed numeri expers, nec florida, sed
 prudens. In Graecis maximum studium posu-
 it, et praeter ceteros excelluit, a Capnio-
 ne excitatus, optimeque institutus. Vid. *E-*
rasmus, *Lipsius*, *G. I. Vossius*, *Huerius*, et alii, u-
 nus, autem pro omnibus *Ioach. Camerarius*.

Aliud.

Patria *Philippi* MELANCHTHONIS erat oppi-
 dum

dum Bretta, situm in ea parte terrae Palatina-
 tus Rheni, ubi attingit agrum VVurten-
 bergicum, urbs parua, sed munita, idque
 colligitur ex eo, quia et milites, et rustici,
 eam oppugnarunt, nec uero expugnarunt.
 Nam obsidionem fortiter sustinuit. Pater e-
 ius erat Georgius, mater fuit Barbara Reu-
 teriana. Pater eiusdem erat apud principem
 clarus, propter singulare artificium in armis
 conficiendis. (*Er vvar ein Harnischmacher*) Ca-
 rus ergo fuit Maximiliano. PHILIPPVS educa-
 batur mox in iuuentute ad liberales artes, o-
 pe et suasu cognati, *Reuchlini*, a quo nomen
 etiam mutatum *Philippo*, ut dictus sit ME-
 LANCHTHON. Nam antea ab atro colo-
 re nomen habuit (*Schvvartz - Erde*). *Reuchli-
 nus* autem eum nominavit MELANCHTHO-
 NEM, ut et ipse *Reuchlinus* ante alio nomine
 dicebatur *Capnio*. Καπνός enim significat fu-
 mus, item, herba fumaria, (*Erdrauch*) quod
 nomen mutauit ad instantiam *Herm. Barbari*.
 PHILIPPVS literis operam dedit Heidelbergae,
 et aliquandiu Tubingae, ubi non modò sum-
 mis honoribus Philosophicis est ornatus, sed
 et aliquot libros edidit. Praeerat quoque edi-
 tioni Naucleri librorum historicorum et Chro-
 nicorum. Ob felicitatem ingenii in dies incla-
 ruit, usque adeo, ut Fridericus, Elector, per-
 motus fuerit, in Comitibus Augustanis seum
 ad se uocare. Hinc usus est *Capnione*, cuius
 sua-

suafu MELANCHTHON professionem Vittem-
 bergae accepit, ubi in principio erat fidelis so-
 cius *B. M. Lutheri*, quem nec semel consola-
 tus est in aduersitatibus, postea uero, in cau-
 sa Sacramentariorum, turpiter lapsus. Nam,
 circa A. CIO IO XXXV, coepit uacillare. Mortuo
 igitur *B. Lutbero*, abiit in castra Sacramenta-
 riorum, sicut ex Augustanae Confessionis
 mutatione patet. Mortuus est, A. CIO IO LX.
 Sectatores conabantur eum defendere ac do-
 ctrinam eius hic loci introducere, et, uti recen-
 sent Historiae, Crypto-Caluinismus iam hic
 obtinuerat, sed fraus tandem animaduersa.
 Adeo tamen decessit autoritas MELANCHTHONIS,
 ut imago etiam ablata fuerit ex auditorio The-
 ologorum, qui conabantur a templo eandem
 auferre, uerum aulici obstiterunt. Fraus haec
 in primis animaduersa est a *D. Leonardo Hut-
 tero*, qui publice, in Locis suis, errores *Phi-
 lippi* proposuit, cum eius MSS. nactus sit, e
 quibus epistolas inuenit a *Caluino* ad MELANCH-
 THONEM datas, e quibus apparebat, quod Ge-
 neuenses seduxerit. Inuentae item sunt literae
Martyris, item literae ad Electorem Palatinum.
 Ex his igitur constabat, eum cum Caluinia-
 nis conspirasse. Scripsit de illa *Philippi* Meta-
 morphosi *Nicol. Selneccerus*, *Ioannes Matthesius*,
 et prae reliquis *Leon. Hutterus*, qui Locis The-
 ologicis praemisit admonitionem de doctrina
 PHILIPPI.

Georgius

Georgius BUCHANANUS, eruditione et scribendi elegantia eximius, praeter alia ingenii monumenta, Historiam rerum Scoticarum posteritati reliquit, multa industria et ornata dictione perfecta, sed Angli, non sincere eum scripsisse, arguunt. In uerborum sententiarumque concinnitate uix quicquam desiderare possunt.

Aliud.

G. BUCHANANVS, natione Scotus, in obscura Leuiniae, priouinciae, uilla natus, ornata grauitaque Historiam Patriae condidit, atque inter Poetas aevi sui maximos iure numeratus est, Gallorum Italarumque suffragio, quos, factis ex tempore uersibus, in certamine poetico, superauit. Edimburgie uita migravit, A. cio 15 LXXXII.

Paulus MANVTIVS, *Aldi* senioris filius, optimam scribendi rationem secutus est, et patris laudem multo labore auxit. Natus est Venetiis, et Pio III, Pontifici, percarus fuit, ab eoque stipendio, conductus, Romae decem annos exegit, et *Ciceronem* emendauit, Antiquitates praecipue Romanas egregie illustrauit. Multa eius posthuma, filii curae relictas, deinceps euulgata sunt, quae merito aestimari debent. Roma, ad tempus, decessit, sed postea, reuocante Georgio XIII, Pontifice, rediit, ac ibi honeste uitam finiuit. MANVTIVS
post

post *Laurentium Vallam*, qui seculo xv uixit, instaurator literarum dicendus. Huic debet *Graevius* editionem *Epistol. Cicero-
nis*. Ex MANVTII Inscriptionibus decerpfit uaria et fundamenti loco subtrahit *Gruterus*, quem continuauit *Reinesius*.

Filius eius, ALDVS, omni conatu in eadem studia incubuit, sed tandem in hoc familia MANVTIORVMque gloria defecit. Elogia extant apud *Thuanum* et *Muretum*, aliosque clarissimos uiros, etiam apud *Erythraeum*, in Pinacotheca, praeterea quoque apud *Carolus Sigonium*, accuratum existimatores doctrinae et censorem. Eius opusculum, quod Inscriptiones Romanas continet, eruditum et laboriosum est, sed in multis deceptus est. Scripta partim Venetiis, partim Parisiis, partim Basileae, edita sunt. In reliquo doctrinae genere huius uiri coniecturae sunt egregiae, certe eruditae et obseruatu dignae.

Flavius IOSEPHVS, Iudaeus, multa doctrina et iudicio praeditus, magnaue apud Romanos existimatione, ob Libros, de Excidio Urbis Hierosolymitanae, scriptos, sed in Libris Antiquitatum multa conficta sunt

C

et

et falsa, praesertim, cum a S. Codice recedit, et incertas gentis suae narrationes con-
sectatur. Libri contra *Appionem* egregia
antiquitatis Fragmenta conseruant, de Mac-
cabaeis haud omittendi sunt. Oratio eius
haud inquinata, sed pura et uere Graeca,
in Concionibus etiam non deterior, quae
scribendi ratio summam ei famam dignita-
temque conciliauit, quamuis prudens aliqua,
in Libris de Bello Iudaico, praeterierit, fi-
dem tamen non labefactauit, et exemplum
certe naui et prudentis uiri reliquit. Co-
dex MS. IOSEPHI est in Bibliotheca Vindo-
bonensi.

Diogenes LAERTIVS, Cilix, diligentissi-
mus Historiae Philosophicae scriptor, qui
non exquisitissimus semper et iudicio lima-
tissimus, maxime tamen utilis lectuque di-
gnus. Dictio eius characteri Philosophico
consentiens et succincta, nec tamen inele-
gans, aut homine Graeco et Atticissimo
indigna.

ATHENASIVS, *Alexandrinus*, ex Dia-
cono patriae Antistes, ueritatis diuinae pro-
pugnator acerrimus, in docendo et proban-
do

do accuratus, in explicando facilis et simplex, theologus muneri suo par, et omnibus, quae Theologum decent, uirtutibus, in primis summa pietate constantiaque, praeditus, sed in profana Literatura et externa antiquitate non perinde uersatus. Multa eius conuertit in Latinum *Petrus Nannius*, Flander, Professor Louaniensis, Graece doctissimus, quaedam *Capnio*, etc.

BASILIVS M., Cappadox, et Caesareensis in Cappadocia Episcopus, *Gregorii Nazianzeni* condiscipulus et amicus, uni, nec tamen ubique, *Chrysostomo* secundus, utroque autem prudentior, neutro tamen pietate inferior, et constantia par, eruditione et eloquentia summus.

GREGORIVS, *Nazianzenus*, in urbe huius nominis natus, et Antistes inauguratus, *Libanii* discipulus, prosa et uincta oratione, omnique adeo doctrina praestans, ac pietate et uitae optimae ratione insignis, perfecta Graeci carminis notitia admirandus. Orationes scripsit contra Iulianum. *Basilio* fuit percarus, et fratris loco habitus, sed orationis elegantia inferior, ac illa aetate

proximus. Eius Vitam scripserunt, *Sophronius*, *Suidas*, et *Gregorius*, Presbyter.

Ioannes CHRYSOSTOMVS, Antiochenus, uita sanctus, oratione grauis, purus, copiosus et splendidus, in Attico dicendi genere admirabilis, et uere aureus, semperque sibi in uno quodam eloquentiae tenore constans, non effusus, nec praeceps, ne dum ad ineptias delapsus, aut impotentia animi, aut temeritate, abreptus, sed moderatus et natia quadam uenustate placens. Ex Presbytero Episcopus Antiochenus, ex Episcopo Patriarcha Constantinopolitanus, cuius Vitam scripsit *Palladius*, Henelopopolitanus, a *Bigotio*, A. 1680, in 4, editam, ubi tamen mala fide actum est.

Diodorus SICVLVS, autor Historiae Veteris potissima orbis, tum cogniti, imperia complectens, grauis et sedulus, sed grauitate *Thucydide* inferior, nec Attica eloquentia cum *Xenophonte* exaequandus, perspicuus ceteroquin et planus, et Historiam rerum, uniuersae gestarum, complexus, qui non modo priscos omnes diligenter legit, sed etiam peregrinando explorauit, atque in eo
genere

genere summam posteris diligentiam probavit. Iactura uero eius Librorum, qui interciderunt, grauis est ac merito deploranda. Interpretatio eius a *Laurentio Rhodomanno* facta, in pretio est, ac merito aestimatur. Nam pleraque eius non recte uertit *Poggius Florentinus*.

INNOCENTIVS III, P. M., genere nobili ortus, natione Campanus, patria Anagninus, atque in ea urbe natus, quae multorum parens Pontificum fuit. Lutetiae Parisiorum studiis operam dedit, et doctrina rerumque usu ualuit, et, iuuenili adhuc aetate, sacris infulis Romae ornatus est. Acri uir ingenio, et Regibus, quos dirarum fulmine terruit, metuendus, auctoritatem Romanae sedis ita extulit, ut imperium sibi in Reges sumeret, Philippum Sueuum, et Ottonem III, interdicto et asperiori censu, a coetus Christiani communione submouit, nihilo mitius in Petrum, Arragoniae, et Ioannem, Britanniae, Reges, consuluit, nec uitae et dignitatis modum habuit, nouo que ritus, cum puris emendatisque sacris pugnantes, excogitauit, speciatim sacrum

C 3

epulum,

epulum, a Seruatore institutum, mutilauit, et calicem consecratum, *Laicis*, siue, hominibus iure seculi utentibus, detraxit, in Concilio Lateranensi, A. c15 cc xv habito, in quo etiam confessionem singularem, quae auricularis dicitur, confirmauit. Altero post anno, quam Concilium illud habuit, Perusiae decessit, A. c15 cc xvi, de quo *Matthaeus Parisiensis* exquisite et uere sententiam dixit. Legendi praeterea de eo ex Pontificiis *Alphonsus Ciacconius*, ex Nostris *Mart. Chemnitius*, ex Reformatis *I. G. Mossius*, in *Hist. Pelagiana*, p. 73. Add. *Vil. Canus*. Doctrinam, pro illorum conditione temporum, in eo non requirimus, sed ambitionem merito notamus. Epistolae eius in primis merentur legi, quarum optima editio Baluziana, Parisiis, A. 1682, in f., ante eam *Francisci Bossueti*, quae in lucem exiit Tolosae Tectosagum, A. 1635, quam, uel ob notas *Bossueti*, commendo. Extant etiam quaedam eius in Conciliis Bini, et separatim quaedam etiam in Italia edita sunt.

Marcus LYCLAMA, Frisius, IC., uarietate et
copia

copia eruditionis ornauit iurisprudentiam, et Franequerae scholam illustrauit, reique publicae capeffendae laudem promeruit. Ad Foederati Belgii comitia Hagam Comitismiffus, Frisiae studium sapientis et periti rerum uiri comprobauit. Elogia passim obuia, et hoc ei sufficit, quod in Germania *Freberi*, Heidelbergae, quondam discipulus fuit. Extant eius Membranae, s. Membranarum Libri VII, Franequerae, A. CIO IO CIIIX, in 4. Antiquitatis etiam natus, *Liuium*, *Sallustium*, *Suetonium*, *Senecam*, *Varronem*, et alios, subinde laudat, et exponit erudite, in primis L. VII, p. 163. sqq., 310., multa singularia tradit, inter haec est, quod de *Campano* uino monet, p. 202, ubi dicit, *uinum Campanum non est optimum, sed pessimum*, apud *Theophilum*, in Institutis, §. 33, de Actionibus. *Horatius*, L. I, Satyra VI, *uilem suppellectilem* uocat *Campaniam*, et eo modo *Claudianus* *culta Campana* explicat, pro angustissimis, inopiae plenis et pauperrimis.

Franciscus MODIUS, Bruga Flander, uir multae doctrinae et uariae lectionis, *Iani Palmerii Melleri* discipulus, quem funebri

carmine ornauit, quod extat in Nou. Antiquis Lectionibus, epist. LXXVII, pag. 339. Inter amicos coluit *Lipsum*, qui *Lipsius* eum, curis et animi angoribus perturbatum, consolatus est, quemque *Lipsum* ea de causa candidissimum pectus uocat MODIUS, epist. XXXIII, ad P. *Albinum*. Aliquandiu Herbipoli uersatus est, et Bibliothecae libros ueteres excussit, ut uarias lectiones his adiuuentis concinnaret. Elogia eius plurima circumferuntur, et apud uiros doctos, ad quos scripsit, scripsit autem ad plurimos, leguntur. Multum ei profuit *Ioannes Boschtius*, alique, quorum requirebat, operam, ei detulerunt. Nominatim scripsit ad *Andream Schottum*, Iesuitam, tunc temporis Salmanticae, in Hispania, conimorantem, atque Bibliothecas perquirentem, ad quem extat ep. cxxx. Editiones uariae extant, sed maxime commendari debet VVecheliana, quae Francofurti in lucem exiit, alias etiam editio in 4 extat.

Ianus DOVSA, Batauus, equestri loco natus, ingenio, uirtute, et constantia, eximius, patriam consiliis defendit, literisque illustrauit, in Historia et antiquitate egregius, atque

atque in omni doctrina uersatus, et omnino Belgii Socrates, aut Cato Varroque, appellari meritus, Academiae Lugdunensis condendae suafor, et a *P. Bertio*, uiro magno ac Geographo, et *Daniele Heinsio*, laudatus. Huius extant Annales Bataui, et alia multae eruditionis monumenta. *P. Bertii* Epigramma in DOVSAM,

DOVSA fuit, DOVSAM Nymphae deflete Batavae,

Excepto coelo est, dicite, DOVSA fuit.

Ad quod alius,

Si DOVSA in coelo est, Nymphae non flete Batavae,

Si non in coelo est, dicite, DOVSA fuit.

Editio optima Hanouiensis, A. MDCCXIII, cui *Schurzfleischius* addidit Notas MSS., quae tamen nondum uiderunt lucem.

Philippus CAMERARIUS, dignus patre filius, et opere, quod *Horas Succisuias* inscripsit, formam consecutus, quanquam ea res magis labore, quam iudicio, laudem auctoris tueatur, nec tamen utilitate fraudari debet, omniumque manibus teritur, et usu legentium probatur passim et commendatur.

Simon MAIOLVS, Italus, Astenfis Pedemontanus, et Antistes, siue Episcopus, Vulturariensis, uir doctus et uariae lectionis, inchoauit opus titulo *Dierum Canicularium*, seu, *Variarum Rerum*, maxime Naturalium, non, in modum disciplinae, aut systematis artium, sed, qui uice Locorum Communium esse possunt, quod continuauit *Georgius* DRAVDIVS, sed primus liber magis est elaboratus (*), et a MAIOLO confectus, additis interdum Notationibus, quae uariis lectionibus inferuire possunt, ut, p. 84, et deinceps. Oratoribus in primis, concionatoribus et Philosophis, prodest.

(*) *Agit de rebus Naturalibus et Diuinis, de Oraculis, de Montibus, de Fluminibus, estque Tomus Operis I sic satis bonus, uerum de Oraculis et Diuinationibus multa ex C. Peucero hausit, cuius tamen reticet nomen.*

Sebastianus CASTALIO, in terra Allobrogum natus, et Latine ac Graece doctus, neque Hebraeae linguae ignarus, uir probus et integer, atque in S. Codicis lectione diu multumque uersatus, Basileam se contulit, atque, in Latinitatis studio, *Erasmum* adaequauit,

quauit, magnamque ibi diligentiae famam, docendo, et Biblia tersius interpretando, ueteremque Translationem insigniter mutando, sibi comparauit. Opera quidem haec sperni non debet, sed interpretis grauitatem non per omnia assecutus est, et a maiestate rerum saepe longius discessit, comptum nimis affectans scribendi genus. Quaedam a Poetis sumpsit et uix temeritatis suspitione se liberauit, praesertim Libro Canticorum, ubi modum perinde castitatis, atque grauitatis, seruari, oportebat. In Libris Historicis eius interpretationem non carpo, sed in Cantico reprehenditur, quod pingui Minerua uertit. Aliquid ergo in iudicio uiri desidero, et prudentiam in autore eo requiro. Iccirco reprehensus est a *Theodoro Beza*, qui non tam Versionem, quam peruerfionem, uocat eius Latinam Explanationem, durius quidem, nec sine causa, ob multas uoces et loquendi formulas, interpretis sacri officio indignas. Neque meliores sunt eius Annotationes, quas scripsit in Epistolas Paullinas, praesertim in I ad Corinthios exarata. Eius etiam Biblicorum Trans-

Translationem improbant uiri eruditi, propterea, quod affectet styli nitorem, et plus habeat pompae et phalerarum, quam rei et firmitatis. Omnium rerum egens, Basileae Rauracorum, A. MDLXIII, decessit. De eo legendi *Scaeuola Sammartianus*, Elogiorum, II, *Thuanus*, ad A. MDLXIII, *Genebrardus*, Praef. in *Originem*, *Vossius*, Institut. Oratoriarum P. II. *Scaliger* tamen et *Huetius*, nouissime *Simon*, non modo non probant, sed quoque laudant, CASTALIONIS interpretationem. Editio prior prodiit, Basileae, A. 1554, posterior, ibid., A. 1573, in f.

Franciscus HOTOMANNVS, Gallus, maioribus Germanis atque Silesia oriundus, A. MDXXIII, Lutetiae Parisiorum natus, humanitatis atque antiquitatis Romanae peritus, atque in patria et Gallia nihilo secius uersatus, de iurisprudentia elegantiori optime meritus. Geneuae docendi iuris provinciam suscepit, inde in Galliam accitus, nomine Regis, legatione functus est. Basileae, editis, et ante mortem recognitis, multis eruditissimis Libris, A. MDXC, e uita migravit. Quaedam eius scripta ex aliorum operibus

peribus compilata sunt, ut, *Commentarius*, de Verbis Iuris, ex *Briffonio*, multa etiam delibavit ex *Turnebo* et *Cuiacio*, *Budaeo*, *Raenardo*, *Petro Fabro*, ut, *Libri IX Observationum*. In Franco-Gallia plus lectionis, quam iudicii, apparet. Vid. *Sammarthanus*, III Elogiorum, *Thuanus*, ad A. CIOIOXC, *Scaligeriana*, *Iacobus Thomafius*, in aureo Libro, de Plagio Literario.

Fulvius VRSINVS, patria Romanus, patre nobili, sed ex connubio non legitimo, procreatus, a *Delphino Romano* literis eruditus, et *P. Ciacconii*, Hispani, qui Romae uixit, *Baronii*que, consuetudine et amicitia ad studia excitatus, acri in primis ingenio praeditus, alterque urbis et aetatis suae *Varro* iure appellatus. Monumenta uaria et diligenter elaborata sunt. Scriptores, recens editi, cum antiquis Codicibus sedulo collati, ac nihil in eo genere, quod ad emendationem attinet, praetermissum. Itaque Romae, ob sacerdotium, quod suscepit, et, ob industriam, qua enituit, in honore fuit, et ab exteris, *Lipsio*, *Andrea Schotto*, Belgis, *Pignorio*, *Nicio* et *Victorio*, Italis, *Gassendo* et

et *Patino*, Gallis, collaudatus, atque a *Tbu-*
ano in Historiam, qua Eruditorum Elogia
recensuit, relatus ad A. c 13 13 c, quo e uita
migravit. *Iosephus Scaliger*, nescio, qua de
causa, *simiam suam* uocat; rectius, diligen-
tiae et antiquitatis studio, *aemulum* uocare
potuisset. *Sexti Pompeii Festi* Fragmentum
plurimis in locis restituit atque emendauit.
Opus, de Familiis Romanis, luculenta et
multa eruditione refertum, quod ad Num-
mos. Illud nuper recudendum curauit
Andreas Dacerius, istud *Carolus Patinus*. E-
ius Operum editio certe locupletissima est
Amstelodamensis, A. 1699, in 4. Opus, de
Familiis Romanis prodiit Parisiis, A. 1663,
in f. Editiones Romanae rariores. Romana
Festi, A. 1581. in 8, altera *Dacerii*, A. 1693, in 4.
Hic *Sextus Pompeius Festus* eo magis lau-
dandus, quod Philologiae, praesertim bo-
nis Autoribus explicandis, admodum inser-
uit, quamuis in imitatione cauto sit opus,
quod intelligitur ex Suetonii Augusto, c. 86.
Festus autem in Epitomen redegit *M. Ferri-*
um Flaccum, quem legerunt et citarunt, *Pli-*
nus, *Gellius*, *Macrobius*, *Seruius*, *Priscianus*,
Isido-

Isidorus, Charisius, Diomedes. Legendus est *Suetonius*, de Illustribus Grammaticis.

Philippus LIMBURGIVS, Batauus, doctor Arminianus, et Amstelodami, in Schola *Re-monstrantium*, quos uocant, Professor, subtili ingenio, nec uulgari iudicio, multaque eruditione, praeditus, *Theologiam* Sectae *Re-monstrantium*, apto et idoneo ordine, complexus est, sed fundamentum religionis Christianae non recte constituit, et plerumque etiam, contra apertam diuini Codicis ueritatem, conuellit, ac, pacis charitatisque studio, quod per se bonum est, omnia salutaris doctrinae capita metitur, in plerisque tam indulgens, ut, laxatis opinionum uinculis, neminem ita astringendum putet, cui libertas dissentienti, saluo diuini gratiae praesidio, adimatur. Iccirco dissentientes admittit, et ex sinu fraternae amicitiae non dimittendos, sed tolerandos, confirmat. Opera eius, *Theologia Christiana*, et, de *Veritate Religionis Christianae*, edita Gudaë, A. 1687, in 4.

Thomas, ARVNDELLIAE COMES, natalibus et meritis illustribus clarus, *Marmora*
ex

ex Asia minori, Graece inscripta, attulit, quae
superiori seculo edidit *Ioannes Seldenus*, et
Commentariolo illustravit. Idem ille IC.,
rei antiquariae et literariae peritissimus, nec
minus Iuris Hebraeorum, quam Graecorum,
scientissimus, non patriae modo, sed seculi
sui, decus, iudicio acri, memoria firma, at
studia humanitatis, si eius stylum spectro,
leuiter attigisse mihi uidetur, quod com-
pensat rebus argumentisque historiae et an-
tiquitatis omnis, in qua paucos certe, in
Britannia et Europa, habuit pares. Elogia
eius passim legi possunt apud *Vossium*, *Bur-
netum*, et alios. Post *Seldenum* haec *Mar-
mora* emisit, et perpetuo Commentario ex-
posuit, *Humphridus Prideaux*, adiectis tamen
Seldeni et *Lydiati* Annotationibus, sed in
Prideauxio quaedam animaduerti, quae li-
ma egent. Vt, quando ὁμολογῶν legit, ubi
γεομολογῶν legi, oportebat. Prodiit editio
Oxonii, A. 1676, in f. Accessit huic editi-
oni *Sertorii Vrsati*, Patavini, de Notis Roma-
norum, Commentarius. Conferendus est
Palmerius in *Marm. Arundell.* Libro, in 4,
et his *Arundell.* Marmoribus subiiciendae
sunt

sunt Inscriptiones Palmyrenae, Graece confectae, ex Asia minori allatae, et nuper in Belgio editae. Editae sunt Londini, A. 1695, cum Historia Urbis Palmyrae. Pleraeque ibi reperiuntur uoces, quas in Lexicis frustra quaeramus.

Benedictus de SPINOZA, Hispanus gente, religionis sententia Iudaeus, religionem deinde uitam deseruit, nec doctrina melior factus, ingenium excoluit, non animum emendauit. Artibus Mathematicis deditus, *Cartesii* Philosophiam in deliciis habuit, atque in meditationibus reconditis omnes curas cogitationesque suas defixit. Cuius Vitam atque e uita exitum descripsit *Petrus Baelius*, in Gymn. Roter. Professor. Contra eum scripserunt *Veltbusius*, *Versaeus* et *Poiretus*, nouissimae editionis, et *VVitichius*, Professor Lugdunensis Batauus. In quo genere illi impietatis praeiuerunt, aut certe non probiores fuerunt, quos memorat *Lescaloperius*, in Librum Ciceronis, de Natura Deorum, p. 90 et 126. Opera eius, tam priora, quam posteriora, edita sunt, A. 1677, in 4.

SPINOZA, iam animum agens, in ultimis in haec erupit uerba, o, Deus, esto mihi propitius. Ex quibuscum ansam amicus praesens tum sumeret quaerendi, num nunc Dei agnoscat existentiam? Blasphema nibilo minus responsione, Loquor ex consuetudine et opinione uulgi, miseram efflauit animam, Hagae Comitum, A. clj ljc LXXVII. IX Cal. Martias, multum cum pbt hifi conflictatus, A. aetatis XLIII.

Adrianus TVRNEBVS, Normannus, multa doctrina, uaria lectione, acri iudicio, praeditus, philologus et literator accuratissimus, typographus quoque doctissimus, et Iacobi Tufani, in Graece docendi munere, successor Parisiis, emendator librorum egregius, id quod eius aduersaria, tribus Tomis comprehensa, confirmant. Controversia ei fuit cum Audomaro Talaeo, sed hic illi longe impar doctrinae subsidiiis fuit.

Vilelmus XYLANDER, Augusta Vinde-
licus, Heidelbergae literarum studia orna-
uit, et omnes ingenii nervos ad edendos
Graeciae scriptores contendit, sed in eo
laboris genere multa praetermisit, neque
in

in corrigendi munere accuratus fuit, non ingenii vitio, sed miseria rerum domesticarum et inopia, quae virum afflixit et depressit.

Abraamus ORTELIVS, omnis antiquitatis studiosus et scrutando diligens, Geographiae instaurator egregius, Brabantiae, inferiorisque Germaniae et superioris, Sec. XVI, *Ptolemaeus*, non immerito, appellatus, cui mortuo inscriptionem funebrem fecit *Iustus Lipsius*, quae extat in Epitaphiis virorum illustrium eruditorum, editis in Belgio, in 8.

Tycho de BRAHE, Eques Danus, siue potius, Scanus, Daniae alter *Ptolemaeus*, et Astrologorum, qui ad coeli motusque siderum observationes se erexerunt, princeps, magno sumptu instrumenta, machinas et conspiciilla, eam ad rem sibi comparavit, et plurimos veterum errores correxit, in primisque loca stellarum inerrantium, et coelo infixarum, restituit, ac, latitudines earum variare, animadvertit, de Cometarum origine et sede accurate differuit, sed a *Nicol. Copernico* longius recessit, et novo, quod vocant,

cant, *Systemati* occasionem dedit. In Philosophia etiam Hermetica et doctrina Medica aliquid operae posuit et Rudolpho II, Caesari, percarus extitit, qui Dania extorrem recepit ac benigne fouit. A. 1591 ci mortalitatem expleuit. Vita eius, et aliorum, summa fama, Mathematicorum, a P. *Gassendo*, uiro in primis erudito et Mathematico insigni, multa cum industriae laude, scripta, Parisiis, A. 1654, in 4, edita est, uiris literarum sapientiaeque cultoribus utiliter, si usus uenit, legenda.

Iustus LIPSIVS, Brabantus, nomine et ingenio clarissimus ac Romanarum uindex antiquitatum, sed antiquorum nimis affectator uocabulorum. Scriptores Latinos recensuit et emendauit, plerunque auctoritate ueterum, quos legit, Codicum, interdum ex ingenio et coniectura, quod humaniorum literarum periti facile animaduertunt. In religione uariis, et in constantia, quam libro edito tradidit, minime perseuerans, nouum quoque scribendi genus intulit, quod Belgae ac vicini complures admirati sunt et imitari uoluerunt. *Iusti enim*

nim LIPSII stylus acuminibus scatet, et, nescio, quo, affectationis genere institutus est, ad delectationem potius, quam imitationem, legendus. Poetica enim nimis miscet, et, cum cura etiam conquisiuisse, docet. Et uere existimo, et experientia etiam disco, raro quem aspirare ad germanum castumque styli nitorem, qui poeticae nimis studiosus est. *Io. Conradus Danbaurus* suo exemplo docet, qui, cum Professor Poetices uocaretur, poeticam etiam in scribendo monstrare uolebat, hinc stylus tumidus, et elegantiae studenti exosus etiam. *VVer im Stylo vvil vvas rechtes lernen, lese nimmermehr den LIPSIVM.* Vti tamen diuersa ingenia sunt, qui Laconismo delectantur, PVTEANVM legant, castum utpote et germanum. Belgae aestimant Laconicum stylum, cum Galli, Itali Hispanique, contra faciant. Hinc etiam *Hugo Grotius* in stylo Gallicis non placet. Decessit A. MDLXVI, aet. LIX.

Recentiorum Epistolae, BAVDII, NIVSII, CRVCII, solent, uulgari opinione, haberi pro nitidis elegantibusque, nec
omni-

omnino sunt fraudandae sua laude ac penitus aspernandae, sed, quia isti autores, pro ingenio suo, stylum sibi fingunt, nolim, quenquam tam male sibi consulere, ut ab iis studii humanioris initium faciat, verumque dicendi genus imitatione novitatis corrumpat.

Henricus MEIBOMIVS, *Henrici*, Poetae et Historici nepos, Medicus, Historicus et Philologus, Helmstadii doctissimus, et diu inter exteros atque in Italia uersatus. Varia edidit, inter quae extat scita atque erudita *Dissertatio*, de Longaeviis, epistolae titulo edita, et Augusto, grandi natu Guelphorum Duci, inscripta, Anno 1664 emissa, cuius beneficio in ordinem Professorum Academiae Iuliae est cooptatus.

Ioannes STVRMIVS, Sleidae, quod oppidum inter Vbios Treuirosque iacet, natus, cum adolefceret, Louanium, cultus capiendi causa, missus, literisque optimis excultus, rationem bene dicendi emendataeque scribendi percepit. Inde Lutetiam profectus, in tradendis explicandisque melioribus doctrinis operam collocavit. Hinc
Argen-

Argentoratum accitus, princeps in eloquentia fuit, quem senatus amavit et multo honore profecutus est, adeo, ut scholae illius, cum ad Academiae dignitatem a Maximiliano II eueheretur, perpetuus Rector fieret, eoque munere, magna cum nominis laude, functus est. Obiit, Argentorati, A. CIO IO XXXIX.

Henricus STEPHANVS, Parisiensis Gallus, uir in Graecis praeclare uersatus, typographus totius Europae facile doctissimus et Aldinae, ut aiunt, laudis emulatione incensus. *Casauboni* socer, *Friderici Sylburgii* amicus. Vir in Graecis literis multo exercitissimus, in labore assiduus, et in libris edendis, pertinaci industria, sibi semper constans, in uita uero difficilis et morosus. Ex Gallia, metu religionis hostium, excessit, ac Genuam se recepit, septuagenario proximus, Lugduni, defunctus, A. CIO IO XCVIII.

Ioannes Vilelmus LAVRENBURGIVS, uir exquisita et singulari doctrina, Mathematicus iuxta, ac antiquarius, insignis Rempubl. literariam scriptis, Academiam Sorae eque-

E

strem

strem meritis, ornauit, sed non nunquam in Grammaticae libris et in Antiquario quoque offendit, ut aliquoties animaduerti. Eo legendus est *Goesii* Index, in Rei Agra-griae scriptores confectus, et *Bartholinus*, in Scriptoribus Danis.

Valens ACIDALIUS, VVitstochio Marchicus, uir diligentia singulari, et in plurimis Academiis Europae uersatus, partim *Io. Caselii* et aliorum amicitiam sibi conciliauit, in primis *Dan. Bucretii*, Equitis Silesii, cuius beneficio usus, portum quietis et perfugium in Silesia quaesuit, ac Nissae ludopraefectus est. Non enim diu uixit, et misera morte defunctus est, uir cetera eximius, et a *Thuano*, *C. Barthio*, *Io. Caselio* aliisque, collaudatus, plerunque coniectura in expositione autorum subnixus, ut *ἑυσεως* iure quodam dici mereatur. Opera eius sunt, Notae in *Tacitum*, *Q. Curtium*, Carmina item et Epistolae.

Frater ACIDALII fuit *Christianus*, uir quidem eruditus, sed fratre inferior, qui pleraque eius post mortem edenda curauit. In uariis lectionibus hic ACIDALIUS, una
cum

cum *C. Barthio* optimus est et primas tenet.

Marcus Antonius COCCIVS, Sabellicus, scripsit Sec. XV partim de Rebus Italiae, partim etiam Corpus aliquod de Rebus Venetis. Erat uir celeberrimus et bene scripsit, ideoque etiam *Linus* Italiae dictus est. Hoc tamen in eo est culpandum, quod dictio eius saepe uariet, et stylus eius non sit aequalis, minimeque purus.

Elias PUTSCHIVS, Brabantus, Antuerpiensis, acri ingenio et incomparabili industria, principiem inter aequales locum tenuit, et maximos uiros, *Ianum Dousum*, *Iustum Lipsium*, *Ioseph. Iust. Scaligerum*, *Bonauenturam Vulcanium*, *Ioannem Meursium* et *Petrum Scriuerium*, eruditione ac officiis sibi deuinxit. Elogia eius legenda sunt in Oratione *Conr. Rittersbusii*, qua mortuum cohonestauit. Obiit, A. MDLXVI, aet. xxvi, Stadae, in Germania, tumulo illatus. Opera. xxxiii Veteres Grammatici, edit. V Vechel, A. MDCLIX, in 4, Salustius, A. MDCL, Elogia et Poemata, in 8.

Aliud.

E. PVTSCHIVS, uir et multae eruditionis, et magni inter Grammaticos nominis, cuius mors, ut eruditis luctuosa, sic elogio digna, fuit, quippe qui multum adiumenti ad instaurandum Grammaticae doctrinae et antiquitatis studium attulit, eaque de causa suffragiis eruditorum, ac honestis etiam exterorum testimoniis, iure ornatus est.

Io. IMPERIALIS, Medicus Vicentinus, homo pereruditus et elegans, Musei Historici ac Physici scriptor, atque in eo doctrinae genere domi forisque aestimatus.

Ioannes MEVRSIUS, uir eruditione summa, et in Graecis antiquitatibus exquisitissimus, illustres Academiae Lugdun. Batavae Viros recensuit, et dignis profecto Elogiis ornauit, ut perpauci ei in hoc scribendi genere pares uideantur. Ed. Lugd. Bat., A. MDCCXXV, in 4.

Gerardi Ioannis VOSSII Ars Historica, liber et multa eruditione refertus, et historiam tractanti utilis, immo, et necessarius.

Caspar SCIOPPIUS, Palatinus, Germanus, emendatae uir eruditionis, sed eruditus,

ris, praesertim Belgis, inuisus, quod, dicacitate sua ac petulantia insultandi, eos offende-
bat, in eo quoque temeritatem admisit et perfidiam, quod in repurgatae religionis homines imprudenter declamaret, Classicumque Belli Sacri scriberet, fidemque boni ciuis uiolaret, et officiorum, patriae debitorum, prorsus, et ingratorum more, obliuisceretur. Specimen impudentiae et conuiciandi libidinis praebet Hypo-
limaeus Scaliger, Moguntiae, A. MD CVII, in 4, editus.

Henricus VALESIVS, Parisiensis Gallus, ingenio et industria praeclarus, magnum literis politioribus lumen attulit, et in libris Codicibusque, Graecis ac Latinis, integra fide iudicioque uersatus est, ingeniorum nostri seculi facile princeps, et omnibus doctrinae subsidiis, quae ad eruditionem pertinent, instructus, multos ex Graeco sermone conuertit, et uerba eorum apertius rectiusque transtulit, atque ab aulae negotiis et usu fori animum auertit, totumque se tradidit interpretationibus et explanationibus autorum ueterum concinnandis, quo

in labore perseuerauit ad uitae exitum, et, grandis natu, et, septuagenario maior, annos nempe LXXIII natus, A. MDIIC LXXVI, e uita excessit. Huius elogia passim leguntur apud Autores Ephemeridum Gallicarum, item, apud *Vossium*, iuniorem, et *Gronouium*. Vitam eius scripsit *Adrianus*, frater. Fuit utrique huic familiaris *Rolandus Maresius*, Gallus, non ille *Maresius*, qui Theologus fuit, idemque Gallus, sed iste *Maresius*, qui Epistolas scripsit. Alter VALESIVS, nempe *Henricus*, in uaria eruditione praestantior extitit, alter, scilicet *Adrianus*, in Historia Gallica laboriosior fuit. Edidit Interpretationes et Annotationes, in Eusebium et reliquos scriptores Ecclesiae, item in *Harpocracionem*, et Graecorum Historicorum Excerpta, praeterea in *Ammianum Marcellinum*, etc. Optimae autem editiones sunt Parisienses. *Henricus VALESIVS* clarus erat in literatura Historica et Critica, frater uero *Adrianus* solum Historiae se dederat, uir diligens.

Ioannes Fridericus GRONOVIVS, Hamburgensis, uir multa et eleganti doctrina expo-

expolitus, uita et more, et in primis modestia, passim commendatus, literisque humanioribus egregie imbutus, fortunae et famae rationes apud Batauos constituit, primum Dauendriae, in Transulania, tum Lugduni Batauorum, humanitatis studia exornauit, et, *Danielis Heinsii* locum nactus, atque *Salmasii* amicitia adiutus, maxime se illustrauit, multosque et classicos Autores edidit, et notis illustrauit, eruditisque quoque obseruationibus auxit. Leydae, A. CIO IO C LXXII, e uita excessit. Reliquit hic GRONOVIVS filium *Iacobum*, uirum itidem longe eruditissimum, et, qui in Graecis superat doctrina patrem.

Georgius Hieronymus VVELSCHIVS, Augustanus, Arabica Romae didicit, et quidem eo in loco, ubi omnes Orientales linguae docentur et discuntur, et in Arabicis neminem habet parem, uti *Reinesius* in Antiquitate et Latinitate.

Ioannes MASSON, ab Gallia oriundus, patre, ob sacra, profago, sedem in Batauia nactus, cum grauitatem aeris ferre non posset, in Angliam demigrare coactus, Londini substitit, sacrumque munus suscepit, nec

tamen studia antiquitatis neglexit, et nuper ueterem uulgatamque sententiam, de *Iano*, cum Christus nasceretur, *clauso*, improbavit, in quo *Blondellum* secutus est et alios, qui contra illam opinionem differuerunt. Certe ab ea discessionem fecerunt, inter Mathematicos, *Kepplerus*, inter Historicos, *Ioannes Ruāldus*. *Limbrotio* per familiaris fuit in Belgio, et literas deinceps cum eo commutavit, qui *Blondelli*, cum Amstelodami doceret, auditor fuit in Belgio, et eam doctoris sententiam enarravit. Editio Roterodamensis, A. 1700, in 8. Quaedam huic libello opportune inseruit MASSON, ut, de *Monumento Ancyran*o, per se egregio ac fide digno, sed ualde mendoso, p. 280, item de *Ezechiele Spanhemio*, quem perfunctoriae lectionis arguit, p. 158. Fateor tamen, in uno et altero antiquitatis loco uirum illustrem haesitasse, idque mihi etiam *Norisi*um, cum Florentiae essem, declarasse.

Menda sic emenda.

P. 1, l. 18, leg. sequuntur, p. 2, l. 9, leg. Philosophica, l. 28, leg. de Constructione egisse contentus, p. 3, l. 7, leg. uniuerse, l. 12, leg. Matthaeus Deu., p. 4, l. 13, leg. 1602, p. 5, l. 18, leg. Theopompus, p. 7, l. 2, leg. coarguendis, p. 9, l. 16, leg. refellit, p. 16, l. 14, leg. profecit, etc.

se, l. 1, se,

1'25' 1' 1'25' 1'

0 0 20 0 0 20 0 0

l. 1, se, l. 1, se, l.

SCHVRZFLEISCHI ANA

EX
SCHOLIS
CELEBERR. ILLIVS POLYHISTORIS
COLLECTA
QVORVM SPECIMEN
ORBI LITERATO DARE
ITERVM INSTITVIT
IPSIVS
ETIAM POST MORTEM
ADMIRATOR PERPETVVS
ET OLIM AVDITOR
IRENÆVS SINCERVS

VITTEMBERGAE
EX OFFICINA SCHLOMACHIANA
A. MDCCXXIX

SCHEFFELFISCH

ANNA

SCHEFFELFISCH

CELEBRER. ALL. POLYHISTORIS

COLLECTA

QUORUM SUI MEN

ORDI. LITERATO DARE

LET. IN TIVIT

PSIVS

ETIAM POST MORTEM

ADMIRATOR PERPETVVS

ET OMN. VADONOR

IRBNAEVS. SINCERVS

VITTEMA. AGENT

EX OFFICINA SCHONMACHANA

A. G. D. 1711

AVIAE VIRIS
MAXIME ET PERQVAM REVERENDIS
AMPLISS. DOCTISSIMISQVE
DOMINO

M. HIERON. IOACHIMO
VVAEGERO

AD D. PETRI QVAE FREIBERGAE EST
AEDEM ECCLESIASTAE PRIMAR. LONGE
MERITISSMO REVER. ITEM MINIST
SENIORI VENERANDO

DOMINO

M. IOANNI MICHAELI
HENNIO

DIACONO ET REVER. MINIST. APVD
TORGAVIENSES SENIORI MERITISSIMO
FIDELISSIMOQVE

ET
DOMINO

M. GODOFR. KLEPPISIO

PASTORI ROCHSBVRGENSI ET LVNAV. ME-
RITISSIMO VIGILANTISSIMOQVE

SCHVRZFLEISCHIANA

HAEC

MORE MODOQVE VETERI

STRENAE LOCO

L. M. Q

DICAT ET CONSECRAT

AC

NOVVM HVNC ANNVM

QVEM FELICES ET FELICI AVSPICIO

DENVO SVMVS AVSPICATI

FAVSTVM FORTVNATVMQVE

APPRECATUR

EDITOR

Vilelmus BURTONVS, Anglus, Scholae Regionicensis ad Tamesin Moderator, multo studio ac diligentia in literis, quae ab humanitate nomen habent, elaborauit. Oxonii felicitatem ingenii probauit et luculentam *Orationem*, de *Graecae Linguae Historia*, habuit, cuius edendae autor fuit *Gerardus Langbainius*, V. C. Londini prodiit, 1657, in 8. Subiecta est *Veteris Linguae Persicae Historia*, haud inutilis, et lectu digna, nomine non praefixo. Decessit A. MDCLVI.

Christianus HUGENIUS, Batauus, genere nobili prognatus, Vilelmo, magnae Britanniae Regi, ad res Batauas a consiliis, magnam sibi famam gloriamque ex liberalibus studiis, praesertim Mathematicis, cum obseruandi solertia et usu coniunctis, sibi collegit, et nouum, inuestigandis naturae arcanis, *Microscopium* perfecit, et accurate subtiliterque de causis grauitatis disseruit. Exstat eius *Cosmotheoron*, in quo ingenium magis, quam ueri studium, comprobauit, dum *Selenitas*, seu, *Lunicolas*, statueret, Arcadumque fabulas, more Poetarum, renouaret. In ceteris et rationibus Mathematicis egregia multa et singularia patefecit,

A

cit,

cit, atque in naturae penetralia lectores adduxit, tum recte admonuit, sine conspici-
lis, et machinis atque instrumentis, ad ob-
servationes coelestes comparatis, nihil in-
studiorum hoc genere recte feliciterque in-
stitui posse. Eius *Systema Saturninum* mul-
ta industria et accuratione est confectum.
Cosmotheoron Hagae Comitum editum est,
1699, 4.

Ludovicus Ellies DUPINVS, Gallus doctor
Sorbonicus et Philosophiae Professor Regi-
us, cum ingenii, praestantissimamque iu-
dicii, nec minorem industriam, nuper te-
statam fecit, praesertim in *Historia Eccle-
siastica*, ubi opera eius egregia fuit preti-
umque inuenit, adeo, ut ab ipsismet Gal-
lis, *Natali Alexandro* praeferatur. Ecclesiae
coetum, uniuersae et Romanae, ingenue di-
stinxit, ac de Pontificis potestate et argu-
mentis, ex diuino Codice Patrumque suffra-
gio desumptis. Claues Petro datas, con-
cedit, non, tanquam uni homini, sed, tan-
quam totius Ecclesiae personam sustinenti.
Quo fundamento substructo, Pontificis Ro-
mani autoritas est certis finibus circumscri-
pta,

pta; nec potestas civilis Pontificum censuris obnoxia, nec ulla ratione ab imperio sacro dependens, aut quoquo modo ei deuincta atque innexa. Ita concidit Monarchia Pontificis, pro qua pugnarunt tantopere Pontificii scriptores. Legendae sunt, eam in rem, *Dissertationes, de antiqua Ecclesiae Disciplina*, in quibus libertatem Ecclesiae, Gallicanae maximopere defendit. Multa eius lectio uariaque doctrina cernitur etiam in *Nova Bibliotheca Autorum Ecclesiasticorum*, quae uiri diligentiam probat. Interdum nomina eorum praeteriit, quos, par fuerat, laudare. Ordo ceteroquin modusque scribendi perspicuus et facilis est, quo Autor utitur, multa tamen uulgaria admiscet, Graece doctus, sed infra Critices acumen. (Graece enim prorsus indoctum esse, de la Croze, Berolini mihi confirmauit) Edidit quoque *Optatum Mileuitanum*, quae est editio optima, Notas *Gabrielis Albaspinacii*, *Merici Casauboni*, *Isaaci filii*, *Casparis Barthii* et aliorum, complexa, Antuerpiae, A. 1702, in f. *Nova Bibliotheca Autorum Ecclesiasticorum* exiit Parisiis, 1692, it. Coloniae Agrippinae, de *Antiq. Eccl. Disc.*, ibid. 1694, 4.

Ioannes Fridericus REINHARDVS, Berolinas, IC. elegantiae, doctrinae et consilii, copia eximius, multis laboribus et peregrinationibus, optima locupletissimaque prudentiae subsidia substituit sibi et comparauit, nomenque, aperto *Prudentiae elegantioris Theatro*, Vittembergae, 1702, 4, cum Indice locupletissimo edito, illustrauit. Inter summos nostrae aetatis et omnis memoriae viros in doctrina et eruditione princeps, uersatus, uindex et instaurator doctrinae civilis, ad ueras origines eam causasque reuocauit, adiumentisque et ornamentis auxit et amplificauit, ut testis sit temporis, a uiro, qui Reipublicae negotia tractat, bene collocati, et subcisiuis adeo horis grauioribus subducti. Decessit Dresenae, A. CIO ICCCXI.

Octavius FERRARIUS, Insuber, patriam habuit Mediolanum, adiutore studiorum usus *Bernardino*, patronum coluit *Borromaeum*, qui Latinis Graecisque literis eruditum ornauit, et, ut in illius urbis Gymnasio Rhetorice doceret, autoritate sua effecit. Inde Veneti, accitum, ut Patauium, eruditonis, ac sapientiae domicilium, illustraret, collato ampliori beneficio, adduxerunt.

runt. Floruit ibi et docendo scribendoque magnam sibi comparavit famam, editis de *Re Vestiaria* Libris, in quibus doctrinae huius principatum sibi vindicavit. *Albertum Rubenium*, Belgam, confutavit, haud obscura invidiae suspicione, quod aegre ferret, eum in tali argumento, quod exhausisset, operam collocasse. *Rubenio* imperitiam et inconstantiam obiecit, neque tamen ipse satis expediuit. *Io. Frid. Gronovium*, in *Epistola*, antiquitatis causa, consultus, docuit subtiliterque coarguit, quod in *Re Vestiariae* ignoratione tanta versatus huc usque esset. In plerisque tamen ipse fallitur, et, superiore uergente seculo, circa A. MDCC LXXXIII, Patauii, decessit. Nullam *Casauboni* *Salmasique*, in iis praesertim locis, ubi id fieri debuit, mentionem fecit, sed, ubi reprehendere potest, ibi eorum meminit. Editio Patauiensis, 1654, 4. *Rubenii* opus exiit Antuerpiae, 1665, 2 quo plerunque dissentit FERRARIUS, et edit ad *Rubenii* Commentarium de *Re Vestiaria* *Analecta* sua, cui accessit Diss. de *Veterum Lucernis Sepulcralibus*, edit. Patauii, 1670, 4.

Aliud.

O. FERRARIUS, disertus et multa doctrina praeditus, in primisque antiquitatis peritus, nec iudicio et industria inferior, ac reuera Patauii, quod docendo ornauit, magnum et immortale decus.

VVolfgangus LAZIVS, Austrius Viennensis, Philosophus et Medicae Artis in Archigymnasio Viennensi Professor primarius, Ferdinandi I, Caesaris, Consiliarius et Historicus, qui multa scripsit, ac partim antiquitates Romanas illustrauit, partim in rebus Germanicis uersatus est, quod docet Opus eius, de *Migratione Gentium*, sed magna cum cautione legendum, quod plurima inseruit fabulosa, quae nulla historiae ueteris auctoritate se tuentur. In Historia Romana plagii accusatur. In Rebus Graecis aliquam etiam diligentiam comprobauit, et Nummos ueteres recensuit et explicauit. A. **MDCLXV** decessit. Inscriptio funebris extat apud *P. Lambecium, Biblioth. Vindobon. L. I.*

Andreas TIRAQVELLVS, Fontiniaci in Pictonibus natus, IC. aetate sua maximus,
et

et summa reconditaque eruditione praeditus, primo in Burdigalensem, deinde in Parisiensem, Senatum allectus, reliquum illud temporis, quod foro subtraxit, literarum studiis attribuit utiliter ac seposuit, uir aequae felix scribendis libris, ac liberis gignendis, quam foecunditatem Gallia merito admirata est. *Opera Iuridica* simul edita sunt, separatim prodierunt Volumina, de *Nobilitate*, et de *Legibus Connubialibus*, conscripta, singulari eruditione referta. Diem obiit A. MDCLXIX.

David CHYTRAEVS, Ingelfinga Sueuus, artibus disciplinaque excultus, ad res in primis Saxonicas uicinasque scribendas se contulit, maiori diligentia ac fide, quam sermonis elegantia. Rostochii docuit et Theologiam explanauit, cumque in patriis rebus componendis operam poneret, linguas, quae ad explanandum ualent, neglexit, quippe tam occupatus, ut his tradere totum se non posset. *Chronicon* eius *Saxonicum* testatur uiri diligentiam, in quo Saxoniae et finitimarum gentium res gestas complexus est. Multa ab eo in Germanicis mu-

tuatus est *Tbuanus*, sed dictione meliori tradidit, quae ab eo accepit. A *P. Melancthone* alienior fuit, et religionis nomine se defendit, alioquin uix ingrati animi effugisset crimen. Multa legit, neque in Graeciae Antiquitatibus peregrinus fuit, ut certe in huius uiri industria et pietate in Deum nihil desiderari possit. Mortuus est, A. seculum xvi finiente cio dcc.

Ianus GRVTERVS, Antuerpiensis, religionis et salutis suae causa, in Galliam Angliamque cum Parentibus uenit, et Cantabrigiae tyrocinium posuit, inde Lugdunum Batauorum se contulit, nec magis iurisprudentiam, quam antiquitatis studium, excoluit, sed quietis amans a foro abstinuit, ab auaritia et ambitione remotissimus. Varia scripsit, in quibus familiam ducit *Thesaurus Inscriptionum Antiquarum totius orbis Romani*. Reuera enim hoc libro Thesaurus quidam antiquitatis Romanae continetur. Nequeo tamen infitiri, pleraque Inscriptiones esse mutilas, aliquas etiam mendosas, quae ab eruditis facile distingui, et styli adiuuentis internosci, possunt. In primis enim expedit

pedit, ut Inscriptiones secundum temporum intervalla collocentur et discernantur, quod non fecisse *Manutium* merito est dolendum, neque per omnia partes hoc officio dignas peregisse. Indicem Operis praestantissimum, sine quo aegre in hoc laboris genere proficere possumus, concinna vit uir summus, *Iosephus Scaliger*, GRVTERI amicus. E uita discessit Heidelbergae, A. CIOIC XXVII. Vitam eius, edito *Panegyrico*, composuit *Balthasar Venator*, Geneuae, 1630, quem recudendum curauit *Franccensteinus* ex offic. Commeliana, 1603. Conf. *Henningii VVittenii Memor. Ppilosoph. nostri seculi T.1.*

Ioannes VVEIZIVS, Gothanae Moderator Scholae, Grammaticus bene doctus, et dexter sedulusque ueterum interpretes, maxime Poetarum, sacrorum iuxta, ac profanorum. *Virgilii*, *Ouidii*, in primis *Terentii*, in quem optimus, et multa industria confectus *Commentarius*, *Hilarii*, et *Dracontii*, et *Prudentii*, elegantis poetae, et digni, quem Theologus a capite ad calcem sibi imprimat, quos perinde illustrauit. A. CICIO XLII, temporibus Saxoniae miseris afflictisque, di-

em obiit, et duram conditionem saepe multumque in literis est conquestus. *Thomae Reinesii* praeceptor fuit, a doctissimis uiris, merito, aestimatus. Consilium *Reinesio* *VVEIZIVS* dedit Altorfium abeundi, eumque celeberrimis doctissimisque uiris commendauit, nominatim *Christophoro Adamo Ruperto*, *VVertheimensi* Franco, Historiarum Profefori insigni, et *Casparo Hofmanno*, Medico sui temporis in Germania longe doctissimo eruditissimoque, sed moroso admodum et difficili, quam etiam ob rem *canis* nominatus est. His usus est *Reinesius*, *Hofmanno* in Medicis, *Ruperto* autem in humanioribus, cuius stylus etsi durus aliquando sit, res tamen incomparabiles comprehendit. Edidit quoque *Rupertus* *Observationes ad Historiae Vniuersalis Synopsis Besoldinam*, qui *Christophorus Besoldus* erat Professor Tubingensis, dilapsus deinceps in castra Pontificiorum, ibique mortuus in desperatione, A. CIO IDC XXXIIX.

Ioannes HARDVINVS, Gallus, Ignatiani uir ordinis, et haud obscuri nominis, multaeque eruditionis, ac nouissimus *Pli-*

nii *Maiores* explanator, diligentia et labore
eximius, sed alienae industriae aemulus et
callidus compilator, nec tamen antiquita-
tis imperitus, et in re etiam nummaria,
quamlibet non perinde feliciter, uersatus,
laude tamen industriae haudquaquam im-
probandus. Edidit *Commentarium in Pli-
nium*, 1685, *Varias Dissertationes de Re
Nummaria*, it. *de Baptismo pro mortuis*.
Vulgo enim, sed perperam, de *uicario bapti-
smo* exponunt. HARDVINVS exponit de
baptismo propter mortuos, id est, occasione
mortuorum, atque adeo ὑπὲρ exponi debet
propter, ut alioquin 2 Corinth. XII, 5, exponi
solet.

Georgius Henricus VRSINVS, Ratisbo-
nensis Gymnasii Moderator, in ueteribus
Grammaticis diu multumque uersatus, la-
bore etiam haud inutili perfunctus, multas
rationes et exempla attulit ad dirimendas
Grammaticorum controuersias, sed in ple-
risque non explicauit muneris sui rationes,
Codicibus destitutus. *Sanctii* enim *Miner-
ua* et *Aristarchus* VRSINI fundamenta, qui-
bus innititur, fuerunt.

NIZOLIANVS *Thesaurus*, Latinitatem Ciceroniam complexus est, neque uero autor eius uim et naturam dictionis Ciceronianae usque quaque affecutus, saepe haesitauit etiam in lectionibus antiquis, quae ad *Ciceronem* spectant, quod praeter alios quoque uidit, et multis etiam exemplis declerauit *Henr. Stephanus*, et nuper etiam, ni fallor, *Ioannes Vorstius*. Hic NIZOLIVS lites habuit, aemulatione quadam doctrinae melioris, cum *Marco Anton. Maioragio*, Profess. Mediolanensi, sed, iudicio eruditorum Italiae, uicit, et NIZOLIO praelatus est *Maioragius*.

LEXICON *Iuris*, a *Barnaba PRISSONIO* editum, maxime hic commendari debet, quod *Franc. MODIVS* recognouit ac magis expoliuit, cuius editio optima est VVechel., 1578. 4, ex quo optima excerptit et compilauit *Ioannes CALVINVS*, cuius editio pariter accuratissima est VVecheliana, 1619, f.

Aliud quoque est *Lexicon Iacobi SPIGELII*, quod temere non est contemnendum.

Thesaurus Eruditionis Scholasticae, a *Basilio FABRO*, Sorano, editus, et ab *Augusto BVCHNERO*, *Iacobo THOMASIO* et *Christoph.*

CELLA-

CELLARIO, locupletatus, et saepe recognitus, ad exitumque perductus, praestat quidem *Thesauris* in Germania editis, sed omnibus aliis praeferendus est *Thesaurus Latinae Linguae Rob. STEPHANI*, qui summam in hoc genere industriam collocavit, et plura, quam quisquam alius, subsidia huius argumenti, habuit, sumptu, labore, omnibusque adiumentis, instructus, sequioris tamen aevi vocabula et minus Latina omisit, nec digna iudicavit, quae in hunc *Thesaurum* referret. Editio prima excusa est, 1643, T. III, uiuo adhuc autore, altera Lugduni Gallorum, 1573, Tom. II, quae est locupletissima.

Maxime euoluendus est in *Rebus Saxonici* BEDA *Venerabilis*, qui de *Saxonia* recensuit, uixitque Sec. I IX, et *Historiam* quoque *Ecclesiasticam* scripsit, in qua multa de *Saxonia* notauit. Post eum commentatus est VVITTICHINDVS, monachus Corbeiensis, qui scripsit libros tres, de *Rebus Saxonici*, uixitque Sec. XI, tempore Ottonis. Tum legendi sunt in primis, *Albertus* CRANZIVS, *David* CHYTRAEVS, qui recentiores *Saxoniae* res prae-

praeclaris monumentis tradiderunt. Ex recentioribus *Petrus* ALBINVS, item, *Chronicon Pegauense, Pirnense*, quae praesertim spectant ad notitiam *Misnicarum Rerum*.

In *Rebus Brandenburgicis* excellunt maxime *Christophorus* ENCELIVS, *Andr.* ANGELVS, *Nicol.* LEVTINGERVS, *VVolfgangus* IVSTVS, *Christoph.* HENDREICH, qui est una Biblioth. praefectus, et de *Rebus* quoque *Saxonicis* scripsit. Quaedam MSS. de *Rebus Marchicis* extant, ac in *Leminensi* monasterio *Chronicon* asseruatur. *Reinerus* REINECCIUS, de *Brandeb.* quaedam tradidit.

NOVVM TESTAMENTVM, ex officina *Rob. Stephani*, editio castigata et perrara, 1550, f. Autoritas eius in ueteri lectione permagna. Exemplo sit locus 2 Tim. IV, IO, εἰς Γαλατίαν, recte, non εἰς Γαλλίαν. Intelligitur autem *Galatia*, non *Asiana*, sed *Europaea*, speciatim *Transalpina*.

Erasmus SCHMIDIUS, cuius N. T. Interpretatio Latina, Notae et Animaduersiones, laudantur, sed maiorem industriam adhibuit in *Euangelis*, quam in *Epistolis Pauli*

Pauli ac reliquis. Subsidiis Codicum et lectione Graecorum Patrum instructior esse debuisset. *Bezam* uero persaepe et merito castigauit, ac *Hebraismos* explofit, sed multos intactos reliquit, in multis et controuersis locis nihil annotauit, exemplo sit, 2 Tim. iv, 10, locus citatus, ubi Patres dissentiunt ac dissident. *Epiphanius* legit *εις γαλ- λίαν*, reliqui omnes, *Chrysostomus*, *Theodore- tus*, constanter legunt *εις γαλλατίαν*.

Narratio, de LXX Conclauibus, in quibus suo quisque labore interpretandi defunctus fuerit, fabulosa est, et ab ipso etiam *Hieronymo* reiecta.

ISIDORVS *Pelusiota*, Aegyptius, Ecclesiae Pelusiacae in Aegypto Presbyter, idemque *Chrysostomi* discipulus, sed *Chrysostomo* certe dicendo impar, legit tamen Atticos ueteres, in primis *Thucididem*. Vixit sub Theodosio, iuniore, Sec. v praesertim floruit, A. ccccxxxi. Vir doctissimus scripsit, de *Interpretatione Scripturae S.*

AMBROSIVS, Sec. III, uir pius et doctus, sed in doctrina minus elegans, stylo non aequali, sed uario, sententiisque permixto, utitur, aculeos

aculeos affectat tamen et grauitate mouet. Graece doctus, multa ex Graecis desumpsit, plurima ex *Origene*, Platonicae cultor sapientiae, et Insubriae Praefide factus Insubriensis Mediolani Praeful.

AVGVSTINVS, Numida, et Hippone sacro Antistitis munere perfunctus, ac diu in Italia uersatus, atque ab *Ambrosio* diuinius literis institutus, *Hieronymo*, uariarum peritia linguarum, inferior, nec dicendi genere par, sed iudicio et prudentia maior, certe modestior, et, in agnoscendis erroribus, sincerior, scribendo ceteroquin assiduus, sed non perinde elegans, et interdum obscurus, nec tamen subtilitatis laude fraudandus, et, in magna rerum farragine, argutiis quoque delectatus, optimoque dicendi genere usus in Libris de *Ciuitate DEI*, in quibus Romanum potius, quam Africanum, ingenium eluxit.

GREGORIUS M., primum Praefectus urbi, siue Rector urbis, tum Benedictini ordinis Monachus, exinde Diaconus, dein Episcopus Romae, et literarum amans, modestus et Imperatori obsequens, supplicationes, siue

siue *Litanias* instituit, aut instaurauit. Titulum *Επιστάτου ὀνομαστικοῦ* recusauit, etsi alii, id in speciem fecisse, putant.

PHILO, Iudaeus, Alexandrinus, eruditus ac disertus, et omnis sapientiae Hebraicae nauiter peritus, in dicendo etiam copiosus saepe ac nimis redundans, tum in Republica Hebraeorum uersatus, et legatione ad Caium functus.

GREGORIUS, patria Neocaesariensis, et postea eiusdem Antistes, cognomine *Thaumaturgus*, nec magis doctrina uitaque sanctus, quam miraculorum fama celebris, pietate, labore, nulli secundus. Fuit *Origenis* discipulus, et, grato erga eum animo praeditus, singulari Oratione, quae separatim extat, beneficia praeceptoris agnouit et praedicauit.

NILVS, Abbas, *Photio* Monachus, postea ex Monacho Abbas, uir pius et apprime eruditus, qui, de *Pietate et Moribus Regulisque Vitae*, libros composuit, et lumen quoddam ornamentumque inter Abbates fuit, tandem ueritatis diuinae, quam docuit et professus est, testis martyrque factus. Eius *Opera* seorsim

orsim excusa, nondum simul et uniuersa.

INNOCENTIVS III, Pontifex, multa doctrina, nec minori ambitione, praeditus, et nouandi cupidus, omnium primus uocabulo *Transsubstantiationis* uti coepit, et *Confessionem* introduxit, quae *auricularis* dicitur.

ORIGENES, Alexandriae, Aegypti urbe, natus, *Ammonii* et *Clementis Alexandrini* discipulus, in patria docendi munere perfunctus, ab schola ad Ecclesiam transiit et sacrarum literarum, summa laborum tolerantia, sustinuit partes, librisque Grammaticis et profanis deinde uenditis, ingenium conuertit ad *Interpretationes* et *Commentationes Sacras*, postea Alexandria Caesaream discessit. Coeli terraeque interitum non docuit *Origenes*, ut ex eius I, 6, *περὶ Ἀρχῶν* licet colligere, si tamen recte eius mentem affectus est *Ruffinus*, nec melius existimat *Hieronymus*.

Ioannes DAMASCENVS, in praecipua Syriae urbe, cui Damasco nomen est, ortus et procreatus, literis excultus, et sacris, mutato uitae genere, deditus, ac postea dignitate

tate Presbyteri ornatus, ad religiosam sese applicavit sodalitatem. Praeter ceteros famam disertum et insignis Theologi sibi comparavit, sapientiaeque studia ad diuiniorum quoque scientiam adiecit. Vitam eius scripsit *Ioannes Hierosolymitanus*, sed fabulis permixtam. Stylus est infra sec. V, ab IIX non alienus. Fides in historia non est magni facienda.

THEODORETUS, Episcopus, patria Antioch, et literis disciplinisque optimis imbutus, Attico dicendi genere praeditus, atque in commendando in primis ac dicendo egregius, et *Chrysostomi* fere imitator, Historicis etiam, *Eusebio*, *Socrate*, *Sozomeno*, *Euagrio*, superior. *Origenis* exemplo, varias *Interpretationes* adhibuit, et multo studio eam doctrinae partem absoluit.

CYRILLUS, Alexandrinus patria, et ibidem Episcopus, patris *Theophili* in hac dignitate successor, et docendo magis solidus, quam dicendo ornatus, et probando subtilis, et asserendo firmus, maxime in capite, quod complectitur mysterium Christi. Ab *Anastasio* ὁμοῦς τῶν Πατέρων di-

ctus est, sed *Theodoretus* eum est infectatus, uelut *Eutychis* asseclam, uerum alii eum purgant, et, *Φύσις* aliter, ac fieri solet, ab eo usurpatam, putant. Quaedam *CYRILLI* non sunt accurate conuersa, ut, *Thesaurus*, quem fide non optima conuertit *Georgius Trapezuntius*, meliorem interpretationem adornauit *Bonauentura Vulcanius*.

IRENÆVS, in Graeca Asia natus, et scriptis, Graece editis, clarus, exinde in Europam Galliamque profectus, Lugduni Antistitis dignitate eluxit, cuius Libri contra Haereses, Latine exierunt, neque in fontibus supersunt. Interpretatio non est elegans, sed impolita et rudis. Graeca eius *Opera* ueteres Graeci legerunt, *Eusebius*, *Epiphanius*, *Theodoretus*, *Photius*. Stylus est simplex et refellendis haeresibus peraptus, sed ab inscito interprete non idonee conuersus, quod barbariae, et ab omni cultu abhorrentes, pleraeque dictiones satis ostendunt.

Clemens ALEXANDRINVS, patria Atheniensis, Pantaeni discipulus, Alexandriae urbis doctor et Presbyter, uaria eruditione praeditus, et in omni antiquitate insigniter
uer-

uersatus, sapientiaeque ueteris summopere peritus, atque unus, inter Patres, profanis doctrinae studiis subsidiisque maxime adiutus, sed interdum opinione sua deceptus, et in errorum praecipitia delapsus.

IGNATIVS, dictus Θεοφόρος, Episcopus Antiochenus, *Ioannis*, Apostoli, discipulus, ad quem, ut et ad *D. Mariam*, Virginem, eius feruntur *Epistolae* praeter alias numero XII, quae Latine leguntur in *Orthodoxographis*, p. 66, 95. Editio omnium optima *Nicolai Vedelii*, Geneuae, 1623, 4, immo, *Iacobi Vsserii*, Oxonii, 1644, 4.

EVSEBIUS, Caesareensis Episcopus, aetate sua doctissimus, *Platonis* sedulus lector, et *Origenis* admirator, maximeque scrutator ueterum librorum, et rei literariae peritissimus, Constantino M. carus ac familiaris, eiusque bibliothecae et tabularum curator diligens, primum *Chronicon*, inde ab ultimo *Historiae Mosaicae* initio, pertexuit, tum *Historiam Ecclesiasticam* composuit nouissime. Christi religionis ueritatem asseruit et complexus est, in primis egregium et uaria eruditione refertum est opus, de *Praepara-*

tione et Demonstratione Evangelica.
Aliud.

EVSEBIUS *Pamphilus*, scriptor accuratus et diligens, praesertim in *Doctrina Temporum* et antiquis Graecorum Monumentis, rebusque in coetu sacro post tempora Christi gestis, qui *Chronicon*, a principio orbis conditi ad suam usque aetatem, confecit, scripta iam tum *Historia Ecclesiastica*, Libris X comprehensa, uti *Hieronymus* et *Photius* affirmant. Quo in Christiano *Chronicon* scribere defuerit, venit in dubium, alii, in anno CCCXX, alii CCCXXV quidam CCCXXVI, putant, finisse *Chronicon*, quod continuavit *Hieronymus*, post hunc *Prosper Aquitanus*.

Ioannes CLIMAEVS, cognomine *Scholasticus*, qui et *Sinaita* dicitur, propterea, quod ibi sacris praefuit, et doctrinae vitaeque laudem sibi comparavit, quam Theologi non ingenio, sed exemplo, confirmavit

EPIPHANVS, Constantiae Cypriorum Episcopus, Theologus acri ingenio, et multa diligentia praeditus, sed genere orationis humili usus, saepe credulus nimium, et in excerptando minus cautus, eoque non semper

per accuratus, uir caeteroquin egregius et sanctus.

HILARIUS, Pictauorum Antistes, religionis sententia firmus, eloquentia non pessimus, et in Gallia tunc praecipuus, et *eloquentiae Rhodanus* non immerito appellatus ab Hieronymo.

TERTULLIANUS, Afer, Patrum Latinorum antiquissimus iuxta, ac obscurissimus, idemque IC., et multis Iuris Romani formulis usus, et, iudice *Lipso*, *Stoicorum* disciplinam sectatus. Idem in antiquitate fuit uersatissimus, praesertim in Iuridica illa. Vocari solet a Patribus princeps Patrum Latinorum, uti *Origenes* Graecorum. Saepe uocalis nouis studet. Formulae insolentes ipsi frequentes sunt, e. c., *lacertos in hoc mouit obscuritas*, quod si imitaretur alius, uicio uerteretur. Voce *communicare* uti ut, pro, inquinare. Carmen de *Iona* TERTULLIANO tribuit *Iuretus*, in *Notis ad Iuonem*, uerum stylus et res euincunt, non esse TERTULLIANI.

IUSTINUS, *Martyr*, in Palaestina, Neapolitanus, et Philosophiae *Platonicae* deditus, ex-

emplo testium diuinae ueritatis permotus, et ad Christi sacra traductus, temporibus Apostolorum proximus, et tandem *Martyr*, ut ipse praeflagiuit sibi, factus, causam Christiani nominis, scripta *duplici Apologia*, defendit, primusque *Philosophiam* in Ecclesiam inuexit.

Sebastianus CASTALIO, Allobrox, uir doctus et linguarum peritus, cuius *Interpretatio S. Codicis* a stylo eleganti et florido commendatur, quanquam saepe affectat potius, quam seruat, elegantiam dictionis *Tullianae*. Interdum luxuriatur, et phaleratum dicendi genus consecratur, interpret eruditus, ab *Isaaco Leuita* castigatus.

ARNOBIVS, Afer, stylo patriam refert, quo minus, polito, et duro asperoque, est usus, multa ceteroquin uir doctrina, et *Tertuliano* in hoc genere proximus, atque inter Christianos antiquarios merito relatus, a *Lipso* etiam *Varro* appellatus, et artis dicendi, cum uiueret, magister, sed in scribendo ingenii difficilioris. *Lucretium* legit sedulo et imitatus est, immo etiam, nisi fallor, *Apuleium*.

L. *Coelius* LACTANTIVS, *Arnobii* discipulus, et praeceptore, si genus orationis spectes, superior, *Crispo*, Constantini M. filio, a studiis fuit, et modeste frugaliterque uixit, non honorum, nec diuitiarum, appetens, sed in scribendo princeps, Romanis etiam plerisque scriptoribus praeferendus. In *rationibus temporum* non fuit accuratus, nec in *pbilologia* sibi constat, ut, in argumento de *nomine Iouis*.

Ioannes TRITHEMIVS, Abbas Germaniae, multo doctissimus, *Rerumque Francicarum* praeter ceteros natus, aliquando tamen in *Rebus Franciae* ultimis fabulosus, floruit tempore Maximiliani, cuius *Chronicon Spanhemense* et *Hirsaugiense* maximo-pere laudatur, et in rebus Germanicis praecipue momentum habet. Idem scripsit de *Arte Steganographica*, et uariam eruditionem omni genere probauit.

Aliud.

Io. TRITHEMIVS, Abbas, aeuo suo doctissimus, et in utraque Historia, *sacra* et *ciuili*, exercitatissimus. Maximiliano, Imperatori, ob eruditionem carissimus, sed ab inimicis et

B §

inuidis,

inuidis, in Magorum numerum relatus, cuius extant libri doctissimi de rebus *Spanb.* et *Hirf.* scripti. Minoris pretii sunt et *Polygraphia* et *Stenogr.* Ed. 1518.

Aliud.

Io. TRITHEMIVS, in ultimis Boiorum seculis, credulus, interdum nimis fabulosus, sed in *Chronico* S. et H. maiori diligentia uersatus.

Samuelis BOCHARTI Hierozoicon, uiri et eruditione, et erudita coniectura, praestantissimi, optime editum Londini, 1663, f. Extant quaedam *Animaduersiones* in *Hierozoicon* Ioannis Henrici Maii, Theologi Giesfensis.

Iacobus VSSERIVS, uir eruditus maxime, et in patria Episcopus Armachanus multo meritissimus, Graece Latineque doctissimus, in *Historia Angliae* gentis uersatissimus, doctrina et iudicio exquisitissimus, uaria, et multa laude digna, conscripsit, inter alia *Ecclesiarum Britannicarum Antiquitates*. Ed. Londini, 1650.

Matthias FLACIVS, Illyricus, uir eruditus, at uehementi ingenio praeditus, in *Antiquitate*

ate Ecclesiastica diligenter uersatus, quaedam non edita primus edidit, ut *Epistolam*, ab *Hincmaro*, regnante Carolo Caluo, perscriptam, in Gallia nuper operibus, *Hincmari* additam, quam *Baronius* suggillauit. Multa ex Bibliothecis MSS. collegit, aliqua tamen, diu post eruta editaque, in primis Graeca, Monumenta non uidit, de quorum fide autor dubitauit, ut de Graecis *Ignatii Epistolis*, et aliis eiusmodi, in quibus iudicio critico est opus. *Fabulas* aliquot intermiscet, sed non magni aestimandas, et illorum temporum simpliciati condonandas. Eius sententia, de *Pecato Originis*, ex Colloquio Vinariensi iudicanda est. Centuriae Flacianae multo labore sunt collectae, ex quibus non pauci, ex nostris et exteris, profecerunt. In editione *Centuriarum FLACII* non sincere uersatus est *Ludouicus Lucius*, Basileae, 1624, III uoll.

Caesar BARONIVS, Soranus, magnus *Analium Eccles.* conditor, operam, aetatem, in hoc doctrinae genere, XL fere annos, consumpsit, et tabulas librosque MSS. in Biblioth. Vaticana et mole Hadriani euoluit, sed,
Ponti-

Pontifici obnoxius, ueritatem saepenumero dissimulauit ac suppressit, nec Graecos Codices legit, Graecae literaturae imperitus, et hoc praeclaro antiquitatis subsidio destitutus, quanquam Codices ipsi ad manum erant, quibus uti non potuit, et in eorum interpretatione conquieuit. Varia tamen doctrina praeditus, neque ab ornamentis adiumentisque *Nummorum* et *Inscriptionum* inops, inter doctissimos Eccl. Purpuratos referri meretur. Aduersus eum scripsit *Isaacus Casaubonus Exercitationes*, sed non continuatas, id quod merito dolendum. Excitauit BARONIVM Apparatus *Centuriarum Magdeburgensium*. BARONII aduersarii fuerunt in Eccl. R. et extra eam. Ibi, in causa Siciliae, Rex Hisp. et Hisp. scriptores, in causa Veneta, *Alexander Lyscha*, Veronensis, qui Paraenesin contra BARONIVM scripsit, Protestantes, in causa Imperii, Iuris Caesarei et Hierarchia sacra. *Historiam* uasti Operis ad A.C. c15 cxcix perduxit, quam persecuti sunt *Abraamus Bzouius*, sed affectibus abreptus, *Odericus Reinaldus*, magis ingenuus, *Henricus Spondanus*, breuitate laudem

dem consecutus. De Vita eius legi potest *Hieron. Barnabeus*. Error est in *Theatro P. Freberi*, p. 65, scribentis, *LXX superfuit annum*, qui tamen, ut ex subiecta Inscriptione apparet, annos *LXIX* uixit et aliquot menses. Decessit, A. *MDCCVII*, mense Iunio. Praeter Tom. *XII* editos extare *III* MSS., testis est *Barnabeus*, in Vita *BARONII*, I, 19, *Tres*, inquit, *alios, qui de duodecim alteris, post eius obitum reperire potuerunt, nos ipsi asseueramus, in nostra Vallicellana Bibliotheca, una cum Annotationibus ad Martyrologium R., aliisque Opusculis, nondum in lucem editis, extare*. Vid. *Caueus*, H. E. p. 2, Prolegom. p. 4.

Ioannes Baptista GVESNAIVS, Historiae, quae ad Galliam Norbonensem pertinet, sacrae et ciuilis, speciatim *Massiliensis*, insigniter peritus, apud quem multa et singularia eius prouinciae *Monumenta* legi possunt, ed. Lugduni, 1657, f.

Aubertus MIRAEVS, siue a *Mira*, Bruxellensis Belga, *Iusti Lipsii* discipulus, *Belgarum Antiquitatum* et *Historiae Eccl.* sequioris maxime sciens, industria eximius et fide, opera ingenuus. Huius extat H. E., A. 1639,

1639, *Codex Regularum et Constit. Clericalium*, Antuerpiae, A. eod., f.

Antonius POSSEVINVS, patria *Mantuanus*, uaria doctrina praeditus, sed aliquando in iudicando praeceps, et ordini suo obnoxius, atque haud accuratus, at in *Russiae Poloniae*-que negotiis non plane nullam laudem promeritus, in primisque sedi Romanae probatus. *Oratio* eius, pro *Sodalitate Ignatiana* est conficta, T. II, p. 418, *Apparatus Sacer* T. II, Coloniae, A. 1608, non III, ut scribit *Koenigius*, nisi *Bibliothecam Selectam* annumerauit. *Bibliotheca Selecta*, seu, de *Ratione Studiorum*, Col. Agr., 1607, f. min., non ubique obuia, Romae, 1593, f. Eiusdem *Moscouia*, 1587, f., sine loco.

CORPVS HISTORIAE BYZANTINAE continet Scriptores Groeco-Romanos, a VI inde seculo ad XII, et proxime sequentia, Historiae potius, quam styli, causa legendos. *Opus* prelo Regio excusum, XX uoluminibus constat.

Petrus BERTIVS, Geographus, doctrina et studio insignis, qui ueterum locorum et regionum mensuras, accurate et multa diligentia,

gentia, supputavit, in primisque accurate edidit Geographorum principem, *Ptolemaeum*, quae editio exiit Amstel. 1618, f. Aliqui tamen numeri, vitio librariorum, corrupti sunt, in plerisque *Tabulis* mendosae interdum lectiones, eodem in opere, animadvertuntur. Lugduni B., dissidiis, ob sacra, inter Arminianos et Gomaristas, ortis, in Galliam profectus, et Regii Geographi dignitate auctus, mutavit religionem *Calvini*. Vitam haud otiosam egit, ac Libros III *Rerum Germanicarum* emisit, eoque in argumento multam laudem adeptus est, et, quod dixi, *Ptolemaeum* inter omnes, quos sol aspexit, maxime egregium, *Notis* illustravit.

PHOTIVS, Patriarcha Constantinopolitanus, sec. IX, summae vir eruditionis, et iudicii exquisitissimi, Censor et *Aristarchus* scriptorum maximus, cum quo nullus veterum in hoc genere conferendus est, quippe qui omni literaturae adiumenta habuit, et integre seduloque in omnibus Criticae doctrinae partibus versatus est, *Baronio* tamen et aliis Romanae sedis admiratoribus inui-
fus.

sus. Praeter *Bibliothecam* extat *Opus Nomocanon, Epistolae* et, quod nondum exiit, *Ety-mologicum MS.*, perrarum et luce dignum.

HERODOTVS, patria Halicarnassensis, parens Historiae, et primus in oratione prosa scriptor, dulcedine dictionis Ionicae insigniuit historian: et condidit, sed numeris eam non conclusit, sententiis tamen grauibus, et ad omnem uitae partem utilibus, temperauit. De eius fama, iniquiore animo, detraxit *Plutarchus*, in libro de *Malignitate HERODOTI*. In Teutonicum sermonem *HERODOTVM* conuertit *Georgius Schvvarzcopfius*, Francof., 1593, f.

THUCYDIDES, Atheniensis, scriptor uerax et prudens, orationis Atticae ueteris princeps, breuis tamen et sententiosus, iudicio perspicaci praeditus, sincerus et accuratus, atque in definito et certo historiae argumento uersatus, sed in breuitate difficilis et durus saepe, purus tamen, et ad consilia ac Reipubl. negotia peraptus, docens passim et admonens rationibus et exemplis, etiam concionibus, tum ab studio et odio liber, nec inimicis, dum id scriberet, infensus

fensus Liber IIX non uidetur esse huius scriptoris, ut quidam existimant, sed falluntur. Nam, praeter dictionis similitudinem antiqui Codices praescriptum eius nomen habent. Styli eius obscuritas negari non potest, quam uocabula, pleraque minus usita, et significationes, ab aliis diuersae, in primisque figurae et crebriores traiectiones, et ellipses, ostendunt, sermonisque structuram difficiliorem reddunt. Vid. *Marcellinus*, in eius *Vita*. Quidam hunc librum IIX tribuunt filiae THVCYDIDIS, quod negat *Marcellinus*, ideo, quod maioris sit ingenii, et styli grauioris, quam, quae in mulierem cadant.

PAVSANIAS, *Caesariensis*, in Graeciae, quam obiit et diligenter scrutatus est, Antiquitatibus solertiam comprobauit, accurateque omnia exquisiuit et perillustrauit, ut *Veteris Graeciae* thesaurus quidam in eo reperiatur, sed styli causa legendus non est, ob crebriores enallagas et figuras, historiam obscurantes, quorum fastidium minuit tollitque grata rerum uarietas, quae non potest non esse legentibus iucunda. Inscriptiones, statuae, antiquitates, fabulae, etiam
C historiae,

historiae, demulcent animum, quasque pascunt. Ex eodem restituendi scriptores Graeci et Geographi ueteres. Error eius de *Balsamo* et *Alce*, quam non satis bene cognitam habuit, notandus. Tempora ceteroquin, per Olympiadas et Archontas, supputauit rationesque subduxit.

Dio CASSIVS, Nycaeus patria, atque adeo in Bythinia natus, scriptor prudens, grauis, rei publicae peritus. *Dionysio Halicarnassensi* superior prudentia, iudicio, et rerum delectu atque ordine, egregius Atticique sermonis perstudiosus, non uulgaria, sed magna dignaque obseruatu, et ad imperandum utilia, consignauit. In Romanos tamen plerosque, ut, *Ciceronem*, *Senecam*, iniquior uisus, et in ea historiae parte, quae ad *Christianos* spectat, minus ingenuus, aliquando etiam nimis Rhetoricos colores sectatur, at in reliquis uerax et diligens, qui collegit et seruaui permulta, praetermissis, quae *Tacitus* *Suetonius*que praeterierunt. Inter omnes *Dionis Orationes* praestant *Maecenatis* et *Agrippae*. Legendus est in primis, II, 3, de Summa potestate, in Augustum translata.

APPIA-

APPIANVS *Alexandrinus*, Aegyptius, sub initium seculi II scripsit, et *Plutarchi* aequalis fuit, sed fide ac diligentia inferior, stylo non ineleganti, sed tenui dictionis genere formato, usus est, et in locorum descriptione saepe errauit, neque res Romanas accurate cognitae habuit, quia externus et Aegyptius fuit, Romae tamen uersatus et causas orare solitus, in uiribus imperii opibusque perscrutandis solers, eoque utilis et omnino prudens. Ad eum exponendum aggressi sunt, *Sigismundus Gelenius*, et *Phil. Beroaldus*. Primum a *Carolo Stephano* 1551, f., editus est, et *Henrici Stephani* Notis illustratus, Gr. et Lat., 1592, f., ed. opt.

ARIANVS, *Nicomediensis*, scriptor purus et perspicuus, ob natiuam dictionis elegantiam alter *Xenophon* appellatus, neque tamen uno styli genere usus. Nam in Libros, de *Expeditione Indica*, sermonem Ionicum usurpauit, *Herodotum*, *Ctesiam Cnidium*, et *Histiaeum Milesium*, secutus. Vir omnino diligens, et fide integer, multaque sapientia praeditus, qui ad historiam ueterum scripta adhibuit, et *Diaria* euoluit. Praeterea cri-

psit *Periplum Ponti Euxini et Erythraei*, item, *Libros*, de *Dissert. Epicteti*, in quibus Philosophum se ostendit. Hadriani, Imperatoris, aequalis, et uita sententiaque similis, atque ad informandos adeo mores peraptus.

PHILOSTRATVS, *Lemnius*, Attica suauitate admirabilis, et in oratione uenustus atque egregius, sed religionis Christianae contemptor, quod *Apollonium Tyaneum* cum Christo aequauit, et non tam historiam, quam commenta, tradidit, et ingeniose mentitus est, dum legentium animos dictionis quadam dulcedine oblectaret.

XENEPHON, scitissimus suauissimusque scriptor, inter Graecos alios, tum praecipue inter Atticos, inter quos unus ille summam scribendi facultatem consecutus est, ipsumque lepore et orationis lenitate uicit *Thucydidem*, aduersus quem nulla aemulatione contendit, sed libros eius, quos suppressere potuit, ab interitu uindicauit, et in sententiis morumque praeceptis magnam habet laudem, adeo, ut pleraque non ad historiae fidem, sed ad uitae exemplum, scripsisse uideatur.

Julius

Iulius CAESAR, Rerum, a se gestarum, Historiam, pure diligenterque scripsit, et dictione maxime propria, dilucida ac tersa, Graecitati *Xenophontis* propria, *Commentarios, de Bello Gallico et Civili*, composuit, prudentiam uero eius non ex uerbis, sed factis, aestimare licet. Libros, de B. G. conuertit *Maximus Planudes*, aut, quisquis est doctus explanator. Sunt, qui dubitant, utrum hi *Commentarii CAESARIS* sint, an alterius, quod multa in his legantur, CAESARE non digna, scriptio tota sit frigida, hians et intricata. Ita *Iustus Lipsius*, *Polioneticorum* L. I, G. I. *Vossius*, *Hist. Lat.*, I, 3, *Delrio*, in *Commentario in Senecam*. At ego, sicut, deesse quaedam, haud infitior, et menda quaedam animaduerto, sic orationis structuram, et compositionem, puramque dictionem, agnosco. In quo mecum sentiunt *Manutii*, *Carolus Sigonius*, *Henricus Glareanus*, *Isaacus Casaubonus*, *Thomas Demsterus*, ante hos *Fabius*, *Instit. Orat.* X, I.

C. TACITVS, scriptor sagax et prudens, immo, prudentiae magister eximius, si artes uafri dominatus, quas exponit, excipiamus.

Oratio concisa, interdum duriuscula, et, quia arguta est, etiam saepenumero obscura, quanquam in eius breuitate singularis quaedam grauitas apparet. Primus eum prelo excudendum curauit *Philippus Beroaldus*. Dialogum, de *Claris Oratoribus*, non TACITVS composuit, sed *F. Quintilianus*. *Tertullianus*, more suo, uehemens et asper, mendacissimum appellat, propterea, quod in Christianos et Iudaeos iniquior fuerit, in reliquis tamen, quae ad Romanos Germanosque spectant, fides eius non est suspecta, immo, dolendum est, ex libris eius multa disperdita esse. Vitam *Iulii Agricolae*, soceri, diligentèr descripsit.

Velleius PATERCVLVVS, sub Tiberio floruit et stipendia fecit, honoribusque functus est, cuius dictio elegans et suauitatis plena, atque illo, quo uixit, aeuo optima, sed *Tulliano* et *Liuiano* recentior, atque in militari homine merito aestimanda, multa destinauit, quae conantem mors eripuit, quanquam ea cum *Historiae Romanae*, tum *Pannonicae*, lucem allatura erant, minus tamen in scribendo diligens, admisit errores,
non

non uno in loco, aliquando etiam nomina et tempora confudit, nec feliciter explana-uit, nimia fortasse, scribendi festinatione usus. Historia eius, quae extat, in duos, non in plures, libros diuisa est, contra, quam *Lipsius* putarit, praeclare alioquin de eo meritis, sed in emendationibus non semper accuratus. Multa de praenomine eius li-tes, alii *Publium*, alii *Marcum*, uolunt, appellan-dum. *Fragmentum* VELLEII, cuius meminit *VVolfgangus Lazius*, res ipsa et stylus prodit, aetati Tiberii haud quaquam conuenire.

C. SVETONIUS TRANQVILLVS, eximius scriptor, et Reipubl. peritus, et prudens, maximeque, ob formulas, in ueteri Imperio et Curia usi-tatas, lectu dignus, sub Traiano et Hadria-no uixit, et huic ab epistolis fuit, seculo qui-dem Latinitatis inclinante, sed nondum in barbariem uerso. Voces tamen multas no-uas, et prisco Latio ignotas, usurpauit, uitia-que saepe ita descripsit, ut docere uideatur. Iudicio ceteroquin uicit omnes Vitarum Scri-ptores, *Iulium Capitolinum*, *Aelium Lam-pridium*, *Ael. Spartianum*, *Trebellium Pol-lionem*, *Flauium Vopiscum*, sed *Sallustium*, *Li-*

uium, Tacitum, Dionem, haud aequauit.

Historiae Romanae et Augustae Scriptores Latini minores, a maioribus diuersi, nec iudicio scribendi grauitate cum illis sunt comparandi, non tamen utilitate sua destituuntur maxime, cum emendati recognitique iam legi possint, opera et cura *Sylburgii, Casauboni et Salmasii*. Ed. *Sylburgii*, ex prelo VVechel., 1588, f.

SOLINVS, mea sententia, non est classicis annumerandus, nec ex eo Latinitas ueterum effingenda, ut uisum est *Salmasio*.

Claudii SALMASII Exercitationes Plinianae, opus multae uariaeque lectionis, et reconditae atque incomparabilis eruditionis thesaurus quidam locupletissimus, quamuis digne satis aestimari nunquam possit.

NICEPHORI CALLISTI *Chronologia*, Latine a *Ioach. Camerario* uersa, sed interdum mendose, aut minus accurate, quae de causa a *Dionysio Petauio* accerbe est castigatus.

G. NEPOS, in Gallia Cisalpina atque in agro Veronensi, natus, optimo Latinitatis suo seculo floruit, et *Ciceroni* amicitia coniunctus

ctus fuit, atque, imperante Augusto, uiuere desiit, cuius oratio pura, simplex et semper sibi similis, atque in eo genere praestans, ut facile ab aliis, hoc argumento discernatur. Illius extant *Vitae Excellentium Virorum*, in bello et toga maximorum.

C. CRISPVS SALLVSTIVS, scriptor, temporum spatio, *Ciceroni* coniunctus, breuitate argutus et elegans, in Laconico genere incomparabilis, maxime *Thucydidis* imitator, sed antiqua uocabula *Catonis* nimium consecretatus, quod facile satietatem legendi affert, et minus uenustatis in Latinitissimo illo seculo habet. Eum, inter scriptores Christianos maxime imitatus est *Sulpitius Severus*. Extat passim in Bibliothecis MS. Multa ex eo deperdita sunt, *Fragmenta* autem in nouissima Hakiana editione coniunguntur, Lugd. Bat., 1665, 8, cum notis *I. F. Gronouii*.

Valerius MAXIMVS, inclinata Latinae linguae aetate scripsit, cuius dictio non congruit cum tempore Latinitatis optimo, et a Tiberii aetate longius abest. Vixit enim, imperante Domitiano, et *nona uerba for-*

mulasque saepe usurpauit, legit tamen *Ciceronem* et pleraque ex eo ad uerbum *exscripsit*, haud secus *Liuium*, in quo copia *exemplorum* suppetebat. Interdum etiam durius locutum, animaduerti. Ed. Veneta, 1529, f., antiqua et satis castigata.

Q. CVRTIVS, scriptor nouus, et a nullo ueterum citatus, sed concinnitate styli, et acuminum uarietate, antiqui leporis aemulus, tam subtilis et uenustus, quam astrictus et facilis, ut autor iste imitandi industria ab antiquis colorem duxerit, praesertim in genere argutae et concisae orationis, sed a *Ciceroniana* et *Liuiana* multum recedentis. Trecentis abhinc annis,* in Italia, CVRTII Historia est confecta, ab Italo fortasse quodam erudito.

* *Conf. VVagenseilii Pera Librorum Iuuenilium T.III, p.178.*

C. Iulius HYGIVS, Augusti libertus, sed infra illius aevi dignitatem, propterea, quod Latinitas eius permixta est cum dictionibus barbarie inquinatis, adeo, ut uix unus *Fabularum* scriptor uideatur, aut, iniuria temporum, traxerit labem, uitio hominum,
qui

qui rei literariae commodis melius, inuigilare debuissent.

IUSTINVS, *Trogi Pompegi*, qui optima aetate floruit, *Epitomen* fecit, quae, amisso Historiae corpore, haud spernenda, est multa tamen in eo extant, quae Latinitati primorum temporum non respondent, neque *Autoris Breuiarii* iudicium prudentiamque per omnia commendant, indices etiam, et summa capita excerptaque, illustrium argumentorum in eo licet obseruare.

PLINIUS *Secundus*, Nouocomensis, imperante Traiano, floruit, et orationem in primis argutam in deliciis habuit, in consiliis etiam et Republ. multam laudem promeruit, et *Panegyricum* Augusto Traiano dixit, in quo vires suas profecto experiri uoluit, et nomini suo immortalitatem conciliauit. *Secundus* dicitur, familiae, non aetatis, ratione, quia omnes *Plinii* ita sunt cognominati, contra quem uulgo quidam *Secundum* de iuniore exponunt, quanquam et iunior recte dicitur, ratione *Plinii* senioris. *Epistolae* eius editae sunt Basileae, 1525, 1535, 1539, f., tum Venetiis, 1472, 1483, 1519,

1519, 1536, 1571, tum in Belgio, et aliis in locis.

FLORVS, principio II seculi, cum adhuc rerum potiretur Traianus, floruit, scriptor ab orationis grauitate aestimandus, sed in breuitate uenustatem, in uerbis sententiisque acumina affectans, in rationibus temporum negligens. Non *Liuii*, sed *Rerum Romanarum, Epitomen* conscripsit. Poetae, si dictionis genus reputo, quam historico, prior, contra quem Romani scriptores, et sigillatim *Liuius*, testimonium dicerent, si denuo in uitam redirent, et *Epitomen* hanc considerarent, maxime, ob iniuriam, summo historico factam, cuius libros submouisse, est suspectus.

PETRONIVS *Arbiter*, scriptor obscene doctus, et, in dictione minus casta, argutus, et, ab aequali oratione remotior, caute adeo in hoc genere, quod ad compositionem spectat, moresque complectitur, imitandus. *Iustus Lipsius* eius stylum immodice laudauit, quippe admirator acuminum et lepidarum etiam argutiarum, quibus abundat.

Flavius

Flavius VEGETIVS *Renatus*, praestantissimus *Rei Militaris* scriptorum, eamque ob causam maxime legendus, ex quo nomina rei bellicae antiqua recte accurateque cognoscuntur. Floruit sec. IIII, et stylus illius seculum declarat. Editiones *P. Scriuerii* et *Godescalci Stevvechii* optimae sunt.

VINCENTIVS, *Bellouacensis*, scriptor diligens, sed inficetus ac ualde superstitiosus, cuius librorum tituli uiri ingenium declarant. *Speculum* eius ed. Venetis, 1448, 4 Volum.

Philippi LABBEI *Noua Bibliotheca MSS. librorum*, opus praeclarum et *Historiae Mediae*, accuratius cognoscendae, pernecessarium, summo iudicio collectum. Ed. Parisiis, 1657, f., 2 uoll.

Andreas ALCIATVS, primus in Italia uerae ueterisque Iurisprudentiae instaurator, cuius *Notitia Prouinciarum Imperii R.*, et *Descriptio Urbis Romae*, extat. At melior est *Pancirolli*, praefatio tamen ALCIATI insignis lectuque digna. Primus sane hoc opus edidit, fuitque Latine et Graece doctus, et in utraque oratione prosa exercitatus sed,

sed, quod P. Iouii genus scribendi praetulit stylo Taciti, haud recte existimauit. Vid. G. I. Vossius, de Hist. Lat. I, 30. Robortello multa tulit accepta, et in Italia a Pragmaticorum uulgo minus cultus aestimatusque est. Operum ed. Basileae, 1582, f.

Ioannes Georgius BECANVS, uir ingenio magis, quam iudicio, praeditus, ideo in Historia caute circumspecteque legendus. Ed. Plantiniana Antuerpiae, A. 1580, f.

Conradus VRSPERGENSIS, Abbas apprime doctus, et in colligendo compilandoque diligens, adeo, ut Germanicus Rhapsodus haud immerito dicatur. Elogia eius passim extant, sigillatim apud *Meibomium* et P. *Melanchthonem*, qui luculentam in *Chronicon* eius Praefationem composuit. In rebus Saxonis *VVitichindum*, *Corbeiensem*, plerumque exscripsit.

Vilelmus KYRIANDER, Austrasiae et Treuironum Antiquitarum oppido peritus, atque in ea Historiae parte eximius, sed iudicio saepe lapsus est, et, nimio in urbem Treuironum studio, a ueritate deflexit, cum quo *Christophori Brovveri Historia Treuironum* omnino est coniungenda. *Alber-*

Albertus CRANZIVS, Hamburgensis, Historicus, iudicio praestans, et *Saxoniae* in primis Historiae, tum *Arcticae*, insigniter natus, Rostochii docuit, exinde Hamburgum reuocatus. Decani munere perfunctus, uetera *Germanorum* monumenta diligenter excussit, pleraque certe ad uerbum exscripsit. A Frisiis plerisque notatur. *Vbbo Emmius* eo inferior est.

NONIVS MARCELLVS, egregius literator et Grammaticus, sed, nisi Grammaticos ueteres, et lectiones Codicum MSS. cum libris editis, conferas, aegre te expedies, et magis magisque implicabis. Ed. optima *Iosiae Merceri*, nec spernenda *Dionysii Godofredi*.

CICERONIS Operum editio *Gruteriana*, Hamburgi, 1618, 2 uoll., inter ceteras, quae in Germania, Gallia et Italia, prodierunt, optima, et eruditis, qui Codices uersant, maxime aestimata, *Aldinae*, *Lambiniana* et *Victoriana*, quam *Camerarius* reperiuit, omnino praeferenda, cuius auctoritatem in editione *CICERONIS* nouissima secutus praecipue est *Gronovius*, iunior, harum in primis

mis rerum existimator peritus. Ac CICE-
RO quidem oratorum est princeps Roma-
norum, quanquam aliqui de eius Latinita-
te secus existimarunt, sed, qui eius diuer-
sum scribendi argumentum, *Orationes*, *Epi-
las* et *Philosophica*, distinguere debuissent.
Graecismos in eo multos reperimus, ad-
eo, ut, sine exquisita Graecae literatu-
rae cognitione Ciceronianum dicendi ge-
nus uix intelligi possit, aut explicari. In
foro ita uersatus est, ut plures eius formu-
lae dictionesque ab I.C. antiquis lucem ac-
cipiant, ac, sine horum ope adiumentoque,
interpretes in caligine et obscuritate uer-
sentur. *Asconius* quidem *Pedianus* permul-
tum confert, sed pleraque eius mutila sunt,
aut mendosa, ut CICERONEM *Asconianum* pro-
pe in ipso CICERONE requiramus. *Artem Poe-
ticam* intellexit, sed ex dignitate non semper
expressit, nec tam uitio, quam censurae deco-
ro, haesitasse uidetur. *Versus* quidam, nec o-
pinanti, oratorum principi exciderunt, prae-
sertim *Iambici*, aliqui etiam *Heroici*, quos
maiestas dictionis et grauitas reliquae com-
positionis, quae in uniuersum excellit, non
in

ingratos reddit, et hoc est, quod in eo obseruandum, non imitandum.

Fuit Arpinas, loco ignobili, et, ubi minus Latine locuti sunt, oriundus, Romae autem ita excultus, ut omnibus Latii oratoribus prae-riperet palmam. *Libri III Rhetoricorum ad Herennium*, mea quidem sententia, CICERONEM autorem praeferunt, sed non habent. Editiones CICERONIS *Epistolarum Ascensii et Hubertini Crescentii*, pro habitu illorum temporum, ferendae sunt. *Aldinae* enim, et *Victorianae*, et *Lambiniana*, et, quae has sequuntur, maiori cura apparatusque sunt confectae, inter ceteras *Manutiana*, *Bruttiana*, magnopere aestimantur.

Hieronymus VOLFIVS, in Graecis praecipue literis nomen famamque consecutus, CICERONIS *Officia Commentario*, perquam erudito, illustravit, quo non inferior fuit in hoc genere *Martinus HENRICI*, qui *Commentarium* edidit, quem *Volfiano* non posthabendum, puto. Prodiit illa editio Basileae, 1569, 1579, 1584, f., haec *Virtembergae*, 1582, 8.

Georgius VALLA, uaria uir doctrina, nec in humanitate peregrinus, uariaque lectione, sed in primis in Philosophia confirmatus, ex eoque multam laudem promeritus est. Opera uoluminibus aliquot continentur. Cuius *Commentarii* in *CICERONIS Officia* prodierunt Venetiis, 1503, f.

ERASMVS et MELANCHTHON Notas haud inutiles ad *CICERONIS Officia* ediderunt.

Erpoldi LINDEMBROGHII Scriptores Rerum Germanicarum, in quibus fontes sunt *Historiae Septentrionis*, res pace belloque gestas complectentes, ex quibus proximi Daniae Sueciaeque Scriptores idonea maxime et egregia mentis suae monumenta deproinperunt.

Olaus VVORMIUS, uaria praeditus eruditione, et patriae antiquitatis praeter ceteros natus, immo, historiae, quae ad *Daniae Fastos* attinet, primus fere instaurator, cuius *Museum* etiam auctoris industriam prodit.

SAXO *Grammaticus*, uerius, SAXO *Sialandicus*, ob peritiam Latinae linguae, dicius est *Grammaticus*, qui seculo XII floruit, et scite satis, ac pure, pro illorum conditione temporum

porum, scripsit. *Conringius* multum eo usus est.

A. GELLIVS, Grammaticus multo diligentissimus, sed in quibusdam grauiter lapsus, et ipsam adeo antiquitatem non eadem semper ingenii felicitate assecutus. Editio rarior est Romana, 1469, f. Recte autem scribitur cum *Auli* praenomine, quia nobili familia ortus erat, serui autem praenomine carebant, nobiles uero et ciues Romani his insigniebantur. Accedit, quod multi gentiles *Gellii* in ueterum lapidibus occurrunt, semper cum praenominibus commemorati. *Lipsius*, uir ceteroquin doctissimus, auctoritate *Prisciani* deceptus, ultra Alpes eruditos in sententiam contrariam perduxit.

Ludouicus COELIVS, Rhodiginus, in omnibus ueteribus libris uersatissimus ac diligentissimus uir, cuius *Lectiones Antiquae* ab Andr. VVe chelo editae sunt, optime, sed in styli elegantia lectioni suae non respondent. Ed. Aldina, 1516, Frobeniana, 1566, quibus VVe cheliana, 1599, est praeferenda. Francofurtensis recentior minus est emendata.

ERASMI R. *Adagia*, multo labore et collecta, et disposita, sunt, interdum uero autor deceptus, aut reuera sui oblitus, est, ut in primis etiam *Adagiorum* elementis offendat. Hinc passim reprehensus est. Cum animaduersionibus *H. Stephani*, praeter ceteras editiones laudem merentur. Ed. Paris., 1571.

M. AVRELIVS CASSIODORVS, uir usu et exercitatione egregius, Iurisque publici ueteris apprime peritus, uariisque disciplinis excultus, sed in scribendi elegantia et dicendi arte cum ueteribus neutiquam comparandus, propterea, quod Roma, cum scriberet, iam barbarie Gothorum inquinata erat, quo tempore Theodoricus, Gothorum Rex, in Italia rerum potiebatur, cui a consiliis fuit, et seculum postea cum religionis studio commutauit. Ed. Parisiensis, 1679, f., castigatior est et multo melior. Nam, quae recusa deinceps est, multis mendis est contaminata.

Marcus Antonius NATTA, uir doctus, sed non limato ingenio, quem humanitatis peritia uicit *Andr. Naugerius*, cuius Opuscula acumen Italicum confirmant, et uariam eruditionem probant. Ed. Ald., 1562.

M. Fabius QVINTILIANVS, Hispanus, et Romae aduena, rhetor tamen disertus et diligens, cuius *Institutiones* et *Declamationes* merito commendantur. Notae in QVINTILIANVM editae sunt a *Petro Mosellano*, Parisiis, 1538, *Ioach. Camerario* et *Antonio Pino*. *Declamationes* recensuit *Petrus Pitboeus*, quae, cum *Controuerſiis Senecae*, multum faciunt ad dictionem in foro ornandam, neque inutiliter a IC. leguntur.

Coelius CALCAGNINVS, Italus, uir doctus, et antiquarius insignis, Latinae et Graecae linguae perinde natus, sed in ratione scribendi non aequalis. *Opera* eius et *Epistolae* manibus eruditorum teruntur. Varia enim scripsit et edidit, etiam *Carmina*, quae in Italia, Venetiis, 1533, 8, prodierunt. Varia etiam eius *Orationes* capita complectuntur, ut res non poenitendae foret operae, si omnia eius scripta uno uolumine coniungerentur.

Ioannes Antonius CAMPANVS, obscuro loco natus, et industria ac labore ad amplissimum Aretii sacerdotium euectus. Vir eruditus, et diu in docendi puluere uersatus. *Varia*

Opuscula, sacra, profana, historica, poetica, etiam *Epistolas*, stylo satis florido, conscripsit, et seculo xv, cum Fridericus Ill, Imperator, summam rerum teneret, decessit.

Laurentius VALLA, Latinitatis, Romae et in Italia, uindex, sed aulae Romanae, cum liberius scriberet, inuisus, propterea, quod fraudes curiae illius primus olfecit, et commenta sequiorum seculorum haud infelicer detexit, in Historia etiam suam probauit diligentiam, et alia quaedam, ad literaturae elegantiam pertinentia, in primis *Elegantiarum Linguae Latinae* libros, semel et iterum reculos, euulgauit.

Henricus GLAREANVS, H. LORITVS etiam dictus, uir multa doctrina et historiarum cognitione praeditus, Friburgensis, in Brisgouia, Academiae ornamentum, qui in ueterum Romanorum scriptis, et maxime in *Liui*o, summo studio et opera elaborauit, et *Chronologiam Liuianam*, opere illo dignam, et lectori perutilem, concinnauit. Ornauit etiam literas humaniores, et *Horatium Quidiumque* illustrauit, nec minus in *Geographia* uersatus fuit.

Petri

Petri MARTYRIS *Epistolae* non tam dicti-
onis, quam historiae transmarianae, causa,
legi merentur.

Thomas GATAKERVUS, Anglus longe doctis-
simus, et in omni genere doctrinae exer-
citatissimus, cuius *Aduersaria* et *alia Opuscu-
la* in lucem exierunt. Sed in eo uir doctus
spem eruditorum fefellit, quod de Grae-
co N. T. stylo perperam existimarit, cum,
Hebraismis inquinatum, uellet.

Franciscus ROBORTELLVS, antiquarius et li-
terator egregius ac pereruditus, aemulati-
oneque doctrinae *Carolo Sigonio* infensus,
sed ab eo, si recte existimo, eruditionis
subsidiis, et arte exponendi ac uindicandi
libros, superatus, quamuis etiam in hoc
genere uersatus fuit ROBORTELLVS, sed iudi-
cio inferior.

Philippus BEROALDVS, uir aetate sua doctis-
simus, et in humanitate pariter exornanda
occupatissimus, sed plerumque in Autoribus
et Historia infeliciter uersatus, in *Chrono-
logia* certe minus accuratus Hinc secta quae-
dam *Beroaldistarum* appellari coepit.

Angelus POLITIANVS, politissimus eruditissimusque uir, Etruriae ornamentum, cuius multa et egregia ingenii monumenta extant, tum uero interpretationes, maxime *Herodiani*, commendari debent, propterea, quod Graece Latineque, supra illius seculi conditionem, doctus, et uaria eruditione instructus, fuit. Saepe tamen, et in dictione, et interpretandi instituto, arguendus est. Eius quoque *Epistolae* etiam nunc leguntur.

Carolus STEPHANVS, multam curam laboremque impendit in *Historiam Geographica*, quam maximopere auxit et locupletiore reddidit ediditque *Hunf. Lbuidius*, Anglus, pleraque tamen ex aliis collegit, nec inutili sedulitate compilauit, ut *Historia Mythica* tanto melior cumulatione extaret. Cum eo coniungendi sunt in primis *Ioannes*, *Bocatius* et *Lilius Greg. Gyraldus*. Ex eo innumerabilia prope descripsit *Ioannes Jac. Hsfmannus*, in hoc industriae genere *Conrado Gesnero* dissimilis.

Conradus GESNERVS, uir multa uariaque doctrina praeditus, et Helvetiae suae *Plinius*, cuius extat *Bibliotheca*, ab qua initium cogniti-

gnitionis librorum merito est capiendum, atque in ea fundamentum huius, cum utilis, tum necessariae, doctrinae constituendum. Hoc *Morhofio* initium etiam fundamentumque fuit.

Henricus SPELMANNVS, antiquarius, in Anglia, doctissimus et maxime industrius, pro adiumento mediae antiquitatis *Glossarium* elucubrauit, sed sua ipse opera non perfecit. Ed. Londini exiit, 1625, multa ab eo mutuatus est *Carolus du Fresnius*.

Iosephi LANGII *Polyanthea*, sylua quasi est uariarum rerum, labore magis, quam iudicio, collectarum. Hac enim laude praestitit illi *Theodorus* ZVVINGERVS, qui et meliorem, et locupletiore, edidit *Thesaurum*.

G. I. VOSSIUS, literator eruditissimus atque in omni doctrinae genere exercitissimus, *Etymologicum*, multo labore, composuit, sed opus est posthumum, quod auctor ipse nec recognouit, neque correxit, ut, uel hoc argumento, dolendum sit, ei ab autore ultimam manum impositam non fuisse. Multa enim in eo desidero, multa etiam non accurate in illud relata depre-

hendo. Quod condonandum est viro, qui secundam curam adhibere non potuit, haud dubie ceteroquin emendaturus, qui obreperant errores.

Ambrosius CALEPINVS, a uico Italiae *Calepio*, nomen adeptus, obscuris et tenuibus initiis gloriam Lexicographi consecutus. Breue enim et minus elaboratum hoc *Dictionary* uiri docti, sensim paulatimque, accessionibus auxerunt. Optima est editio Lugd, B., 1647, nec tamen spernenda est *R. Stephani*, 1553. Ceterae editiones, Basileae, non magno loco habendae sunt.

Matthias MARTINIVS, Freyhaga V Valdecius, multum diligentiae in *Lexico Philologico* comprobauit, sed eruditis et philologiae existimatoribus non usque quaque satisfecit, et persaepe necessaria omisit, subsidiis quoque, ad hanc rem idoneis, destitutus, maiori conatu, quam successu, partes has egit.

Aelius ANTONIVS, *Nebrissensis*, Hispanus longe doctissimus, et emendationis literaturae in Hispania, uindex atque instaurator, cuius *Dictionary* passim illustratum a *Ios. Scati-*

Scaligero, nuper denuo editum.

GLOSSARIUM *Bon. VULCANII* optimum atque eruditissimum opus, quod cum doctrinam, tum industriam, *VULCANII* tueretur, aliquando tamen, ob Codd. inopiam, uir optimus haesitauit. *Heinsius*, pater, multa ascripsit, sicut *Barthius* in eodem *Glossario* permagnam industriam collocauit. Ed. Lugd. B., 1600, in Bibliotheca C. S. *Schurz-fleischii*.

Ioachimi CAMERARII Onomasticon. Vir hic non modo Germaniae, sed, cum uiueret, totius Europae, doctissimus, de *Nominibus Corporis Humani* Opus, tradidit non minori industria, quam accuratione. Vulgo hic liber laudatur, sub nomine *Vtriusque Linguae Commentariorum*, et post titulum, operi praescriptum, in ipsa tractatione sic inscribitur merito et laudatur. Nam in hoc genere haud aliter, ac peritissimus Medicus, uersatus est, et ueteres rei Medicae Scriptores diligenter euoluit atque illustrauit, sed alibi haesitauit, cum *Graeca Rei Militaris Vocabula* explicaret, et *Onosandrum* interpretaretur. Ed. Basil., 1557, f.

The-

Thesaurus, Cornu Copiae et Horti Adonis, Aldi MANVTII opus, nec inutile, et per-
rarum.

Petrus VICTORIVS, uir Graece et Latine
doctissimus, cuius extant *Variae Lectiones*,
et in *Demetrium Phalereum Commentarii*,
quae est editio castigata et elegans. Post hunc
in *Demetrium Phalereum* incubuerunt
Ioannes Caselius, et alii, in Anglia, quod hic
primus et optimus sit, qui argumentum
hoc tractauit.

RHETORES apud Aldum, 1508, f., editio rara.

APHTONII *Progymnasmatum* ed. Al-
dina, anno eodem, in f., eadem de causa
aestimatur.

Menda. In Specim. I, p. 4, l. 18, leg. Phaeft., p. 8, l. 11, leg.
nouissime, p. 9, l. 25, leg. Thomasinus, p. 12, l. 22, leg. suo su-
perst., p. 13, l. 1, leg. diligenter acc. p. 19, l. 18, leg. Graecae, l. 20,
leg. Hal., p. 20, l. 20, leg. aper. l. 24, leg. Nunc, p. 23, l. 2. leg.
conspicor, l. 6, leg. Dalmatam, p. 32, l. 12, leg. ornate, p. 33, l.
5, leg. substruxit, p. 40, l. 13, leg. Posthius, p. 41, l. 11,
leg. Exceptus, p. 45, l. 4, leg. Libros, p. 46, l. 23, leg. Verr.,
p. 47, l. 1, leg. Isid., p. 55, l. 12, aemul., l. 19, Geneu., l. 21,
l. 21, leg. Lauremb. p. 57, l. 14, leg. Doufam, p. 59,
l. 10, leg. Hypabol., l. 20, leg. multos scriptores emendauit,
multos, p. 61, l. 5, leg. Dauentr., in Transiful, l. 23, leg. profugo,
p. 62, l. 8, leg. Limborch.

SCHVRZFLEISCHI ANA

EX

SCHOLIS
CELEBERR. ILLIVS POLYHISTORIS
COLLECTA

QVORVM SPECIMEN III
ORBI LITERATO DARE
INSTITVIT
IPSIVS

ETIAM POST MORTEM
ADMIRATOR PERPETVVS
ET OLIM AVDITOR
IRENÆVS SINCERVS

VITTEMBERGÆ
EX OFFICINA SCHLOMACHIANA

A. MDCCCXXIX

INSCRIPTIO SEPVLCRI
SCHVRZFLEISCHIANI
IN AEDE OMNIUM DIVORVM

D. O. M. S

Hic situm est

Mortale, quod habuit,
Immortalis memoriae Vir,

**CONRADVS SAMVEL
SCHVRZFLEISCHIVS,**

Orator, Histor. et Consil. Saxoniac,
Cultio rem per orbem celeberrimus,
Corbaci, in Saxonibus antiquis,

A. C. c^o l^o c XLII extremo,

Coelesti quadam gratia natus,
Verum extinctus idem,

Nonis Quintil., A. C. c^o l^o c c^o lxx,

LXVII aetatis anno,

In hac inclyta Vittembergae,

Cuius ille publicum decus,

Per ipsos fere duodequadrageinta annos,

Aeterna cum nominis gloria,

Prouexit,

FRATRI DESIDERATISSIMO,

Parris instar de se promerito,

Non sine exquisitissimi sensu doloris,

H. M. P. C

**HENRICVS LEONARDVS
SCHVRZFLEISCHIVS**

S. T. T. L

Graeci, uel soluta, uel astricta, scribendi ratione usi sunt. Vtrique autem post Troiae excidium scripserunt, sed primi omnium *Poetae*, omnes tamen bello Troiano recentiores.

Sub tempora nascentis Romae HOMERVS floruit, parens cunctorum Poetarum et princeps, a quo suam quisque partem sumpsit, ut riui sequentium, ab illo fonte ducti uideantur. Hinc Agathon, pictor quidam, eum delineauit finxitque expuentem, siue euomentem, reliquos autem, quod expuisset et euomuisset, haurientes. Vid. *Aelianus, Var. Hist. xiii, 22*. Optimus *Homeri* interpres, et iudex censorque eius styli, fuit *Aristarchus*, Grammaticus, qui in eum commentatus, et, regnante Ptolemaeo Philometore, floruit, cuius monumenta deperdita sunt, quae, si legisset et seruasset *Eustathius*, magnum posteritati beneficium dedisset. Optimus *Homeri Scholiastes* est *Eustathius*, editionis Romanae, ut et parua Scholia. Edit. Aldina, Venetiis, 1524, 2 uoll. et emendatissima, *Huberti Gifanii* Argentor., 1574, 8, 2 uoll., quae laudatur ab eruditis, speciatimque a *C. Ritterbusio* aestimatur, Io. *Spondani*, Basileae, 1583, f., quae est luculenta et amplo

A

com-

commentario ornata, sed criticae notae per omnia non sufficiunt. *Ilias Homeri*, antea dispersa qualique disiecta, autoritate et iussu Pisistrati, collecta et in ordinem unumque corpus redacta est, ut *Aelianus* refert, VI, II, et diu ante eum *Plato*, in suo *Dialogo*, qui *Hipparchus* inscribitur, cuius fide nititur isthaec narratio *Aeliani*, et ad *Pisistrati*, tyranni ceteroquin et Atheniensibus maxime inuisi, laudem spectat. Ea continet historiam belli Troiani, perinde, ut *Odyssaea* uitae morumque imaginem expressam habet. Stylus *Homeri* est grauis, et primo puroque Graecorum aeuo congruit. Multa ab Atticis, plura ab Ionibus, desumpsit, et uersus Epicos omnium optimos scripsit et posteris reliquit. Apud ueteres Graecos semper initium ab *Homero* factum est, quod hodiernis moribus non conuenit, etsi, omnes poesi Graecae operam daturos legere *Homerum*, eiusque ad imitationem se effingere, oportet. De patria *Homeri*, contrariis autorum studiis, olim certatum est. Multi, Aegyptium, non pauci, Troianum, alii, Pylium, alii, Rhodium, alii, Salaminium, non nulli, Atticum, quidam, Argium, quidam, Ithacensem, plerique,

que, Colophonium, aliqui Smyrnaeum, multi denique, Chium, esse, tradiderunt, in qua sententiarum uarietate *Leo Allatius* pro ultima pugnat. Vid. is de *Vita Homeri*, c. 14, Lugd. G. Graecum eum fuisse, et Graeciae ciuem, magistrumque pariter omnis Graecorum doctrinae extitisse, certum haberi debet. Praeter has editones notari possunt *H. Stephani*, Paris., 1566, *Seb. Castalioni* Basil., 1567, *Iac. Lescotii*, Aurel. Allobr., 1606, f. *Homeri Odysseae* ed. Morelliana, 1584, 4, *Schreuelii*, Amstel. 1606, f., *Camerarii*, 4, qui I et II Libri *Iliados* explicationem emisit, *Heruagiana*, 1541, 4, *Iac. Micyllet Camerarii*, fol. min., *Batramyomachia*, 1496 cum Scholiis *Laconici Cretensis*. *Index Homericus*, et *Gnomologia Homeri* *Iac. Duporti*, Cantabrigiae, 1660, 4, *Clavis Homerica* Goudae, in 8. Eiusd. *Sententiae a Boetio collectae ac Louanii editae*, 1555, 4. *Lexicon Homericum*, autore *Ludou. Culon*. Paris., 1643, 8. *Epitheta Homerica* *Nicol. Brustii*, Lugd., Amstelod., 4.

HESIODVS, Cumae natus, apud Aeolos, *Homeri* aequalis, aut suppar, in Ascraeo, Boeotiae uico, educatus atque hinc ab ignaris etiam *Ascraeus* appellatus est, qui cum Medici-

nae siderumque motus peritus, tum suavis et amoenus Poeta, fuit, et infra *Homeri* gravitatem facile ac mite pangendi carminis genus expressit. Sed acmulos et obtrectatores pariter, atque *Homerus*, habuit, quorum tamen nemo eum uel assequi, uel aequare, potuit, ut nemini mirum uideri debeat, quamobrem de eo *Lucianus* false scripserit, quippe qui more suo id faciebat, et Satyrico instituto omnes fere irridebat. Laboriosior fuit, quam *Homerus*, qui fuit *αὐτοδίδακτος*, sed *Hesiodus* diligenter in pueritia eruditus. Admodum senex decessit, et, hanc ob causam, a *Marone* *Ascraeus senex* appellatus, in Eclog. 6, u. 70, ubi Poeta non eius patriam et natiuitatem, sed educationem, ministerium et cultum, respicit, quandoquidem ibi sacerdotis munere fungebatur. Ed. Trincaueliana, Venet., 1537, 4, cum Scholiis, Vitteimb., 1599, 8, Comelin. Heidelb. 1599, 8, *Dan. Heinssii*, 1622, 8, cum notis *Schreuelii*, 1657, cum notis *Graenii*, 1668, *Dieterici*, Gieslae, 1670.

AESCHYLVS, Tragicorum antiquissimus - patria Atheniensis, in quo et decorum Tragici carminis, et sermonis elegantia, et sententiarum gravitas, merito laudatur. Is ta-

men

men, pro modestia sua, affirmavit, *Tragoedias* suas esse exiguas portiones ampliarum *Homeri* coenarum. Simpliciter, sed non ieiunam et aridam, pro uirtute carminis habuit, palmamque inter omnes Tragicos obtinuit, uel ipso *Aristophane* suffragante. Fuit aequalis *Iosuae* et *Cecropis*, ut existimat *Canterus*. *Graecus Biographus* eum spatio temporis cum *Pindaro* coniungit. Diligenter eum legit *Estathius*, et multa ex eo citauit. De natali huius Poetae exquirendo multum laborauit *Samuel Petitus*, *Miscell* III, 14, cum quo conf. *Gr. Biographus*, cum *Aeschilo* editus. Non paucae eius *Tragoediae* amissae sunt, quam iacturam, pro eo, ac par est, dolemus. Vocabula in eo pleraque extant, quae postea de prima significatione deflexerunt. C. 9, ἀναξ, in Persis denotauit idem, quod Φύλαξ, qui rem aliquam custodit, nauis curator. Vid. *Aristoteles Rhetor*. III, 2. Quam loquendi rationem secutus est *Euripides*, qui, eam ob causam, ab *Aristotele*, sed praeter meritum, castigatus est. Eodem in Dramate grauer scripsit de fuga Persarum, floruitque eodem tempore, quo *Herodotus*, primus Graecorum historicus. Eum *Tragoediae parentem* appel-

larunt Athenienses apud *Philostratum*, de *Vita Apollonii Tyanei*, VI, 5. Pugnavit in campis Marathoniiis et uictoriae partae socius fuit. Ed. H. *Stephani*, 1557, 4, P. *Victorii* cura, *Vil. Canteri*, 1582, Antuerp., 12, *Thomae Stanleii*, 1663, f., Londini, Paris. Regia, 1552.

EVRIPIDES, patria Salaminus, gloria et gravitate carminis Tragici maxime floruit, et sententias, ad vitae morumque disciplinam idoneas ac perutiles, reliquit. Asper alioquin et tetricus, connubio infelix, ab urbe Attica in Macedoniam discessit, et annum agens LXX, misero mortis genere, vitam terminavit. Vid. in Vita eius *Emanuel Moschopulus* et *Thomas Magister*. Ed. Basilien-sis Heruagiana, 1551, 8, parum prodest, et f., 1562, cum notis *Protei*, Comeliniana, 1597, cum notis *Vil. Canteri*, *Pauli Stephani*, 1620, 4, cum Scholiis et *Io. Brodei* Annotatt., rara, quam ualde aestimo. Adhaec *Grotius* ex *Euripide* excerpta Paris., 1626, dedit, potissimasque eius sententias collegit, atque in ordinem redegit, it. *Phoenissas* eius separatim emisit. Grotianam commendo, quoniam in ea opti-
ma

ma sunt excerpta, *Euripidis Tragoediae selectae Stephani*, Paris., 1567, 12. *Euripidis Epistolae*, ed. Commeliniana, si tamen uerae germanaeque sunt, 1601, 8.

SOPHOCLES, genere Atheniensis, *Aeschyla* recentior, sed *Euripidi* xxiv annis antiquior, etsi eo superstes fuit, ut ex ueteri *Biographo* et *Suida* constat. Artem cothurni Tragici ab ipso Tragicorum principe, *Aeschyla*, didicit, et vii insignes egregiasque *Tragoedias* reliquit. Inter Latinos eum imitatus est *Seneca*, sed uim decori Sophoclei non semper assecutus est, in primis in *Hercule Oetaeo*. Ed. Francof. ex offic. Brubachiana, 1544, cum Scholiis Graecis, P. *Stephani*, 1653, cum Scholiaste et *Camerarii* ac H. *Stephani* annot., Cantabrig., 1672, 8. *Tragoediae selectae H. Stephani*, 1568, 8, Regia elegans, 1553, 4. In Latinum conuersae a *Georgio Rattalero*, 1570, 8.

PINDARVS, uates Thebanus, Lyricorum omnium, quotquot extiterunt, princeps. Grauitate dictionis, rerum uerborumque copia, sententiarum ad pacis bellicue tempora utilium uarietate et elegantia, admirabilis, nec facile cuiquam imitandus, uel ipso *Horatio* iudice, qui id minime dissimulandum putauit.

putavit. Morata eius oratio, scribendi sublimitas, argumentis Poematum conveniunt, et, qualis eius character sit, ostendunt. Castus per omnia et honestus est, fortes, et impigros, iustosque, laudat, contra, timidos, ignavos et iniquos, vituperat ac reprehendit. Vid. de eo *Longinus*, *M. Aem., Portus*, et *Io. Lonicerus*, in *Pindari Encomio*. Ed. Francof., 1542, 4, cum Scholiaste Graeco, Vittemb., 1616, 4, *Schmidii*, sed deest Scholiastes, *H. Stephani*, 1566 et 1600, 12, ut et reliqui. Lyrici, eodem volumine comprehensi. Lexicon Pindaricum *Porti Hanou.*, 1606, Salmur., 1620, *Io. Benedicti et Pauli Stephani*, 1599, quae est editio optima, cum Scholis et notis, Oxon., 1697, f.

Fragmenta Poetarum Comicorum multas utilesque sententias continent, quae cum sapientiae studiis expediunt, tum in vita usum habent oratoribusque serviunt, et literis pariter ornamenta afferunt, moratamque orationem expoliunt simul et ornant. Collecta sunt a doctis viris et aliquoties emissa. Fuit autem *Comoedia varia*, vel *antiqua*, vel *media*, vel *nova*. Illa liberior et in redarguendo audacior, in qua familiam duxit *Aristophanes*, ista moderatior, mutato Athenarum

narum statu, cum diuites imperarent, haec multo mitior, in qua eminuit *Menander*, quem saepe secutus est *Terentius*. Vid. *Anonymus, Aristophani* praefixus, in quo multa et digna lectu observantur. Ed. Morelliana Paris., 1553, quae est optima atque nitidissima, *Hertelii*, Basil., 1616, 8, quae parum prodest, et ex ueterum Comicorum fabulis, quae integre non extant, sententiae Graeco-Latinae, 1553, 8. *Fragmenta Poetarum Lyricorum* cum utilitatem, tum delectationem, habent, pleraque tamen turpitudine non uacant, et caute legendi sunt, inprimis *Anacreontica* et *Sapphonis metra*. *Anacreon* editus ab *Henr. Stephano* cum eiusdem observationibus, 1554, 4, editio optima, eiusdemque *Fragmenta Lyricorum*, et observationes in *Anacreontem* *Commel.*, 1591, 8, quae est pariter optima. *Anacreontis* et *Sapphonis* Carmina cum notis et animaduersionibus *Tanaqu. Fabri*, *Sal-murii*, 1660, 12.

Sequuntur *Epigrammatici Poetae*, inter quos celebris et inprimis elegans *CALLIMACHVS*, qui sub Philadelpho floruit, et hymnos pariter, ac Epigrammata, reliquit. *Cyrenaeus* nominatur ab urbe Lydiae *Cyrene*, nec modo, ut Poeta, sed etiam, ut Grammati-

cus, laudatur. Multa scripsit, sed paucissima supersunt. Vid. *Biographus Graecus*, *Lil. Gyraldus*, in *eius Vita*. In hymno 1, Regum originem a Ioue repetit, et inter Reges effuse praedicat Ptolemaeum Philadelphum. Ab hoc Poeta scribendi Epigrammatis exemplum sumpsit *Catullus*, et poemation eius, de *Coma Berenices* Latinum fecit. Ab eodem Paulus hemistichion mutuatus uidetur, *Crete semper mendaces*, Tit. I, 14, quod *Callimachus* ab *Epimenide Cretenfi* accepit, huiusque, tanquam primi auctoris, nomine citauit Paullus, ut popularis testimonio coargueret et conuinceret Cretenfes. Vid. *Fabri filiae notae in primum hymnum*. Ed. H. *Stephani*, 1577, 4, *Bon. Vulcani*, 1584, 12 T. *Fabri*, 1674, emendata et notis aucta, 1675, quae ab eius filia edita et curata est doctissima.

Reliqui *Poetae, Epigrammatum Scriptores*, a *Brotaeo* editi sunt, titulo *Anthologiae*, quo uetera Epigrammata erudita ac digna lectu comprehenduntur. Extant tamen quaedam a uéndota, sed, propter obscenitatem, nondum edita, et consulto suppressa, *Salmasio* tamen, *Vossio* aliisque, usurpata et lecta, non tam obfoeda quaedam de amoribus capita, quam ob

ob scitam elegantemque compositionem et metricae structuram, in qua pulcher admodum Hellenismus relucet, perinde, ut in aliis Poetis Eroticis, qui, cum de amoribus luderent, tam eleganter scripserunt, ueneresque et gratias in ludicro argumento exhibere uoluerunt.

LYCOROPHON, Chalcidensis, unus ex Poetis Tragicis, qui Pleiadis nomine appellantur. Floruit, regnante Ptolemaeo Philadelpho, et obscure satis scripsit, ob digressiones ad peregrina, elegantes quidem, sed intellectu difficiles, ad quarum explicationem adhibenda sunt Scholia *Tzetzi*, postquam *Theonis* amissa, ex quibus iste sua compilauit. *Lycophronis* plurima deperdita sunt, hodie superest eius *Alexandra*, seu *Cassandra*. Vtroque enim modo scribitur. Vid. *Biographus*, editioni *Lycophronis* praemissus, *Suidas* et alii. Ed. *P. Stephani*, 1601, quae est optima, cum Schol. et annotatt. Basil., 1566, 4, cum obseruatt. et interpretatione *Canteri*, *Ios. Scaligeri*, et *Io. Meursii*, 1597, 8. Codd. MSS. tres extant in Biblioth. Vittemb.

APOLLONIVS RHODIVS, Poeta Epicus, qui de *Argonautarum expeditione* IIII Carm. Libros conscripsit, uerbis, tam inuentione, quam argumento Poetae, dignis, etsi non semper aequa-

quabilis et maiore licentia usus, ut uel his indiciis *Homero* et priscis inferior sit habendus. Pleraque tamen ex *Apollonio* expressit *Virgilius* atque etiam *Ouidius*, omnia prope *Valerius Flaccus*. Fuit *Callimachi* discipulus, sed ingratus et maleuolus, et, *Ibidis* nomine, ab eodem appellatus, meritoque reprehensus. Scholiastes *Apollonii* historiae Graecae multum lucis affert. Ed. H. *Stephani*, 1574, ubi et extant notae, 4, quae est opt., Basil., 1572 cum Scholiis *Valent. Rotmari*, *Ierem. Hoelzlini*, 1641, 8. Lugd. B. Elzeu.

THEOCRITVS, Ptolemaei aequalis, patria Syracusanus, *Idyllia* scripsit, et fistulam uenuste satis et iucunde, genere tamen tenui et a re pastoritia ac rustica desumpto. Usus est Dialecto Dorica et multa naturalis scientiae capita, quaedam ad rei familiaris morumque disciplinam pertinentia, complexus est, atque utilitatem mira quadam et festiua iucunditate temperauit. Eum diligenter imitatus est *Virgilius*, Iuliano etiam lectus est. Scholiastes eius luculentus fuit *Zacharias Calliergus*, cuius *Theocriti* poema extat eiusdem argumenti, cuius est *Odarium* XL *Anacreontis*, si tamen est huius. Ed. Basil., 1553, cum Scholiis Francof., 1553, Geneuensis, 12, cum notis *Hortiboni*, id est, *Casauario*.

boni, Commel., 1604, 4, cum Scholiis et notis
 uariorum *Scaligeri*, *Casauboni* et *Dan. Heinsii*,
 quae est opt. et cum indice utili et opportuno,
 altera Comel., 1603, parum ualet, Ald., 1495,
 Paris., cum Scholiis Morell., 1566, *Iac. Lectii*,
 1606, Aurel. Allobr. *H. Stephani*, 1579, *Io. Cris-*
spini, 1584, 12, *Fistula* seorsim, 1619, 4, cum
 notis *Salmasii*.

ARATVS, Cilix, Antigono, Gonatae regi, fa-
 miliaris. Scripsit *Phaenomena* et Διοσημεΐα, o-
 pusque hoc carmine heroico contexuit. Di-
 ctione usus est simplici atque concisa, et, pro
 conditione argumenti Philosophici, quod
 grandiori dicendi genere non egebat. Per o-
 mnia fere secutus est *Eudoxum*, Astrologum
 insignem, ut tradunt Graeci pariter, ac Latini.
 Ex illis *Hipparchus*, *Bitbrynus*, ex his *Tullius*, qui,
 strologiae ignarum fuisse, affirmat. Vid. *Bio-*
graphus Graecus, *H. Grotius*, in *Arateis*, *Dio-*
nyf. Petavius, in *Vranologio*. *Fabii* de eo iudici-
 um recte et caute intelligendum est. *Scholia-*
stes eius extat, quem legere operae pretium
 uidetur. In disciplina Astrologica lapsum fuif-
 se, agnoscit *Hipparchus Bitbrynus*, artis eius
 multo peritissimus. Per phaenomena denotat
 stellas, more ueterum, Διοσημεΐα sunt signa
 tempestatum. Ed., 1536, 4, Paris., 1599, 4, *H.*
Grotii

Grotii opera, quae praestantiss. est. *Hipparchi* enarrationes ad *Aratum*, ib., 1630, f. Vid. *Vranologium* *Petauii*.

NICANDER, *Colophonius*, seu, ut aliis placet, *Aetolus*, *Arato* recentior, *Attali* aequalis, ut tradit Graecus vitae scriptor, *Homerum*, ut plerique omnes, imitatus est, et eadem ratione ac forma saepe particulas cum nominibus composuit ac combinavit. Eius *Tberiaca* et *Alexipharmaca* etiam nunc extat, sed pleraque deperdita sunt, ut *Hyacinthus* et *Hetaerumena*, quae *Ovidio* occasionem materiamque scribendi *Metamorphoseos* Libros praebuerunt. Ed. Ald. 1499, Colon., 1550, Parisiis, 1557, 1566, et 1622, 4, Gr. et Lat., quae est opt., *Lat. Lectii*, 1606, f., sine Scholiis Aurel. Allobrog.

DIONYSIVS *Alexandrinus* terrarum orbem carmine descripsit. Patria Alexandrinus, ingenio in primis clarus, atque ob titulum operis ὁ περιηγητής appellatus. Poema *Historicum* et *Geographicum* est, egregium satis et luculentum, quod composuit, Aegypto in potestatem Romanorum redacta. Vid. *Eustathius*, de *Vita et Scriptis Dionysii*, *Ios. Scaliger*, in *Animadversionibus Eusebianis*. Ed. H. Stephani, 1577, 4, quae est opt. cum Schol. Plant. 1575, 8, Regia, 1547, Bas. 1556.

THEOGNIS, patria Megarensis, Poeta Gnomologicus, sententiarum, quibus abundat, gravitate utilissimus et Philosophis aequae, ac oratoribus, aestimatus semper et lectus, sigillatim *Platoni, Isocrati, Aristoteli*, qui passim eius sententias laudant. Conf. *Stobaeus* et *Suidas*. Videtur floruisse temporibus imperii Perso-Medici, quod Cyrus condidit, auspicio ductuque suo. Ed. Basil., 1551, 8, ex recens. *Ioach. Camerarii*, typo non eleganti, sed tamen correcto, Paris., 1553 et 66, Commel., 1596, Helmstad., 1668, 8, cum interpret. et notis *Eliae Vineti*, Ultraiecti, 1659, 12, editio parabilis, et, quod caput est, cum notis *Fr. Sylburgii*.

OPPIANVS, Cilix, Poeta egregius et plane admirandus, Antonini Caracallae aequalis, cui dedicavit Libros, de *Venatione* et *Piscatione* scriptos. Grauis et veri studiosus est ob materiam operis, ex historia naturali desumptum. Adiuncta, seu Epitheta, adhibet luculenta, periphrases et figuras appositae ac perelegantes, quando ad *Homeri* veterumque imitationem se comparavit, argumentum vero novum, et nulli veterum Poetarum tritum, sumpsit, carmineque Epico expressit. Vid. Vita eius apud *Anonymum, Suidam, Turnebum* et *Conradum Rittershusium*.
Ed.

Ed. Ald., 1517, 8, Plant., 1597, 8, quae rara est in primisque emendata studio C. Ritterbusii, cum Schol. Gr. et commentario eiusd., Paris., 1556, 4, cum *Vil. Budaei* Comment., quae est insignis et, 1557, cum comm. *Bodini*, 4, lecta *Ritterbusio*.

COINTVS SMYRNAEVVS, vulgo *Q. Calaber*, V post C. N. seculo floruit, et Paralipomena *Homeri*, idest, *Supplementum Homericæ Iliadis*, scripsit, et multa ab *Homero* veteribusque Poetis mutuatus est. Smyrnae docuit, et multos nobilesque auditores habuit, illa quidem aetate, quam *Sophistæ* illustrarunt. Aptæ et æquali compositione usus est, quam sententiis insignibus exornavit, luminibusque figurarum persaepe distinxit. Carmina eius *Bessarion* servavit. Ed. *Laur. Rhodomanni*, Lips., 1577, 4, V *Vecheliana*, 1604, 8, optima, Hanouiae, add. notis *Dausqueii*, Francof., 1614, cum *Rhodorn.* vers., et *Orat. Dion. Chrysostomi*, de non capto *Illo*.

COLVTHVS, Aegyptius, ex urbe Lycopoli, quam Nilus alluit, oriundus, cuius eruditum et insigne poema extat de *Nuptiis Pelei, cum Thetide* apparatus, quod *Raptus Helenæ* inscribitur. Reperit hoc et conseruavit

uit *Bessarion*, ille quondam in Italia Graecarum instaurator literarum. Tempore *Cointo* proximus et stylo similis, naus *Homeri* imitator. In genere etiam Lyrico multum ualuit. Ed. Paris., 1566, Lips., f., 1577, 4, *Iac. Lectii* Allobr., 1606.

PHILE, siue PHILES, Poeta Iambicus, imperante Michaelē Palaeologo, floruit, cui opus, de *Animalium Proprietate* inscriptum, consecrauit, in quo multa insunt, quae faciunt ad illustrandum saepe *Oppianum*, quem legit sine dubio, et ex *Aristotele* atque *Aeliano* excerpfit, fecitque *Historiam Animalium* metricam, etsi metri leges non accurate semper, ut Poetam decet, obseruauit. Opusculum seruauit posteritati *Arsenius*, Monembasiac, in Peloponneso, Antistes, qui id Carolo V, Imperatori, obtulit ac dedicauit. Ceterum eleganter scripsit, et epitheta apta conformauit ad naturas animalium, quod patet exemplo Leonis, Apum, Pauonis. Ed. Commeliniana, 1596, 8, *Gregorii Bersmanni*, *Iac. Lectii*, 1614, qui *Bersmanni* interpretationem retinuit, quae tamen interdum erroribus non uacat.

NONNVS, Panopolitanus Aegyptius, Poeta Christianus, compositione grandis et *Homeri* imitator dexterrimus, *Paraphrasin Ioanneam* et *Dionysiacam* conscripsit. In utrisque enim idem Poetae ingenium, et ratio scribendi eadem, apparet. Vixit floruitque *Sophistarum* aevo; regnante Theodosio, Iunior. Vid. *Sylburgius*, in *Praef. Paraphraseos*. Ed. Commel., 1569, *Frid. Sylburgii*, 8, Plant., 1598, et 1600, *Franc. Nansii*, Lugd. B., *Dionysiacorum*, Plant., 1569, 4, ex recens. *Gerardi Falckenburgii*, quae opt. est, VVeichel., 1610, 8, ubi additae lectiones et coniecturae *Falckenburgii*, *Scaligeri Coniectanea* et *Cunaei Animadversiones*.

TRYPHIODORVS, homo Aegyptius, et Sophista eruditus, et V Poeta seculi, uersu heroo descripsit *Excidium Troiae*, quod poema plerunque affurgit floridumque est, et stylo Poetarum huius aeui non dispar. Ed. Ald., 1517, f., quae est omnium prima, Paris., 1566, Basil., 1578, Lips., 1577, 4, *Iac. Lectii*, Aurel. Allobr., 1606, quae est opt.

Const. MANASSES, Historicus, non Poeta, fuit, et *Annales* composuit, qui uersibus politicis con-

constant, et oratione soluta continentur, id quod *Sambucus* et *Leuuenclaius* dudum obseruarunt. Quorsum spectat *Epistola Martin-Crusii*, ad *Mich. Neandrum* perscripta, quam hic *Troicis Manassae* praemisit, quae fidem antiquitatis habent, sed *Ilias* parua, ab eodem edita, recentior, et a *Laurentio Rhoïdomanno*, superiori aeuo, primum est confecta. Vulgo haec confunditur cum *Cypriis* carminibus, quae tamen diuersa poemata sunt, et iure distinguuntur, contra, quam putauit *Salmasius*, in *Exercitationibus Plinianis*. Ed., Meursiana, Lugd. B., 1616, 4, *M. Neandri*, Lips., 1588. *Historici Graeci.*

HERODOTVS, ab Halicarnasso, Asiae minoris oppido, *Halicarnasseus* dictus, *Lyxi* et *Dryonis* filius, (an nobilis, aut illustris, fuerit, non liquet) lingua Ionica, quam Sami didicit, historiam scripsit, et dictione simplici, propria et plana, usus est, quam iure meritoque laudarunt *Dionysius Halicarnasseus*, ciuis eius, atque in primis *Lucianus*. Digressiones tamen, etsi non in elegantes, interdum obscuritatem pariunt, ut censuit *Photius*. Pater historiae et primus post *Mosen* historicus fuit, qui antiquissima et maxime illu-

stria terrarum orbis imperia et regna, Lydicum, Assyricum, Medicum, Persicum, Aegyptium, Ionicum, in Graecia Atticum, Lacedaemonicum, Corinthium, eorumque conuersiones multa diligentia complexus est, uariasque et utiles sententias et conciones inseruit, exempla addidit, cum singularibus euentis, quae cum in Regibus et tyrannis, tum in ducebus et proceribus aliis, euidentissime conspiciuntur. Talia enim praebent Gyges, Astyages, Cyrus, Polycrates, Psammetichus, Xerxes, Pisistratus, Sisamnes, Aristagoras, Histiaeus et alii per plures. Peregrinationi operam dedit, et, ueritatis explorandae causa, in Aegyptum profectus est, ubi Sacerdotes historiae curam habuerunt. Nec tamen non aliquando fabulosas immiscuit narrationes, quas scriptori uetustissimo libenter condonamus. Iniquus in eum *Plutarchus* extitit, qui, acerba et maligna censura, *Herodotum* malignitatis postulauit. At, pro *Herodoto* responderunt *Henr. Stephanus*, *Io. Lud. Viues*, *Andr. Alciatus* et *Ioach. Camerarius*. De stylo eius, praeter *Dionysium* et *Lucianum*, uidendi et legendi sunt *Hermogenes*, *Marcellinus*, *Tullius*, *Fabius*, *Gellius*, *Ios. Scaliger*. Codices *Herodoti* perquam mendo-

fi

si sunt, nec dum satis elimati. Eius exemplo, *Aurelius Opilius IX Libros, nouem Musarum titulo*, inscripsit, apud *Tranquillum*, in Libro, de *Illustr. Grammaticis*, c. 6. Idem *Herodotus* appellatur quoque *Thurius*, ut exponit *Strabo*, L. XIII *Geogr. Vita Homeri* uulgo ei tribuitur, sed, ab alio confectam esse, facile ostendi potest. Ed. Ald., Venet., 1502, f., Basil., 1541 et 57, f., ex offic. Heruagiana, Paris., 1564, 70, 88, 92, in qua exhibentur *H. Stephani* notationes marg. et emendationes, quae in prioribus desiderantur, Francof., 1594, 1608, f., cum comment. *Aem. Porti*, Lond., 1679, f., *Thomae Gale*, quae est optima et nouissima, et ad posteriorem *Stephani*, quae melior locupletiorque est, conformata, Basil. Lat., 8, *Pauli Stephani*, f., 1618, Gr. Lat., cum Spicilegio *Sylburgii*. *Conciones ex Herodoto excerptae Olearii*, Lips., 1675, 8.

THUCYDIDES, Atheniensis, patre Oloro natus, et ab *Herodoto*, cum historiam a se scriptam in solenni Graeciae conuentu praelegeret, excitatus ad doctrinae studia, magnam et gerendis, et scribendis, rebus, famam sibi conciliauit. Genere et opibus clarus, ingenio acriter et iudicio exacto praeditus, tractandaeque Reipubl. peritus, sed ciuium inuidiam subiit,

quibus rebus urbe Athenarum excedere coactus est, miserisque liberatus, in Thraciam, quietis causa, se contulit, et in oppido Scaptensula historiam conscripsit. Stylus eius grauis, concisus, causisque et forensi usui peraptus, in primis ob Atticae dictionis praestantiam, quam magni fecit *Demo-
sthenes* et sibi imitandam duxit. Omnino autem uerax et prudens scriptor est, qui, praetermissis omnibus fabulis, bona et sincera fide, historiam composuit, eamque consiliis, sententiis, et orationibus, publice habitis, distinxit. Frequentes in eo obsoletae et Archaismus complectentes insunt uoces, quae orationem eius obscuram saepe atque difficilem reddunt, eae tamen huius laudi nihil derogant, et plerunque orationis grauitatem augent. Libere luxuriam et ambitionem Graecorum coarguit ac reprehendit. De Libro I eius IIX quidam dubitant, sed ratio styli indicat *Thucydidem* autorem. Ed. Ald., 1502, f., Basil., 1540, f., cum Scholiaste Vitemb., 1569, 4. III priores Libri Graece, iterum, Viti V Vinshemii, 1569, f., Latine tantum, Paris., 1564, Francof., 1594, f., Tübingae, 1596, 8, ex interpret. *Erenketii*, L. B., quae opt., Lat., Francof. V Vechel. heredum

8, et 1594, 12, Oxon., 1696, f.

XENOPHON, Grylli filius, *Socratis* discipulus, patria Atheniensis, doctrina perinde, ac militia, clarus, et Cyri expeditionis socius, in toga et bello fortitudinem prudentiamque demonstravit, suauitate omnibus praeest, et Attica Musa appellatur. Historia eius Cyri maioris non tam ad historiae fidem, quam ad uitae imaginem, perscripta est, ut *Tullius* sapienter iudicauit. Senex decessit, xc annos natus, ut prodidit *Lucianus*. Vid. Vita eius apud *Laertium*, et conf. de eo eiusque dicendi forma *Dionysius Halicarnassensis*, *Tullius* aliique. Ed. Ald., 1525, Florent., 1527, ex offic. Iuntarum, Graece *H. Stephani*, 1581, f., Graeco L., V Veche. liana, 1596, f., Francofurti, cum comment., notis, indice, *Aem. Porti*, Paris., 1625, f., Londinens., 1674, Gr. et Lat., Basil., 1540, 8, Lat., Oxon., 1703, f.

POLYBIUS, iudicio et prudentia grauis, et *Tbucydide* non modo non inferior, sed maior, orationis dignitate minor, neque elocutione et compositione ueterum Graeciae scriptorum gloriam consecutus, at fide, et usu rerum, maximus, atq; in castris uersatus, et Scipioni, Rom. duci, per familiaris, eiusque a consiliis, et artium Mathematicarum in primis peritus, in quo

uertendo insignem operam posuit *Isaacus Casaubonus*, quaedam tamen rei militaris uocabula non est assecutus, ut, quando *ὀπλομάχης* exposuit *Campi ductores*, p. 151. Hos enim Graeci uocant *ὀπλοδιδάκταις*.

Aliud.

POLYBIUS, Megalopolitanus, Lycortae filius, prudentia et iudicio excellens, uersatusque in castris, rerum, quas scripsit, spectator. Scipioni a studiis atque a consiliis fuit, omniumque arcanorum eius particeps. Mathematicae et militaris scientiae nauiter peritus, et usu atque experientia Graecis Latinisque scriptoribus maior, sed stylo inferior. Historiam dialecto communi tradidit. Facilis planusque est, libri autem plerique deperditi et uetustate consumpti. Eorum Epitomen fecit *Brutus*, Romanus Praetor, ut testis est in eo *Suidas*. Saepe ex eo corrigendus et exponendus est *Linus*, quandoquidem hic ordinem historiae Polybianae secutus est, et res dictaque eius apposite expressit. *Polybius* Graeci pariter, ac Latini, diligenter legerunt, et fidem eius secuti sunt, *Diodorus Siculus*, *Appianus*, *Strabo*, *Linus*, *Athenaeus*, *Plutarchus*. Composuit XL Libros, ex quibus V
dun-

duntaxat hodie supersunt, ex reliquis excerpta suppeditant, quandoquidem Libri non amplius reperiuntur. Quia in re summam nauavit operam *Casaubonus*, et fragmenta passim collegit *Polybiumque* restituit et instauravit. Ed. Basil., 1549, f., Gr. Lat., non quidem emendata, sed notis *Ios. Scaligeri* et *D. Heinsii* illustrata, *Casauboni*, 1609, quæ opt. est, Paris., in f., *Iac. Gronovii*, Amstelod., 1670, cum notis uariorum, 8, 2 uoll., VVeichel., 1610, 8, Lat., *Polybii Selecta*, 1582, Antuerp., *Ful. Ursini*, 4, eiusd. *Excerpta*, 1634, *H. Valesii*, 4, *Nicol. Perotti*, 1473, f., quæ mutila est.

Diodorus SICVLVS, magno labore et integra fide, adornavit *Historicam Bibliothecam*, comparatis, multa lectione et uaria peregrinatione, subsidiis, quæ prudens adhibuit, et annos xxx in opere perficiendo consumpsit. Ex Libris deperditis monumenta, uelut ex naufragio tabulas, seruauit, diuersarumque nationum et gentium historiam complexus est, et, Libro *Bibliothecæ* xv, ueluti quoddam historiae *Xenophontiae* supplementum reliquit. Quinque eius Libri VI, VII, IIX, IX, X, perierunt, ex aliis *Eclogæ* supersunt. Laudatur a *Plinio Maiore*, *Atbenæo*,

Eusebio, Scholiaste Aristophanis. Iniquum de eo iudicium tulit *Io. Ludou. Viues.* Ed. *H. Stephani*, 1559, f., opt., V Vechel., Gr. et Lat., *Laur. Rhodomanni*, 1604, f.

DIONYSIVS *Halicarnasseus*, scriptor antiquitatum Rom. egregius, diligens et uerax, in iudicio Critico et censura scriptorum ueterum praeclarus, sed interdum censurae modum non habens, in stylo alioquin aequalis et elegans, non nunquam ad asperitatem declinans, quam iucundis digressionibus temperat, ne fastidio molestus uideatur. Vid. de eo *Photius* et *Casaubonus*. Multa ex *Dionysio* exscripsit *Nicol. Damascenus*, cuius liber intercidit. *Heær.* *Valesius* *Fragmenta* eius publicauit.

Aliud.

DIONYSIVS *Halicarnasseus*, ab urbe Cariae Halicarnasso, ubi natus est, cognomen traxit, Alexandri filius, et Rhetor atque Historicus elegans, Romae, sub Augusto, floruit, et docendo scribendoque nomen illustrauit. Praeter historiam, quam pure et perspicue, Attico sermonis genere, conscripsit, commentarios quoque eruditos edidit, quibus est *elogia* scriptorum ueterum Graeciae persecutus,

ex quibus plurima descripsit *Quintilianus*. Nam et magister, et iudex, purioris eloquentiae fuit, ut Libri eius, de *Arte Rhetorica* testantur. Saepe tamen ciuilis historiae iudicium in eo desiderant prudentes, sed fidem industriamque eius minime in dubium uocant. *Eunapius*, Sophista, hunc, Sophistarum principem, solitus est appellare uiuam quandam et spirantem bibliothecam. Ed. *Froben.*, 1532, f., Lat., ex recogn. *Aem. Porti*, 12, cum *Gnomolog.* Lat., R. *Stephani*, Paris., 1546, f., Gr. *Fr. Sylburgii*, 1586, Gr. Lat., opt. et maxime castigata, cum notis et Indice. Elogia minora, 1557, 8, Francof., 1586, VVeichel., 1615, 8, Lat., 2 uoll.

APPIANVS, *Alexandrinus*, Historicus eximius, Adriani, Imperatoris, aeuo floruit. Ciuilia bella Romanorum perscripsit, eaque apte digessit et partitus est, ac multa ab aliis praeterita, annotauit literisque mandauit, quae cum primis *Ciceroni* explicando lucem afferre possunt. Dictio Attica et elegans, conciones crebrae et historiae utiles, descriptiones locorum appositae et conuenientes, passim extant et merito laudantur. Multa ex *Polybio*, nec pauciora ex *Plutarcho*, cuius fere aequalis fuit, de-

desumpfit. Sed in fide eius permultum desiderant eruditi, maxime in Syriacis. *Ios. Scaliger* uid. hic, in *Animadversionibus Eusebianis*, *Ioannes Bodinus*, in *Metbodo Histor.*, *Xylander*, *Sigonius*, *Vossius* aliique. Ed. C. *Stephani* Paris., 1551, f., Gr., typis Regiis, ualde elegans, Lugd., 1560, 12.

PLVTARCHVS, Chaeronensis, historicus aequae, ac Philosophus, *Ammonii Aegyptii* discipulus atque auditor, uir acri iudicio, et prudens ueraxque scriptor, Graecae pariter, ac Romanae, historiae thesauros reliquit. Attico sermone, sed aliquando non puro, scilicet Atticismo, usus est. In rebus quoque Romanis interdum lapsus, ceteroquin ueterum historicorum Bibliothecam complexus est. In *Vitis* politicus, in *Parallelis* ethicus, utrobique antiquarius summus. Vid. de eo *Gaza*, *Io. Ludou. Vives*, *Paulus Manutius*, *Lipsius*, *Rhodiginus*, *Xylander* et plures.

Aliud.

PLVTARCHVS, Chaeronensis, atque in Boeotia natus, summo studio et doctrina omnem ueteris Graeciae antiquitatem affecutus, iudicio

dicio et prudentia Historici munus tenuit, quanquam non uniuerse historiam scripsit, sed partes quasdam ex ea sibi delegit, et apte sapienterque *illustres Graecorum uiros* cum *Romanis* contendit. Aliquando in Graecos, nescio, qua ingenii aemulatione, iniquus, praesertim in *Herodotum*, historiae patrem, quae acerbitas Bocoto facile condonatur. Dictio eius Attica, sed infra ueteres Atticos, dura quippe et saepe insuauis, sed exemplorum copia praestans, quamuis obscura, et, nimio grauitatis studio, morosa. Traianum, Imperatorem, literis formauit. Editio Aldina, 1509, quae comprehendit *Opuscula Moralia, Iuntarum*, Florent., 1517, Ald. eaque perfectior, Venet., 1519, Froben., 1560, uitiis laborat, *Stephani*, 1572, Graece, 6 voll., 8, Parisiis, 1624, typis Regiis, 2 uoll., opt. selectissimaque inter Gallicas, *Vil. Xylandri*, Francof., 1620, f. *Libellus*, qui ei tribuitur, de *Fluuiis et Montibus*, seorsim, Tolosae, 1615, 8. Aldina melior, quam *Iuntarum*, *Xylandri*, etc. *Animaduersiones in Plutarchum Rualdi*, 1624, f., ubi et *Vita Plutarchi* addita est.

ARRIANVS, patria Nicomediensis, Philosophus

losophus et historicus, atque *Epicteti* discipulus, scriptor purus et elegans, nec sine causa alter *Xenophon* appellatus. In LL. VII, de *Expeditione Alexandri M.* conscriptis, Xenophonteo, id est, Attico, scribendi genere, usus est. Sed in Libro, de *Expeditione Indica* confecto, Ionicam styli rationem adhibuit, et, *Herodotum* imitatus, omnia fide digna enarrauit. Libros Graecorum ueteres et Diaria summo studio conquisiuit et euoluit. Vid. Lib. I, de se ipso, *Photius* de eodem, *Suidas*, *Rhodiginus*, *Vossius* aliique. Ed. Veneta, 1535, 8, Gr., de *Exped. Alexandri*, Basil., 1539, Lat., Bernensis, 1554, 8, Lat., interpr. *Barthol. Facio*, Paris., 1575, f., quae est opt., ex *Bonau. Vulcanii* interpret., Gr. et Lat., Amstel., 1670, 8, Gr. et Lat., ex Parisiensi expressa, *Nicol. Blancardi*. Eiusdem *Periplus* Basil., 1533, quae parum ualet, Lugd. Gr. et Lat., cum notis *Vil. Stuckii*, 1577, *Cynegeticus* Paris., 1644, 4, interprete *Luca Holstenio*, quae edit. opt. est.

PAVSANIAS, natione Lycius, sub Adriano uixit et floruit, ac summo exquisitissimoque studio omnes Graeciae regiones obiit, urbes peragrauit, templa, statuas, monumenta, inspexit, et antiquitates passim conqui-

quisiuit diligenter et collegit. Vid. de eo *Amasaeus* et *Vossius*. Peculiare scribendi genus usurpauit, multasque constructiones, non perinde aliis usitatas, adhibuit, saepeque enallagis dictionem, alioquin non pessimam, temperauit, id quod ipse etiam agnoscit *Sylburgius*. Ed. Ald., 1516, f., V Vechel., 1583, f., aucta ex notis MSS. *Fabri*, et, 1613, f., quae opt., Basil., *Romuli Amasaei*, 1557, 8, Lat., sed, quae non usquequaque est emendata, et non raro errauit in translat. sua, Lips., 1696, f. Gr. Lat.

AELIANVS, scriptor purus et suauis, et inter eos, quos *Atticistas* dicimus, praecipuus, ueterum Atticorum lector et imitator diligentissimus, eam ob causam oratio eius nitida prorsus ac tersa, quanquam in Latio, Praeneste, non in Graecia, Athenis, est natus. Interpretatio *Iusti Vultei* non per omnia est accurata, quam tamen *Scheferus* et *Kubnius* retinuerunt. Ed. *Operum* omnium Tigurina *C. Gesneri*, Gr. et Lat., 1556, f., est opt. In hac enim *Gesnerus*, multum praestitit praesertim in *Hist. Animalium* multa correxit, non tamen omnia expunxit et emendauit. *Hist. Var. Romae*, Gr., 1545, 4, Lugd., Gr. Lat., 1587, 12, Io. *Scheferi*.

feri, Argentor., 1662, 8, *Tanaqu. Fabri*, 1668, 12, *Ioach. Kubnii*, 1685, 8, ed. locupletior et castigatior. In *Var. Hist.* multa a *Strabone* mutuatus, *Atbenaeum* etiam lectitavit, ex Latinis *Plinium*. Nam *Aelianus* non tam ex *Plinio*, quam *Plinius* ex *Aeliano*, emendandus uidetur. *Plinius* enim uixit, tempore *Vespasiani*, *Aelianus* sub *Adriano*, Imperatore. Conf. *C. Gesneri Biblioth.*

PHILOSTRATVS, Lemnius, seu, ut alii tradunt, Tyrius, Sophista egregius, disertus et elegans, passim aequabilis et ubique suavis, Rhetor tamen ualde concisus. Vitam *Apollonii Tyanei* scripsit, in qua commenta mendaciaque quam plurima insunt, ab autore hoc speciosa tradita, et, quod excusationi eius conducit, ad effigiem Pythagorei Philosophi relictas. Nec tamen sic utilitate caret *Philostratus*, quando tot lepidis iucundisque fabulis multa, ad cognoscendos hominum gentiumque mores utilissima, subinde immiscet. *Vitae quoque Sophistarum, Icones et Epistolae*, prorsus dignae sunt lectu, quae uno volumine comprehenduntur. Vid. de eo *Photius*, *Suidas*, *Eunapius*, *Iacotius*, *Frid. Morellus*, *G. I. Vossius*. De *Philost*
tis

is extat luculenta *Diff. Io. Meursii*, inter quos iunior de stylo, et sigillatim de stylo Epistolarum, praeclare sensit et iudicavit. Ed. Ald., 1502, Graece tantum, Morell. Paris., 1608, quae est optima emendatissimaque, quam adiuvit *Casaubonus*, Paris. minor, cum interpret. *Alemanni Rinuccini*, Lat., f., *Epistolae*, ed. Vener., 1499, it. Iuntarum, Flor. 1517, f.

DIO CASSIVS, patria Nicaeus, scriptor tam prudens, quam diligens, summa cum fide et iudicio historiam Romanam scripsit, uir usu peritus et in Republica uersatus. Multa tradidit et eruit, quae nec in *Tacito*, neque in *Suetonio*, inueniamus. Multa tamen eius amissa sunt, et numeri quoque interdum corrupti. Stylus ceteroquin perspicuus et ad Atticam scribendi rationem conformatus, etsi interdum phrasae etiam *Herodoti* imitatus est, et conciones ualde utiles inseruit, quae cum prudentiae seruiunt, tum historiam eius exornant. Legis regiae ueritatem unus ille ex omnibus testatur, sed in eo historiae capite, quod partem diuinioris miraculi complectitur, iniquum se prodidit, et a Christianorum sacris alienum. Vid. *Sigonius*, *Lipsius*, *Xylander*, *Vossius*, *Cole-*

rus, Rupertus. Epitomen eius fecit *Xiphilinus*.
 Ed. *R. Stephani*, Gr., 1548, f., *Xylandri*, apud *H.*
Stephanum, 1592, f., Gr. et Lat., Paris. *Leuncla-*
uii, VVeichel., 1606, quae est opt., f., Gr. et
 Lat., *Leunclauui*, Francof., 1592, 8, Latine so-
 lum, Basil., 1558, f., Lat.

HERODIANVS, scriptor Atticus et elegans,
 et eleganter a *Politiano* conuersus, atque in
 numerum scriptorum Augustae Historiae
 minorum, pro argumento autem potius,
 quam scribendi conditione, relatus, sed, dum
 styli ornatum consecretur, mentem *Herodiani*
 interdum non est assecutus interpres, quod
 boni interpretis munus requirit.

Aliud.

HERODIANVS, scriptor suavis et elegans,
 imperante Caracalla, uixit et claruit, cu-
 ius dictio pura et luculenta est, ut uel cum
 Atticis recentioribus facile certare possit.
 Etiam *Politiani* interpretatio nihilo inferior
 est, si ueneres Latinas spectro, tametsi Grae-
 cis fontibus non semper respondet, huic ta-
 men uitio uertunt eruditi, quod paraphra-
 sin, Tiphernati cuidam furtim ablatam, pro
 ua uenditasset. Vid. de *Herodiano* *Photius*, *Syl-*
burgius,

burgius, Boeclerus. Inter historicos minores scita scribendi ratione excellit, dignus, a quo studii lectionisque Graecae initium fiat. Refert certe, ut *Plutarchi* libellus, de *Puerorum Institut.*, cum eo coniungatur. Ed. Bononiens., 1493, Lat. ex interpr. *Politiani*, et quidem prima interpr., Veneta, Gr., 1503, f., et 1524, 8, Basil., 1553, Paris., 1581, tersa et elegans, Francof. VVecheliana, quae est opt. et *Sylburgii* notis aucta, 1590, Argentorat., 1644, *Boecleri*, ib., 1662, 8, Oxoniens., 1678, 8, cum paucis breuibusque notis *Parei*, Francof., 1630, 8.

ZOSIMVS, Comes, dignitate muneris et doctrinae celebris, ab excessu Honorii scripsit historiam, stylo facili et perspicuo, nec minori prudentia, qua narrationes condidit. Sed in Augustos Imperatores, Christi sacra professos, iniquus fuit, ac nimis de illorum laude detraxit, neque sic tamen non vera interdum commemorauit, praesertim cum vitia imperantium et aulae Augustae, non sine causa, perstrinxit. Hoc si excipiam, scribendi ratione et iudicio non paucos vincit scriptores Christianos, qui res, in sacro coetu gestas, composuerunt. Vid. de eo *Pbo-*

tius, Leunclavius, Vossius. Diligenter legit *Xenophontem*, sed quaedam uocabula, ueteri Graeciae ignota, in historiam recepit, quod institutum eius similibus ueterum exemplis defendit. In principio historiae *Polybii* mentem non est assecutus. Vid. *Casaubonus*, in *Comment. ad Polybium*. Ed. Basil., 1531, Paris., 1581, f., opt., Francof., 1590, f., Cizensis, 1679, 8.

PROCOPIVS, Caesariensis, scriptor eruditus, Rhetor argutus, et deinceps in aula castrisque uersatus, idem Belisario a consiliis bellicis, nec a ritibus Christianis alienus, et studiis liberalibus praeclare excultus, tam docte, quam libere, res sui temporis consignauit, quas non fando acceperat, sed spectator earum fuerat, testisque oculatus. *Iustinianum*, Imperatorem, uehementer reprehendit, moresque eius, sine fuce et ingenuè descripsit, quam ob causam fides eius a plerisque, et potissimum a IC., in dubium uocatur. Stylus est talis, qui Sophistam deceat, et plerunque affectatus. Atticorum tamen diligens imitator est, et antiquis, *Agathiae, Simeoni Metaphrastae, Photio*, laudatus. Codices MSS. Romae et in Biblioth. Monacensi asseruantur. Arcanam eius historiam

RON

non legit, sed uidere tamen et legere optauit, *Caesar Baronius, Annal. Eccles. conditor*, praesertim in argumento historiae Iustiniani, quem subinde et temere nimis uellicauit. Ed. Basil., 1531, *Hoeschelii* Aug. Vindel., 1607, f., *Graece, Arcana Historia, Nicol. Alemanni*, 1623, f., cum elegantibus notis *Eichelii*, Helmst., 1654, 4, *Malfredi*, Paris., 1622, quae est opt. Gr. et Lat., f. *Iustinianum* non fuisse indoctum, uaria eius elogia, ap. *Cassiodorum* et in actis Conciliorum, docent ac declarant. Hinc castigandus est *Suidas*. Vid. Disp. C. S. *Schurz fleischii*, de *Iustiniano Orthodoxo*.

Historici Graeci sequiorum temporum, qui *Bibliotheca Byzantina* comprehensi sunt, neque a styli dignitate, neque a iudicii facultate, commendantur, quos partim *Hier. Volfius*, partim nuper Galliae Rex, Ludouicus, auspicio suo, emittendos curauit.

De Oratoribus, Rhetoribus, seu, Sophistis, Grammaticis.

ISOCRATES, princeps oratorum Graeciae ueterum, qui omnibus praeluxit, et dictionis numerique laude floruit, ex cuius scho-

la omnes fere Graeciae oratores exierunt. Patria fuit Atheniensis, et artem dicendi feliciter docuit, sed domi in liberali atque honesto otio uixit, multumque temporis in scribendis *Orationibus*, praesertim *Panegyrico* et *Panathenaico*, consumpsit. De Vita *Isocratis* legendus *Pausanias* et *Plutarchus*. Ed. Ald. pure Graeca, 1493, 1534, Mediolan. rarissima, Basil., ex interpr. Loniceri, 1529, f., inutilis, ibid., 1570, opt., H. *VVolfii*, Gr. et Lat., cui adiectae sunt eiusdem notae et interpretatio, ib., 1571, eiusd. *VVolfii*, quae est opt. inter minores, qua usus est *Matthias Berneggerus*, ib. Oporiniana, 1558, 8, *Stephani*, 1593, ex interpr. *VVolfii*, quae est egregia Gr. et Lat., f., Geneuae, 1642, Paris., 1603, et 1621. 8, Gr et Lat., Francof., 1540, Gr., *Petri Prubachii* ed. Eiusd. *Phraeologia*, Basil., 1558.

DEMOSTHENES, patria Atheniensis, duro uir ingenio, atque in dicendo uehemens, et concitandis affectibus maxime idoneus, tum in foro uersatus, atque, ea de causa, intellectu difficilis, sed in *Philippicis* planior est et magis perspicuus, minusque translationibus creber, cuius *Orationes* lucernam oleore dicebantur. Grauitatem Atticam dictione

apta

apta ornataque expressit, sola orationis concinnitate Atticis oratoribus inferior, sed optimo tamen dicendi genere, si quasdam duriores translationes excipiam, cum optimo quoque comparandus. Cum *Aeschine*, aemulo, conflictatus est, qui permoleste tulit, quod, *Demosthenem*, a quo capitis accusatus erat, corona donandum, intellexisset. Exilio multatus, et deinde reuocatus, mutatis Graeciae rebus, uenenum hausit. Natus, anno, ante Christum, CCC LXXIX, crimen ἀγρυγᾶγχνς ei obiectum est, ut constat ex *Scholiasse Aristophanis*.

Aliud.

DEMOSTHENES, orator in foro uersatus, incredibili labore et quotidiano usu laudem sibi comparauit, et Atticorum grauitatem dictione apta ornataque expressit. Sola numerosa orationis concinnitate est infra *Isocratem*, sed, optimo et Attico dicendi genere, cum quouis certat, quasque fulmina uerborum emittit. Maledicta eius frequentiora notauit *Plutarchus*, qui eius atque *Ciceronis* instituit comparationem. Nam uterque omnia dicendi genera temperauit et miscuit,

fed *Cicero Isocrateum* quoque numerum coniunxit. Inter ceteras eius *Orationes* eminet ea, quae de *Corona* extat, in qua et graui-ter, et magnifice, dixit. Vir ceteroquin fuit patriae amans, et Philippo, Graeciae dominatum quaerenti, graui-ter restitit, hinc de iis, qui Philippi partes secuti sunt, uerbum, apta moris imitatione, *Φυλιππιζειν* (Philippizare) pronuntiauit. Nemo tamen infitiri potest, morbo *ἀγγυράγχης* correptum, quod obseruat *Scholias-tes Aristophanis*. Elogia eius leguntur apud *Dionys. Halicarnassensem, Plu-
tarchum, Ciceronem, Quintilianum, Suidam, A. Gellium, Viuem* et *Desid. Erasmus*. Cum *Aeschine* aemulo conflictatus est, qui permo-
leste tulit, quod, *Demosthenem*, a quo capitis accusatus erat, corona donandum, intellexisset. Exilio mulctatus et deinde reuocatus, mutatis Graeciae rebus, et, ab alienatis Athe-niensium animis, uenenum hausit. In ora-tione et contentione forensi excelluit, ab aliis audita nauiter imitatus est, et maiori industria expoliuit. Fuit *Platonis* auditor, et *Isaei*, Rhe-toris, discipulus, *Isocratem* non audiuit, uel, ob tenuem fortunam, ad quam, perfidia tutorum redactus est, uel, quod *Isaei* breuem neruo-
samque

samque dictionem aestimaret magis et amaret, LX annos natus, in forum iuit et contra tutores causam dixit. Ed. Ald., 1504, cum Schol. *Libanii*, Gr., Basil., 1532, f., Lat. ex interpr. *Volfii*, additae sunt aliorum, *Camerarii*, *Melanchthonis*, interpretationes, Paris., 1570, cum scholiis *Vlpiani*, Rhet., f., pura, Geneuens., 1607, Francof. Aubriorum, 1604, f., opt., cum Commentar. *Vlpiani*.

AESCHINES, Atheniensis, Atrometi filius, *Demosthenis* aemulus, optima et ultima perfectae eloquentiae Graecorum aetate uixit, cuius plena et fusa oratio cum ipsa etiam Demosthenica certare uidetur. In exilium actus, Rhodum concessit, et tertium, quassique medium, dicendi genus, inter Atticum et Asiaticum, inuenit, soli *Demostheni* secundus, reliquis omnibus Graeciae Oratoribus, si *Isocratem* excipio, maior. III *Orationes*, et IX *Epistolas*, reliquit, quae etiam nunc extant. Vid. de eo *Tullius* et *Fabius*. Ed. est cum *Demosthene*.

LYSIAS, Atheniensis, Rhetor subtilis et euidens, purus, simplex, et, more Atticorum, concisus, orationis autem granditate cum Demosthene haud comparandus, sed dictio-

ne natiua et morata egregius, et aequabiliter sibi respondens. Vitae periculum subiit, quod aegre euasit, cum xxx Tyranni eum opibus mularent, et uitae ipsius infidiarentur, quo spectat eius Orat. xi, qua malos perditosque homines in ius uocat. Per plures *Lysiae Orationes* deperditae sunt, xxxiiii supersunt, pleraeque tamen non integrae, aliae etiam dubiae et suspectae. Vid. de eo *Dion. Halicarnassensis*, *Plutarchus*, *Photius*, *Harpocration*, *Plutarchus*, eum ex Latinis, *Cicero*, *Fabius*, *A. Gellius*, *Vossius*, qui tamen hic caute legendus, dum, x tantum Orationes esse, affirmat. Ed. Ald. r513, f., Gr., Paris., 1575, f., *Vil. Canteri* apud *H. Stephanum* quae aliorum etiam Orationes comprehendit, V Vechel., 1615, 8, opt., Marpurg., 1683, ex V Vechel. recusa.

ISAEVS, Chalcidensis, praeceptor *Demosthenis*, et, Attico atque succincto scribendi genere, *Lysiae* similis, sed iste simplicior, ille artificiosior, est. Huius elogia extant apud *Dion. Halicarnassensem*, *Plutarchum* et *Photium*. Non quidem est sublimis, etsi *Demosthenicae* sublimitatis semina quaedam ac initia praebuisse uidetur. Forsan huc respec-

xix

xit *Plutarchus*, qui tradit, *Isaeum* coepisse primum figuris uti. Aliter tamen explicat *Vossius*, in Libro, de Rhetorices natura. Ed. Ald., 1513, VVeichel., 1619, ex recens. *Alphonfi Miniati*.

ANTIPHON, Rhamnusus, ex Rhamnunte, Atticae pago, oriundus. *Sophili*, Sophistae, filius pariter, atque discipulus, ab schola, quam aperuit, ad Rempubl. accessit, et non magis in togae, quam in belli, artibus Reipubl. profuit, ac fidem industriamque probavit. Sed, factione post coorta, interfectus est. Vir meliore fato dignus, et in Attico dicendi genere famam laudemque adeptus. Vid. de eo *Lysias*, in *Orat. pro filio Antiphonae*, *Plutarchus* et *Dion. Halicarnassensis*, qui dictionem eius commendant, nec minus accuratam, quam persuadendo aptam, testantur. Ed. Ald., 1513, VVeichel., 1618, Gr. Lat., ex recens. et interpr. *Alph. Miniati*, cui subiectae sunt in extremo libri breues, neque ineruditae, uariae lectiones.

ANDOCIDES, Leagorae filius, patria Thurius, non antiquissimi, sed recentioris, aevi Attici orator, simplici atque inornato orationis genere usus est, cuius *Orationes* IIII supersunt. Vid. de eo *Plutarchus* et *Dionysius*,
his,

sius, ille in Libro, de *Vita Oratorum X Graeciae*, hic in *Criticis*. Ed. Ald., 1513, VVechel., 1619.

DINARCHVS, Sostrati filius, et, iuxta aliquos, patria Corinthius, Demosthenis stylum imitari uoluit, sed, asperitate dictionis, infra hunc est, et inflatus magis, quam grandis. Ad Lyfiam quoque effingendum se comparauit, sed neutrum assequi potuit, et, ob infelicem *Demosthenis* imitationem, appellatus est *Demosthenis agrestis*. Vid. in hanc rem *Plutarchus*, *Dionys. Halicarnassensis*, G. I. *Vossius* alii-que. Ed. Aldina, 1513, VVechel., 1619.

LYCVRGVS, Lycophronis filius, *Platonis*, in *Philosophia*, *Isocratis*, in dicendi arte, auditor, ad Rempubl. se contulit, atque in primis iustitiae laude eluxit. Grauis quidem, et, cum se ad mouendum excitat, uehemens, sed non suavis, neque amoenus. Vid. de eo *Dion. Halicarnassensis*, et *Plutarchus*, de *Decem Rhetoribus*. Ed. Ald. 1513, Paris., 1575, VVechel., 1619.

ALCIDAMAS, orator, *Gorgiae Leontini* discipulus, floridum magisque pingue dicendi genus elegit, sed grauitate superiores non aequat.

aequat. Vid. de eo *Dion. Halicarnassens* in *Criticis*. Ed. Ald., 1513, et VVech. 1518.

Demetrius Phalereus, orator politus et elegans, omnique doctrina excultus, et regendae etiam Reipubl. natus, exactissimam elocutionis rationem tradidit, et praecepta, eam ad rem apta maximeque idonea, reliquit. Hunc de *Elocutione* Librum primus edidit *Petrus Victorius*, V.C., et deinde in Germania eius discipulus, *Ioannes Caselius*, illustrandum sumpsit. Vid. *Eusebius*, *Cicero*, *Dion. Halicarnassens*. *Tertullianus* probatissimum nominat, et optimis Grammaticis merito annumerat, in *Apologetico*, c. 18. Ed. Florent. 1562, f., Basil., 1557, 8, de *Elocut.* Veneta, 1508, Rostoch., 1583, ex recent. *Io. Caselii*, qui postea insignem luculentumque commentar. in hunc de *Elocut.* librum emisit.

HYPERIDES, orator, *Demosthenis* aequalis, et eodem non inferior, aut certe proximus, uenustus ac prudens, temperatoque dicendi genere praeditus, et dignus, qui, iuxta cum *Demosthene* et *Aeschine*, inter ueteris Graecorum eloquentiae triumuiros referatur. Quibusdam scribendi uirtutibus utrosque uincit, et forensi generi conuenit maxime

me et quadrat. Vid. *Dion. Halicarnass.*, in *Criticis*, et *Ioannes Meursius*, in *Lect. Atticis*. Ed. Ald., 1508, quae perrara est.

ARISTIDES, Rhetor argutus et elegans, atque inter recentiores Atticos facile praecipuus atque optimus, non modo *Orationes* scripsit, sed etiam praecepta, de *Dictione* civili et simplici, tradidit, in quibus iudicium subtile, et in primis Criticum, elucet. In *Orationibus* suauitatem, subtilitatem et gravitatem, ostendit, et illa *Herodotum*, ista *Thucydidem*, hac *Demosthenem*, expressit. Ed. ex interpr. *Canteri*, 1608, Paris., 3 uoll., in 8. Scholiastes *Aristidis* adhuc MS. est, et extitit apud *Graevium* Ultraieci. Omissa quaedam edidit *Laur. Normannus*, Vpsaliae, 1688, 8, Basil., 8, 1566, inutilis est. De *Civili Dictione*, Venetiis prodit, Gr., 1508, *Oratt.* etiam Florent., 1517, f.

DIO CHRYSOSTOMVS, Sophista, siue Declamator, Atticus, idemque concinnus & suavis, et inter praestantissimos seculi sui rhetores numerandus. Multa in eo lectu et obseruatu digna, quae ad mores pertinent, in historia autem non ueritatem semper, sed dicendi artificium, est consecratus, quod ostendit eius *Declamatio*, de *Ilio non capto*. Ed. eius per-

peregregia et emendata est Paris., 1604, f.,
cum notis *Casauboni*.

LIBANIVS, Sophista, et in genere dictio-
nis Atticae disertissimus Declamator, elegan-
tia et iudicii acrimonia, tum rerum varia-
rum cognitione et sapientia, instructissimus
uir, idem Iuliani praeceptor, et labore in-
dustriaque maximus, cuius extant *Oratio-
nes* et *Epistolae*, sed nondum omnes editae.
Opera *Libanii* emisit *Morellus*, eaque Tomis
duobus comprehendit. Eius *Orationes* edi-
dit *Iac. Gotbofredus*. Reliqua in Bibliothecis,
Vaticana et Basileensi, latent, quaedam et-
iam eius inedita in lucem protulit *Lambe-
cius*. *Basilus M.* cum *Libanio* literas commu-
tauit, *Iulianus* cum eo, uelut aequalis et pri-
uatus, uitae consuetudinem iunxit. Ed. Mo-
relliana, Paris. Gr. Lat. T. I, 1606, et T. II,
1627, f., quae est opt. et emendatissima, in
qua etiam notae eruditae simul extant, *Epi-
stolae* ed. Venet., 1499, Gr., et Lat. Craco-
viae, 1504, Epist. XII, ex Biblioth. Caesar.
editae a *Lambecio*, 1674, f., Gr. *Orat.* Gene-
uae, 1631, 4, et cum notis 1603, 4. *Oratio Fer-
rariensis* mutila.

THOMAS MAGISTER, siue THEODVLVS, ut
alibi

alibi scribitur, imperante Andronico, floruit, et Atticas dictiones summo studio atque industria collegit, ut uel sic statim primo aspectu pateat differentia locutionum, huic Dialecto Attico propriarum, nec tamen ideo protinus *Graecae* esse desinunt, etsi Atticis non usurpantur. Possunt enim nihilo minus in aliis Dialectis tueri se autoritate ueterum, qui non quidem Attice, sed omnino Graece, scripserunt. Praestat *Phrynicho*, et interdum ab eo dissentit, etsi recentior multo, maxime tamen idoneus autor. Nec uero non pauca ex *Phrynicho* descripsit. Ed. Paris., 1532, 8, in eadem *Phrynichus* comprehensus est. *Phrynichus* ex interpr. Petr. Io. Nunnese prodiit, sed haec non semper accurata est, Aug. Vin-
del., 1601, 4, per *Hoeschelium*.

ARISTAENETVS, patria Nicaenus et Constantii, Imperatoris, aequalis, scriptor argutus et lepidus, ab Atticismi elegancia commendatus, qui multa cum *Heliodoro* communia habet, quem sequitur plerunque, et formulas eius retinet, ac festiue reddit non semel. Multum hic autor debet *Ioanni Sambuco* et *Iosiae Mercero*. Ed. Plant., 1566, Paris., 1595, 1600, et 1610, 8, Gr. et Lat. *Merceri*, opt.

Beatus RHENANVS, Seleſtadio, in Alſatia, oriundus, facile Germanorum, aetate ſua, doctiſſimus, de literis et ſcriptoribus Romanis, *Liuius*, *Velleio Paterculo*, *Seneca*, *Tacitus*, etiam de *Tertulliano* et *Origine*, praeclare meritus, cuius Notae uaria eruditione refertae, interdum errore non uacant, praefertim in *Liuius*, ut doctis patet.

Marquardus FREHERVS, Auguſta Vindelicus, recondita Iuris Hiftoriaeque Germanicae ſcientia praeditus, et Germaniae noſtratis ornamentum, cuius uarii *Rerum Germanicarum*, *Boiemicarum Anglicarumque*, *Scriptores*, e Bibliotheca Palatina editi, et alii, ab ipſo conſcripti, libri, autorem ab interitu et obliuione uindicare poſſunt.

Henricus PANTALEON, Heluetius, in multis uariisq; doctrinis uerſatus, maxime notitiam Germaniae Virorum Illuſtrium ſibi comparauit, eamque publici iuris fecit. Extant eius *Proſopographiae*, *Chronographiae*, *Acta Martyrum*, *Res Memorabiles Melitenſium Equitum*. Ed. Notit. Vir. illuſtr. Baſil., 1565, f.

Ioannes AVENTINVS, praeſtantiſſimus *Rerum Boiemicarum* ſcriptor, doctrina, lectione, iudicio, inſignis, in ultimis Germaniae rebus non perinde accuratus, atque in medii aevi hiftoria, ubi Tabulas inſpexit, et legit, ſed multa monumenta ſuſtuliffe arguitur a *Geuoldo*, ſiue inuidia, ſiue ambitione, ductus. Ed. Francof., 1627, f.

Pauli IOVII Elogia Virorum Illustrum auctoris scribendi peritiam demonstrant, sed fidem in eo, et respondentem per omnia styli elegantiam, desideramus. Hinc *Francisco Guicciardino* neutiquam est aequandus.

Natalis COMES, uaria uir doctrina, sed in historia non usque quaque sincerus, eamque ob causam in editione Argentoratensi notatus.

Hadrianus VALESIVS Historiam Francorum barbaram fecit cultam, et saepe Romanam, si stylium specto. Ed. Paris., 1696, f., 3 uoll.

Iacobus Augustus THUANVS, scriptor grauis et prudens, et in *Historia superioris seculi* princeps, scribendo sincerus, doctrina rerumque ciuili-um peritia eximius, iudicio integro et recto praeditus, cui Henricus III materiam suppeditauit. In rebus externis externos scriptores, in Germanis Germanos, in Italicis Italos, est secutus. *Thuanus Restitutus* admodum est rarus, et, propter uarias causas, cum *Thuano* hactenus euulgato conferendus. Ingolst., 1614, 4.

Gabriel Bartholomaeus GRAMONDVS Thuanum diligentia et studio imitari uoluit, et *Libros Memoriales*, libentius dixerim, *Memoriae*, ac *Tabulas*, non neglexit, sed, breui et affectata usus Latinitate, historici dignitatem iudicio non expleuit, et *Thuanacae* scribendi grauitatem non aequauit, inuidiam tamen perinde, ac *Thuano*, sibi concitauit. Alter Parisius, alter Tolosae, Prae-

Praefes in summa Curia fuit. Ed. Tolosae, 1643, Francof. et Lips.

Famianus STRADA, Rhetor, Poeta, Historicus, acri ingenio et multa doctrina praeditus, sed in oratione non semper purus et aequalis, eaque de causa a *Sciopio*, haud praeter meritum, castigatus, ceteroquin praeclarus *Belli Belgici* scriptor. Fidem Hispanis uendidisse, censent. *Historia Belli Belgici* Romae in lucem exiit, eaque prior et praestantior editio, 1652, 2 uoll.

PROCOPIVS, Caesarea Palaestinus, ex rhetor^e Historicus, et *Belisarii*, cuius *res gestas* scripsit, comes, multa quidem diligentia et fide sincera, sed dictione minus eleganti, et, si cum ueteribus conferatur, corrupta. In *Arcana sua Historia* acerbe scripsit in *Iustinianum*, et ingrati notam subiit, ut plerique censent. Multas res, quibus interfuit, monumentis mandauit, et multa attigit, quibus *Francorum* res et *Gothorum* in primis illustrantur. Qua de causa maxime ab *Hugone Grotio* aestimatus est et cultus, quod eius *Prolegomena* declarant. Ed. *Hoeschelii* Gr. Aug. Vind., 1593, f., Paris., 1663, f.

Martinus CROMERVS, scriptor *Rerum Polonicarum* eruditus et sedulus, sed in antiquis Poloniae monumentis non perinde accuratus semper et firmus, praesertim, quae ad Germanos spectant, propterea, quod Poloni, ante seculum a N. C. XII, ad historiam suae gentis

scribendam se non applicarunt. Ed. Colon. Agr., 1589, Basil., 1582.

Sigismundus, Baro de HERBERSTEIN, peritus, et peregrinatione egregius, *Rerum Moscoviticarum* scriptor, quippe legatione, sub Imperatore Rudolpho II, ad eam gentem defunctus. Ed. Basil., 1557, f.

Antonius BONFINIVS, Italus, ingenio, doctrina, et arte scribendae historiae, praeclarus, Regis Hungariae, Coruini, cuius multa et magna in Rempubl. literariam, merita, beneficio euocatus, ut *Hungariam*, illo seculo barbaram, illustraret, *Resque eius gentis gestas* literis mandaret. Francof., 1551, et 1568.

Ioannes SAMBVCVS, Tirnauiensis Hungarus, uaria et recondita uir doctrina, patriae in primis historiae peritus, et a *Lipso* amatus, ab aliisque egregiis ac doctis hominibus collaudatus, sed *Bonfinio*, in arte scribendi res gestas, inferior, quod *Appendix*, ab eo edita, declarat. Latine ceteroquin et Graece doctus, multisque ex Bibliotheca Vindobonensi libris editis clarus Medicus, qui *Icones Medicorum* et *Philosophorum* euulgauit. *Tbuanus*, L. LXXX, de eo existimat, *aliena*, quam *sua industria*, *clarior* fuisse, nec tam propria, quam MSS., eruditione, celebrem extitisse, dixit *Colarnesius*.

Ioannes LEVNCLAVIVS, nobili apud Westphalos loco natus, *Davidis Vngnadii*, in Turciam profecti, socius, Latinis pariter Graecisque literis eru-

eruditus, et in Romano Graecoque Iure uersatissimus, *Xenophontem*, *Constantinum Manassam*, *Michaellem Glycam*, Graecos et Graeco-Romanos Historicos, in Latinum, accurate elegenterque, conuertit. *Synopsin* etiam *Basilicorum* edidit, et *Nazianzenum* interpretatus est. Certe interpretis boni officio functus, atque ea de causa merito ab *Huetio*, in libro de *Claris Interpretibus*, colludatus. Ed. Francof., 1591, f.

Martini CRVSII Turco Graecia praeclarum opus, non ad styli elegantiam, sed ad ueritatem, expressum. Ed. Basil, 1584, f.

Ioach. CAMERARII Commentarii de Rebus Turcicis, famae uiri non satis respondent, et ad uulgarem usum res Turcicas legentium sunt conscripti. Ed. Francof., 1598, f.

Ioach. CVRAEVS, scriptor rerum Silesiacarum, cum diligentissimus, tum optimus, et a *Phil. Melanctbone* ad hoc studium excitatus, qui Latine *Annales* suae gentis composuit, et princeps in hoc genere extitit, quem profecutus est *Schicfusius*, et reliqui ab eo Silesii rerum Silesiarum exemplum petierunt. Ed. Vittemb., 1571, f.

Iacobus ZIEGLERVS, Geographus diligens, et, usu itinerum, in hoc studii genere confirmatus, sed in Mathematicis disciplinis minus accuratus.

Adami REVSNERI Descriptio Urbis Sanctae non plane nullius momenti est, neque expers utilitatis.

RADZIVILIVS, magno studio et uere peregrinatus est, atque, initio huius seculi, magnum in primis nomen famamque *Itinere Sacro* sibi conciliauit. Prodiit Antuerpiae, 1614, f.

Dominicus Marius NIGER, Venetus, exquisita uir doctrina. Eius *Geographia* prodiit Basileae, 1556, f.

Laurentius CORVINVS diligentia haud inferior, illius etiam eruditio in Graecis antiquitatibus est perspecta. Eius *Geographia* exiit cum *Nigri* illa.

Epitome STRABONIS, sine *Strabonis Geographia* non magni pretii uidetur.

Martinus Polonus, sec. XII scriptor, et in historia superiorum temporum non indiligenter uersatus, sed, uitio quorundam hominum, in *Historia Pontificum* corruptus et mutilatus, nominatim in *Historia Ioannis, Papae*, ad sec. IX pertinentis. Ed. *Dau. Hoesebelii* Aug. Vindel., 1600 4, Lugd.B., 1697, 4, Gr. Lat., cum notis *Vossii*, *Palmerii*, et *Iac. Gronouii* emendationibus, ed. opt.

Hermannus CONRINGIVS de *Historia Germanica* praeclare meritus, cuius extant ad *Tacitum*, de *Moribus Germanorum*, excerpta, sed accurate, pro cuiusque captu auctoris, nude descripta, sunt legenda. Vnum ex multis profero, *Phil. Cluuerium*, in *Germania Antiqua* minus accurate uersatum, quod in primis obseruari debet, ne, auctoritate eius uiri, antiquum patriae situm locorum-

rumque habitum dediscere, aut negligere, uideamur. Diligentia ceteroquin uiri mirifice laudanda et aestimanda est.

Ioannes Henr. BOECLERVS scite diligenterque *Historiam Romanam* excoluit, atque in *Taciti Annales*, non sine industriae laude, nec sine prudentiae ciuilis ornamento, commentatus est. Illud optandum fuisset ut operi uniuerso consilium operamque accommodasset. Eius *Notitia Imperii*, breuis quidem, sed, arte auctoris, selecta est, ad quam magnus et rei literariae requiritur apparatus.

Petrus SCRIVERIUS, in eo doctrinae genere, quod ad *Rem Naualem Veterum* spectat, diligentissimus fuit et praestantissimus nostra memoria scriptor. Ed. Lugd. B., 1657, 4.

Dominici BAVDII *Induciae Belli Belgici*, sub nomine *Latini Pacati* editae, non respondent laudi Baudianae, et desunt momenta prudentiae ciuilis. Ed. Lugd. B., 1614, et, 1683, 4.

Iosephus RICCIUS, rhetor non inelegans, et, *Historiae suae aetatis* scribendae deditus, quando ad res externas digreditur, non accuratus semper, nec uerax, ut iure in eo idem et ingenuum animum desiderare possim. Ed. Venetiis, 1655, 4.

Carolus SIGONIVS, inter recentiores Italiae historicos praecipuus, nec minus in historia, quam omni antiquitate, uersatus, facile primas aetate sua tenuit, et omne doctrinae genus excoluit multum et expoliuit. Lites cum

quibusdam gentis suae scriptoribus habuit, sed in his aut uictor, aut nemine oppugnantium inferior, fuit.

Iac. Philip. THOMASINVS, uir multa doctrina, nec minori diligentia, quam edendis *Inscriptionibus* haud obscure testatam fecit, *Patavium* insigniter et erudite illustrauit. Iungendus cum eo *Bernardinus Scardionius*, Italus. Ed. Patav., 1649, 4.

Erycius PVTEANVS operam adhibuit *Historiae Cisalpinae*, ex tenebris eruendae magisque illustrandae, sed ante eum *Gaudentius Merula* has partes suscepit. *Puteani* autem dictio pura est, sed brevis. Ed. Louan., 1614, 4.

Iosephus Iustus SCALIGER, ipse suae Gentis, breuem et fide dignam, *Historiam*, dictione ad hoc argumentum accommodata, perscripsit, ad hoc officium, familiae et patri persolendum, ductus. Accessit ratio uindicandi honorem et originem suae gentis, quam in controuersiam inimici eius uocabant, nec ab antiquis Veronae Marchionibus oriundum, temere et impudenter affirmabant. Ed. Lugd. B., 1594, 4. Eius *Elencbus*, non tam eruditionis, quam confutationis, causa scriptus. *Pareus* enim in rationibus temporum et antiquitatibus plus audebat, quam praestabat. Ed. Lugd. B., 1607, 4.

Guido PANCIROLLVS, IC., et, iuridicae antiquitatis multo peritissimus, ob eamque causam
laude

laude afficiendus, et utiliter legendus, idem, qui *Notitiam Veteris Imperii* emilit. Ed. Venet., 1655, 4.

Julius Caesar CAPACCIVS, uir et ingenio, et eruditione, et antiquitatis peritia, cum optimis et eruditissimis, qui in regno Apuliae floruerunt, exaequandus. *Elogia* eius, ut expectationem sustinent, sic alia eius, quae ad *Neapolitanas Antiquitates* pertinent, suam merentur laudem, et in illo studiorum genere, quod *Inscriptiones* complectitur, maximopere et merito aestimatur.

Laurentius PIGNORIVS, doctissimus uir, et in ultimis reconditisque *Antiquitatibus* dexterrime uersatus, praesertim in *Historia Isidis*, quae ad historiam et eruditionem Mythicam spectat, tum, opere de *Seruis* praeclaro, ueterum res et ritus erudite ac diligenter illustrauit. Eodem referri debent eius *Miscella Elogiorum*, praeterea *Notae in Scriptores Italicos* eiusdem extant.

Iosias SIMLERVS, C. *Gesnerum*, summum et incomparabilem Heluetiae uirum, et alterum omnino *Plinium*, laudauit, et doctrinae meritumque splendorem ab interitu uindicauit, quanquam ipse in suis monumentis iam dudum immortalitatem est consecutus. SIMLERVS utili consilio et recto iudicio *Vitam Gesneri* composuit, et eius, sed euentu dispari, quodammodo aemulus fuit. Ed. Tigur., 1566, 4.

Ioannis Iacobi BOISSARDI Bibliotheca, typis mandata, et *Imaginibus* haud indecoris ornata, subiecta Virorum illustrium descriptione, quae, summam doctrinae meritorumque complexae, magnam legentibus utilitatem affert. Ed. Francof., 1650, prior nullius momenti.

Scaeuolae SAMMARTHANI Elogia inter cetera huius argumenti scripta, eruditionis copia et elegantia praestant. His accessit *Abelis Sammarthani* Elogium, in laudem familiae Schombergiae conscriptum. Ed. Aug. Pictonum, 1602, 4, recusa est Ienae, 1691.

Simon STAROVOLSCIVS, scripsit *Res Polonicas et Elogia Popularem*, nec diligentia operi impar, et, compendii causa, maxime legendus, nec minus dilucidus, quam sedulus. Ed. Francof., 1625, Venetiis, 1627, 4. Eiusdem *Sarmatiae Bellatores*, editi Colon. Agripp., 1625, et 1631, item, de *Claris Oratoribus Sarmatiae*, Florentiae, 1628, 4. Eius in *Historia Polonica* studium, cum a Polonis, tum ab exteris et Germanis, merito est commendatum.

Paulus COLOMESIVS, Gallus, multa lectione praeditus, ac, rebus in Gallia mutatis, in Angliam profugus, sed minus accuratus in *Elogiis*, et fama rumoreque, interdum etiam iudicio, deceptus. *Gallia eius Orientalis*, Hag. Com., 1665, 4.

Petri Puteani Vita, pulchre et prudenter a Nic. RIGALTIO scripta, in qua doctis, uelut regulam doctrinae accuratioris inspicere licebit.

ROSCIUS, cuius *Elogia Militaria*, cum ab eruditis, tum a militibus, ab eruditione haud alienis, nauiter legenda. Romae, 1596.

Andr. SCHOTTI Bibliotheca Hispaniae perutilis est ad cognoscendos rerum Hispanarum Scriptores, uiamque munit ad legendam Hispaniam Illustratam. Ed. Francof., 1608, 4.

Antonius RICCOBONVS, uir insigniter eruditus, et de literis humanioribus haud uulgariter meritus, cuius *Historia Gymnasii Patauini* prodiit Patauii, 1598, 4.

Franc. BALDVINVS, IC. Gallicus, uaria doctrina et sua aetate inter praecipuos, qui humaniorem Iuris prudentiam excoluerunt, cuius extat *Epitome* quaedam *Historiae*, non spernenda, si ordinem spectes, sed tanto nomini, si dignitatem spectes, impar. Ed. Paris., 1564. 4.

Claudius CLEMENS, uir doctus et diligens, et consilio instruendae, et ornandae, *Bibliothecae* dexterrimus. Lugd. B., 1635, 4.

Ioannes BODINVS, Gallus multo doctissimus, sed in bonos plerosque, praesertim externos, iniquissimus, ac merito ab Elisabeta, Angliae Regina, eam ob causam, false reprehensus, cuius *Methodus* alioquin commendari debet, exceptis paucis, ubi, aestu quodam abreptus, de regia uia deflexit. Parisiis, 1566, et 1572, 8.

Vita Caroli M., ad Vitam ab EGINARDO scriptam, tanquam ad regulam, exigenda.

Balibasar Bonifacius RHODIGINVS, uir eximie doctus et in historia ludicra uires suas expertus. Ed. Bruxell. 1656, 4.

VVITTICHINDVS, Corbeiensis Monachus, diligentia et iudicio egregius, cuius extant *Annales*, post *Bedam*, multo studio et integra fide, conscripti, qui *Res Saxonicas* Henrici Aucupis, Ottonis M. et Ottonis II, complectuntur. Natus est non procul Helmstadio, et Ordini Benedictino nomen dedit,

Vilelmus POSTELLVS, uir summae doctrinae, sed minoris iudicii, de quo legendus est *Sammaribanus. Astronom.* ed. Paris., 1563, 4.

Ioannes CLVVERVS, multam in *Historia* operam posuit, et *Epitomen* haud spernendam, sed in posteriore editione non nihil mutatam, edidit, auctam nuper et continuatam. Ed. prima Lugd. B., 1637, 4.

Nicolaus HENELIVS, *Silesius*, IC. eruditus et patriae antiquitatis nauiter peritus, atque omni adeo humaniori doctrina excultus, qui et de *Vitis Iureconsultorum* opusculum, in 8, reliquit. Ed. Vratisl., 1613, 4.

Iulius PFLVGIVS, Eques Saxoniae doctissimus, et communis patriae longe peritissimus, cuius extat non magnus quidem, sed prudentia et eruditione eximius, liber, de *Rep. Germaniae*, ed. Antuerp., 1562, 4, it. Basil.

Petrus LAMBECIVS, praeclare inchoauit *Historiam Hamburgensem*, sed non absoluit, diligenter tamen in ea uersatus est, et, quoad potuit, documenta uetera urbis et regionis *Stormariae* et *Holsariae* perscrutatus est. Ed. Hamb., 1652,

et

et, 1664, uoll. 2, et recusa ibid., in f., cum *Erpoldi Lindembrogii Scriptoribus*, cura D. I. A. Fabricii, V. C.

VVolfgangi FRANZII Historia Caroli M. et *EGINHARTD Carolus*. Illius in ueteri historia diligentia, huius autoritas, magnum pondus habet. Argentor., 1644, cum praef. *Boecleri*.

Georgius LILIVS, in rebus *Anglicis* egregie uersatus, cuius *Chronicon* postea edidit *Gruterus*, sed nomen supposititium est praefixum, loco *Gruteri*.

Ioannis FREINSHEMII liber, de *Præcedentia Imperii Electorum et Cardinalium*, eruditus, et ingenuè ac solide, conscriptus est, qui monere debuisset *Greg. Letum*, scriptorem Italum et nouum, qui Cardinales Electoribus præferre haud ueritus est. Ed. Argent., 1663, et 66, 4.

Aeneas SYLVIVS, *Boemiae* et *Germaniae* res praeclare cognitas habuit, et non tam arte, quam natura, floridam sibi dictionem comparauit, ac diu in aula *Friderici III*, Imperatoris, ab epistolis fuit, eiusque *Vitam* erudite composuit, postea seculum mutauit, et, sacri ordini ascriptus, tandem Pontifex R., postquam scriptis et erroribus, ut *Roma* ei hanc legem tulit, renunciauit, ab eo tempore *PIVS II* est denominatus. Eius *Epistolae* facundiam spirant, quam emendatam Latinitatem in iis merito desideramus. Pontificatum gessit, sed paucorum expectationi satisfecit, et senescentis aetatis nul-

nullum fructum cepit, consiliisque non malis quidem, sed, quae illa tempora non ferebant, in contemptionem uenit.

Ioannes Iacobus CHIFLETIVS, archiater et polyhistor doctissimus, pro causa *Austriae* pugnavit acriter, et scripsit erudite, cuius animus, ut ingenuus, sic industria et scribendi ratio sincera, fuit, quam laudem in *Davide Blondello*, eius aduersario et aemulo, praesertim in capite *Historiae Galliae*, merito desiderant cordati.

Ioannis SCHEFERI *Lapponia*, primum eruditissimum de ea gente scriptum, Latine editum, nec sine laude autoris euulgatum, Francof., 1673, 4.

Christophorus RICHERIVS, Gallus, de *Rebus Turcarum*, generatim res barbarae gentis complexus est, quem *Leunclavius* longis in ea historia superavit interuallis, non magis accuratus, quam oculatus, *Turciae nouae* testis. Ed. Paris., apud R. Steph., 1540, 4.

Nicolaus REVSNERVS, in colligendo *Rerum Turcicarum* opere sedulus, et laude afficiendus, ubi et *Orationes*, et *Deliberationes*, uariae reperiuntur.

Reinerus REINECCIUS, doctrina atque industria egregius uir, rerumque *Germanicarum* notitia insignis, atque in omni *Historiae* parte praeclare uersatus, idem quoque res externas attigit, praesertim in *Syntagmate*, quod 3 uoll. in f. constat. Res autem patrias maiori diligentia et iudicio tractauit, nisi, quod origines nimis longe repe-

repetiit, ut *Misenenses*, a *Mysis*, *Saxones*, a *Sacis*, quod minus erat ferendum.

Christoph. HEIDMANNVS, nomen suum eruditione et rerum *Geographicarum* notitia, editis ad eam rem monumentis, posteritati commendavit, in primisque *Palaestinam* docte et eleganter descripsit, ed. Guelpherbyti, 1655, 4, prior forma minori extat, in 8.

Ioannes GRAVIVS, eruditissimus uir, et rerum *Arabicarum*, ac *Persicarum*, aliarumque, peritissimus, cuius *Epochae ad Chronologiam* externam et transmarinam maxime spectant, et multa, antehac ignorata, indicant, ac legentibus declarant, adeo, ut uir ille *Ianus* quidam merito appellari possit. Ed. Londini, 1650, 4.

Thomas ERPENIVS, uir in *Arabica* lingua et antiquitate summus, nec doctrina magis, quam iudicio, exquisitus, in Occidente unicus instaurator, Lugdunensis Bat. Academiae decus. Prodiit quoque eius *Historia Saracenica*, Lugd. B. 1625, f.

Monita Politica, ad Imperii Ordines, loquuntur autorem GOLDASTVM, cuius *Politica Imperialia*, et alia *Pragmatica* scripta, aetatem ferunt. Ed. Erfurti, 1609, 4.

Martinus MARTINIVS, in *Historia Sinensi* princeps, postquam aliquid molitus est *Neubofius*, ed. Monachii, 1658, 4.

VVolfgangus LAZIVS. Viennensis, maiore uir labore, quam iudicio, in *Rebus Germanicis* saepe nugatus, in *Romanis* non affectus est antiquitates re-

conditas, in Graecis nihil non ausus, multa exscripsit et plagii suspectus.

Adr. TVRNEBVS, Graecis Latinisque literis eruditus, et uaria lectione instructus, in omnibus feliciter uersatus est, et Philosophiam a *Petri Rammi*, si ita mihi dicere licet, quisquiliis, meliore Academiae Parisiensis auspicio, expurgauit. *Tallaeum* etiam, huic studio imparem, redarguit et confutauit.

NIZOLIVS multam in *Cicerone* operam posuit, sed a *Baribio* reprehensus est, ob seruilem quandam Tullii uenerationem, quanquam id ei in uitio non est ponendum, sed interpretatio *Ciceronianorum* uocabulorum promisso auctoris non respondet, ac saepe uitiosa est, ut *Nizolius* ne proprietatem quidem loquendi *Ciceronis* intellexisse satis uideatur. Diuersae sunt editiones huius, inter quas recepta et passim uulgata est *Lac. Cellarii*, quo eruditiores erant *Coelius Sec. Curio* et *Marcellus Squarcialupus*. Nec uero spernendus est *Thesaurus Cic. C. Stephani*, Lutet., 1556, f.

LANFRANCVS, Italus, subtilis Dialecticus, et, pro illorum conditione temporum, insigniter doctus, Theologorum quoque Scholasticorum princeps, siue antesignanus, ex Monacho Monachorum Praefectus, siue Abbas, et ad ultimum Angliae summus primusque Antistes. In certamine, pro diuini epuli ueritate, contra *Berengarium* suscepto, bene stetit, eumque, praesidio coelestis doctrinae munitus, superauit, confudit plane et conuicit. Ed. Paris. *Lucae Dacherii*, 1648, opt., cum eius notis et appendice. Com-

ment. in Psalmos ac Pauli Epistolas, et Liber, de Veritate Corporis Domini, separatim editi sunt, continentur etiam in Bibliis Patrum.

Rabanus MAVRVS, Moguntinus, patria et natione Germanus, ex Abbate Fuldensi, Antistes Moguntinus, Albini discipulus, et, ut illa quidem tempora ferebant, uaria doctrina praeditus, nec modo sapientiae studiis, sed etiam literis humanioribus, deditus, nec ab arte poetica alienus, et carmine, de S. Crucis Laudibus, conscripto, famam consecutus, denique Theologus, illo tempore nulli secundus. Scripsit Comment. in uniuersam S. Scripturam. Ed. Colon., 1676, f., 6 Tom. constat. Extant quaedam eius MSS. in Biblioth. Liplienfi, et in Coenobio Fuldensi maior numerus est.

Gregorius NYSSENVVS, Basilii M. frater, sed in dicendi genere et doctrinae apparatu non par fratri, nec perinde coelebs, pius tamen et grauis in uita et munere, quod Episcopi nomine tituloque gessit. Ed. Basil., 1562, et 71, Paris. Lat., 1573, 1605, Gr. Lat., 1615, opt., 2 uoll., 1618, f., cum appendice Gretseri, Colon., Lat., 1617., f.

THEOPHYLACTVS, Bulgariae Antistes, Chrysostomi compilator, qui omnia ex illo decerpfit, et sola hac excerpendi industria se commenda-uit, maxime, cum breuitatis ratio habetur. Ed. omnium Comment. Lat. Paris., 1554, Basil., 1570., f.

SYNESIVS, Episcopus Ptolemaidis, doctrina et dicendi arte praestans, in primisque laude ar-

ris Poeticae florens, et amplo atque egregio orationis genere usus, si tumor Poeticus excipitur, elaborato et graui, praesertim in *Epistolis*, quae insignem scribendi facultatem ostendunt. Platonicae natus disciplinae, et omnis sapientiae ueteris, unde fontes eruditionis manant. Ed. OO. Paris., 1553, f., cura *Adr. Turnebi*, Graece, Petauiana, Gr. Lat., Paris., 1612, nihili est, sed Petau., 1633, opt., f.

Tbascius Caecilius CYPRIANVS, Episcopus Carthaginienensis et martyr, cuius oratio non tumida, nec inelegans, nedum affectata, sed in primis solida suauisque doctrina, quae in pio castoque animo, ex temperato scribendi genere, eluxit. *Ildefonsus*, apud *Angelum Rockam*, in *Indice Biblioth. Theol.*, affirmat, *Cyprianum* eloquentia a *Gregorio M.* uictum, quo quidem elogio nimis amplificauit *Gregorii* eloquentiam, quippe quae est longe infra *Cyprianum*. Ed. Basil., 1520, et 25, *Erasmi*, 1558 Paris. *Morelli*, 1564, ib., 1648, *Nic. Rigaltii*, *iac. Pamellii*, Antu., 1568, Oxon., 1682, *Io. Felli*, quae editione Rigaltiana haud inferior, immo, praestantior. *Felli* editio quaedam *Cypriano* tribuit supposita atque ab eo aliena, ut sunt, *Confessio Cypriani*, Martyris et Pontificis, et eiusdem, de Paschate Computus. *Computi* uox non est *Cypriani*, sec. demum V et VI usurpata, *Pontifex*. Nunquam enim appellatus est hoc nomine Episcopus ullus. Nomen hoc est Imperatori proprium. Gratianus sec. III deposuit Pontificatum. In his uehementer lapsus est *Fel-*

lus. Idem, Libellum, de *Baptismo non ierando*, dixit, esse incerti auctoris, sed, ex *Vita Remigii* constat, esse *Vrsini*, Episcopi cuiusdam antiqui.

Leo ALLATIVS, natione Graecus, et patria Chi-
us, in urbe et insula huius nominis natus, sum-
ma uir eruditione, et Graecae Latinaeque Eccle-
siae iungendae percupidus, ac totus Romanae
sedi deditus, ut testatum reliquit in Libro, de
Consensu Ecclesiae Rom. et Graecae, 4, qui caute le-
gendus, et cum antiquorum scriptis diligenter
conferendus. De laude eius multa tradunt *Ni-
cius*, *Labbeus* et *Gbilinus*, Italus, ab eo tamen in-
terdum dissentit *Bollandus*, hoc magis nostra-
rum homines partium, qui ab Rom. fide disces-
sionem fecerunt, ex Anglis etiam *Pearsonus*, uir
praeclare doctus. Luculenta eius scripta extant,
de *Simeonibus*, de *Pfellis*, de *Patria Homeri*, de
Templis. Sic *Apes Urbanae* magnopere laudantur,
ed. Romae, 1633, 8. Poesin Philosophicam *H.*
Stephani, in 8, et ultimas Graecorum antiquita-
tes, in succum et sanguinem conuertit, sed, in
Socraticorum Epistolis epistolae mentiuntur no-
mina suorum auctorum. Saepe enim intelligere
licet, *Allatium* non fatis ingenuum fuisse. Ed.
Casaubon. Paris., 1644 4.

DIONYSIVS Alexandrinus, Poeta Geographus,
scitus ac diligens, in primisque, ob ueteres Grae-
corum Poetas, ex quibus suos duxit riuulos, le-
gendus, tum uero Scholia permultum eo confe-
runt, quae euulgauit *H. Stephanus*, remque lite-
rariam, more suo et laudabili exemplo, adiunxit.

De

De *Monte*, qui est prope Vittembergam, magna, unde dicatur, sententiarum uarietas est. Alii eum *Apollinis* montem appellant, alii uero *Pollinis*. Et quidem putant, ab *Apolline* sic dictum esse, utpote cuius Fanum olim ibi fuisset, idque probari, arbitrantur, ex ruderibus, quae speciem praebeant Sacelli. At, ex Archiuis ueteribus Saxonice comprobatur, montis nomen non ab *Apolline*, sed a ueterum appellatione, ortum esse, qui eum appellarunt uen *Boldensberg*, et uicus, qui prope montem situs est, uocatur *Boldensdorf*. Reperitur quoque, Sacellum, Catholico-Rom. religione florente, ibi fuisse, quod pertinuerit ad Templum OO. SS. Vittembergae. Vid. D. Io. Meisneri *Descriptio Eccles. Colleg. OO SS. Vittemb.*, p. 31, 69, 76, 79.

Menda. In Spec. II, p. 1, l. 12, leg. 1061, p. 2, l. 12, leg. uim, l. 19, leg. ex argum. differuit, p. 4, l. 17, leg. XXI, l. 25, leg. eruditionis, p. 5, l. 10, leg. satis rem, p. 7, l. 13, leg. Graichgoia, p. 9, l. 13, leg. Commelin., l. 24, leg. 100, p. 11, l. 24, leg. Vossii Arist., p. 12, l. 7, leg. declar. l. 14, leg. Briss., p. 13, l. 12, leg. 1543, p. 15, l. 10, leg. Γαλατ., l. 18, leg. Thucyd., l. 22, leg. S. 1111, p. 16, l. 4, leg. ex Inf., p. 19, l. 12, leg. comment., p. 20, l. 20, leg. barbarae, p. 21, l. 16, leg. Climacus, p. 26, l. 13, leg. in eius Hier., p. 28, l. 20, leg. et Prot. p. 29, l. 10, leg. reperiri, p. 31, l. 22, leg. omnis, p. 33, l. 6, leg. usitata, l. 18, leg. perlustr., p. 34, l. 8, leg. Nic. Bithyn., l. 19, leg. sectatus, p. 35, l. 19, leg. Libro, p. 6, l. 14, leg. Xenoph., p. 37, l. 13, leg. Poliorcet., p. 39, l. 8, leg. Multae, p. 40, l. 4, leg. et scrib., l. 25, del. suo, p. 43, l. 1, inuigilare, l. 3, leg. Pompeii, p. 43, l. 21, leg. quam, p. 45, l. 11, leg. 1484, p. 46, l. 7, leg. Gopius, p. 47, l. 2, leg. Saxoniae, p. 55, l. 2, leg. transmarinae, p. 56, l. 14, leg. Humfr., p. 58, l. 11, leg. Lugd. G., l. 23, leg. emendatioris, p. 60, l. 13, leg. Aphth.

Schurzfleisch, Konrad Samuel, 1641-1708

Schurzfleischiana ex scholis celeberr. illius polyhistoris collecta,
quorum specimen orbi literato dare instituit ipsius etiam post mortem
admirator perpetuus et olim auditor Irenaeus Sincerus
Bd.: 4.

Vittembergae (1729)

Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek -- Lw 2753
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11267102-4
VD18 80407056-001